

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. MF.3...

Acc. No. 3627.2

பெரிய நெல்லை செய்த
செய்த

~~Handwritten scribble~~

X

489

ഹരിണി

[Malayalam]

HARINI

(NOVEL)

By

PAYYAMPELLIL GOPALA PILLAI

First Impression April 1946

Second „ January 1958

Rights Reserved by

VALLAMKULAM P. G. PILLAI

PUBLISHED BY SAVITHRI D. PILLAI

DISTRIBUTORS

NATIONAL BOOK STALL

KOTTAYAM

KERALA STATE

Rs. 1.50

ഹരിണി

36272

പയ്യംപെള്ളിൽ ശോപാലപിള്ള

നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം തിരുവനന്തപുരം

വില ക. 1.50

വയംപെള്ളിൽ ഗോപാലപിള്ളയുടെ

കൃതികൾ

ചെങ്ങേരിലെ കൊലപാതകം	(ഡി. നോവൽ)
ശാരദ (രണ്ടാംഭാഗം)	(നോവൽ)
രാജലക്ഷ്മി	"
ഹരിണി	"
തന്റേറക്കാരി	"
അനിയത്തിയും ചേട്ടത്തിയും	"
പ്രഭുകുമാരി	"
ചന്ദ്രിക	"
കുമാരി മസ്കീൻ	"
അമൃതവും വിഷവും	"
ശാരദ	(ഗദ്യനാടകം)
ശ്രീചിത്തിർ വിജയം	(കാവ്യം)
വിജയാദരം	"
ലോകഗുരു	"
ഭാഷാസരസശ്ലോകങ്ങൾ	
ഗീതാസാരം	
ജാതകദീപിക	
സരസകവനങ്ങൾ	
ശ്രീകൃഷ്ണസന്ധ്യാനാമം	
ഐശ്വര്യസുഖം	
ഫലിതമാലിക	(വിനോദം)
കുട്ടികളുടെ നിലണ്ട	

This is a good Novel

36272

അദ്ധ്യായം ഒന്ന്

അമ്മ:-മകളേ, ഹരിണി, നീ എന്താണ് ഇന്ന് ഒരു പുതിയ വേഷം ചമഞ്ഞിരിക്കുന്നത്?

ഹരിണി:-എന്താണമ്മ പുതിയ വേഷം?

അമ്മ:-മീറിംഗിനു പോകാനല്ലേ നീ ഒരുങ്ങുന്നത്? നിന്നെപ്പോലെ പ്രാവേദവും കവീന്ദ്രപവും ഉള്ള പെൺകുട്ടികൾ കസച്ചവസനങ്ങളും പട്ടുസാരികളും മറ്റും ധരിച്ചു പോകുമ്പോൾ; നീ പതിവിനു വിപരീതമായി ഈ സാധാരണവേഷത്തിൽ പുറപ്പെടുന്നത് നന്നാണോ?

ഹരിണി:-സാധാരണക്കാരുടെ മീറിംഗിൽ അതിനു യോജിച്ച വേഷത്തിലല്ലേ പോകേണ്ടത്?

അമ്മ:-ഇന്നത്തെ സാഹിത്യസമാജം സാധാരണക്കാർ മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്ന ഒന്നാണോ?

ഹരിണി:-അഹ്! അവിടെയാണ് അമ്മയ്ക്കു തെറ്റുപററിയത്. സാഹിത്യസമാജത്തിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതിനല്ല ഞാൻ പോകുന്നത്.

അമ്മ:-പിന്നെ?

ഫരിണി:-വിവിധതൊഴിലാളിസംഘങ്ങളുടെ ഒരു സംയുക്ത സമ്മേളനം ഇന്ന് കൊച്ചു കുന്നം പുറത്തുവെച്ചു നടക്കുന്നുണ്ട്. പാവപ്പെട്ടവരുടെ മീറ്റിംഗാണത്ത്. അതിന് അനുയോജ്യമായ വേഷത്തിലല്ലേ അവിടെച്ചെല്ലേണ്ടത്?

അമ്മ:-ഓഹോ! എന്നാൽ എനിക്കു തെറ്റിപ്പോയി എന്നു സമ്മതിക്കാം. പക്ഷേ, നിനക്ക് എന്താണവിടെ കാര്യം? പാവപ്പെട്ടവർ സംഘം കൂടി അവരുടെ കാര്യം പറയട്ടെ അസാമാന്യമായ ധനസമാഹാരവും പ്രഭുത്വവും ഉള്ള നിനക്ക് അതിൽ സംബന്ധിക്കേണ്ട ആവശ്യം യാതൊന്നുമില്ല.

ഫരിണി:-അമ്മയുടെ ന്യായവാദങ്ങളെ ഞാൻ എതിർക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, അവരുടെ മീറ്റിംഗിനു പോകാൻ ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു. എനിക്ക് അവരുടെ നന്മയിലും മേന്മയിലും അതിയായ മോഹമുണ്ട്.

അമ്മ:-മോഹം! നിന്റെ മോഹം! അതൊന്നുമല്ല കാര്യം, എനിക്ക് അറിയാം.

ഫരിണി:-എന്താണു കാര്യം?

അമ്മ:-നിനക്ക് ആ ശശീന്ദ്രനെ കാണണം; അതാണ് ഉദ്ദേശം.

ഫരിണി:-അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടാൽ എന്ത്?

അമ്മ:-(സഗൗരവം) എന്തെന്നോ? നീ ഇപ്പോൾ ഒരു ചെറുപെൺകുട്ടിയല്ല. വയസ്സു പത്തിരുപതായി. ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു വല്ലതും പറയിക്കാൻ...

ഫരിണി:-ജനങ്ങൾ എന്തുപറയാനാണ്?

അമ്മ:-ഇല്ലേ, ഒന്നുപറയാനില്ലേ? നീയും അവനും

തമ്മിൽ വലിയ സ്നേഹമാണെന്നു ചിലരെല്ലാം പണ്ടു പരിഹസിക്കുന്നതു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ഹരിണി:-സ്നേഹമാണെങ്കിൽത്തന്നെയെന്തു്?

അമ്മ:-കാശിനു മുതലില്ലാത്ത ആ തെണ്ടി, നിന്നെ വിവാഹം കഴിക്കുക എന്നതു് ഓർവോൻപോലും ഞങ്ങൾക്കു സാധ്യമല്ല.

ഹരിണി:-എന്തമ്മേ, അദ്ദേഹം തെണ്ടിയെന്നോ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവു് ദീർഘകാലം ഇവിടത്തെ കൃഷികാര്യസ്ഥനായിരുന്നു. ആ ശശിചേട്ടൻ നമ്മുടെ സോപ്പുമാകുറിയുടെ മാനേജരുമായിരുന്നു. എന്റെ പിതാവിനു് അവരെ എത്രവലിയ കാര്യമായിരുന്നു എന്ന് ഓർത്തുനോക്കണം.

അമ്മ:-അതൊക്കെ ശരി; നിന്നെ അവനു കല്യാണം കഴിച്ചുകൊടുക്കാൻ നിന്റെ അച്ഛൻ സമ്മതിച്ചിരുന്നു?

ഹരിണി:-ഞാൻ ഒന്നു ചോദിക്കട്ടെ; ഡാക്ടർ സേമശേഖരൻ—ഒരു മഹാ കബേരൻ—എന്നെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ അച്ഛന്റെ അടുക്കൽ ആലോചിച്ചില്ലേ?

അമ്മ:-ആലോചിച്ചു. അതുപോലെ പല ആലോചനകളും നിന്റെ അച്ഛന്റെ അടുത്തുവന്നു.

ഹരിണി:-എനിട്ടു് എന്തുകൊണ്ടു നടന്നില്ല?

അമ്മ:-നിനക്കു മനസ്സില്ലെന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു്; നിന്റെ ഭൃന്യപാതന്ത്ര്യംകൊണ്ടു്.

ഹരിണി:-അല്ല; വധുവിന്റെ അഭിപ്രായംകൂടി അറിയാതെ നടത്തുന്ന വിവാഹങ്ങൾ അധികവും കഴിപ്പത്തിൽ കലാശിക്കുമെന്ന് അറിവാൻ കഴിവുള്ള പുരുഷ

രത്നമായിരുന്നു എന്റെ വന്ദ്യപിതാവ്. അദ്ദേഹം ലോഭിച്ച സമയം, “എന്റെ വരൻ കബേരനായിരുന്നുകൂടാ; ഗുണവാനായ ഒരു നിർമ്മൻ ആയിരുന്നാൽ മതി” എന്നു സവിനയം ഞാൻ അറിയിച്ചു.

അമ്മ:-ഇപ്പോഴും നിന്റെ അഭിപ്രായഗതി അപ്രകാരംതന്നെയാണോ?

ഹരിണി:-നിശ്ചയമായും അതേ.

അമ്മ:-അതുകൊണ്ടുള്ള വിശേഷം?

ഹരിണി:-അതു പറയാം. അജയ്യമായ ഒരു ശക്തി ഇന്നു പണത്തിനുണ്ട്. ധനത്തിന്റെ കുറവുമൂലം പല യുവരത്നങ്ങളും ലോകത്തിന് പ്രയോജനപ്പെടാതെ നശിച്ചു പോകുന്നു. എനിക്കു ധാരാളം ധനമുണ്ട്. ഒരു പാവപ്പെട്ട സുശീലനെ വരനായി സ്വീകരിച്ച്—അപ്രകാരം ഒരാളിനെ ദാരിദ്ര്യത്തിൽനിന്നും ഉദ്ധരിച്ച്—സാധുജനോപകാരമായ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിപ്പിച്ച് രമ്യമായ ക്ഷേമജീവിതം നയിക്കണമെന്നാണ് എന്റെ വിചാരം.

അമ്മ:-നിന്റെ ഈ ആദർശം, ധനപ്രഭാവമുള്ള യുവതികളെല്ലാം സ്വീകരിക്കുമോ?

ഹരിണി:-അത് എന്റെ ചിന്താഗതിയിൽപ്പെട്ടില്ല. നല്ലകാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുന്നത്, ലോകം അനുകരിക്കുമോ എന്നു നോക്കി വേണമെന്നില്ല. ശ്രീകൃഷ്ണൻ ദരിദ്രനായ കഷേലനെ കബേരനാക്കി. ശ്രീകൃഷ്ണഭാവൻ സ്വജീവിതം ലോകത്തിനുവേണ്ടി അർപ്പിച്ചു. ശ്രീനബിസ്സേ ഹൃദ്യമായ ഐക്യത്തിന്റെ മേന്മ കാട്ടി. ശ്രീബുദ്ധൻ രാജകീയപ്പെടാൻ ഭൂരെയറിഞ്ഞു സാധുസേവനത്തിനായി ഓടി. അവരെ അന്ന് പലരും പരിഹസിച്ചി

രിക്കാം. പക്ഷേ, ഇന്ന് ആ ദിവ്യനാരുടെ മാതൃകകൾ സ
ത്തുക്കൾ ആദരിക്കുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു.

അമ്മ:-പെണ്ണേ! നിന്നോടു വാദിച്ചു ജയിക്കാൻ എ
നിക്കു ശേഷിയില്ല. നിന്നെ ശശീന്ദ്രനെക്കൊണ്ടു വിവാ
ഹം കഴിപ്പിക്കാൻ നിന്റെ അച്ഛൻ സമ്മതിച്ചിരുന്നോ?

ഫരീണി:-അമ്മയ്ക്കു ഇതെല്ലാം അറിയാം; പിന്നെ
എന്നെക്കൊണ്ടു എന്തിനു പറയിക്കുന്നു?

അമ്മ:-എങ്കിലും ഒന്നു കേൾക്കട്ടെ.

ഫരീണി:- (ദുഃഖസ്പർശത്തിൽ) സമ്മതിച്ചിരുന്നു.

അമ്മ:-എന്നാൽ നിന്റെ അച്ഛൻ മരിച്ചിട്ട് ഒരു വ
ഷത്തോളമേ ആയുളളല്ലോ; അതിനുമുമ്പ് അതു നടക്കാ
ഞ്ഞതെന്തു്?

ഫരീണി:-എന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കാഴി
കയാൽ.

അമ്മ:-ശരി, സമ്മതിച്ചു. പക്ഷേ, നിന്റെ ആ
ഞ്ഞ താലോലിച്ചിരുന്ന നിന്റെ അച്ഛൻ ജീവിച്ചിര
ന്നാൽ തന്നെയും ഇന്ന് അപ്രകാരം അനുകൂലിക്കുകയില്ല.

ഫരീണി:-എന്തുകൊണ്ടു്?

അമ്മ:-ഇന്ന് അപന്റെ നില എന്താണ്?

ഫരീണി:-ശീലഗുണമേറിയ സ്നേഹമൂർത്തി. തൊഴി
ലാളിസംഘങ്ങളുടെ യൂണിയന്റെ വൈസ് പ്രസിഡ
ൻറ്.....

അമ്മ:-പെണ്ണേ, അതല്ല ഞാൻ ചോദിച്ചതു്. ആ
അധികപ്രസംഗി ധനികനാരായ മുതലാളിമാരുടെയെ
ല്ലാം ശത്രുവാണ്.

ഫരീണി:-അതു് എങ്ങനെയെന്നുകൂടി പറയണം.

അമ്മ:- ആ ധിക്കാരി മുതലാളികൾക്കെതിരായിട്ട് തൊഴിലാളികളെ ഇളക്കിവിടുന്നു.

ഹരിണി:- ആ ധാരണ സർവാഞ്ചലം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം മുതലാളികളെ ഉപദ്രവിക്കാനല്ല.

അമ്മ:- എന്നു നീ പറഞ്ഞാൽ മതിയോ?

ഹരിണി:- ഞാൻ തെളിയിക്കാം. അമ്മയുടെ നേരെ മൂത്തസഹോദരിയുടെ ഭർത്താവായ കനകപ്പറമ്പിലെ ചന്ദ്രസേനൻവെച്ചപ്പൻ—ധനചാനം മുതലാളിയും അല്ലേ?

അമ്മ:- അതേ.

ഹരിണി:- അദ്ദേഹമാണ് ആ മഹാസംഘടനയുടെ സ്ഥിരം പ്രസിഡൻറ്. ശശിജേട്ടൻ വൈസ് പ്രസിഡൻറ് മാത്രം അപ്പോഴോ?

അമ്മ:- അതൊന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. എന്റെ വാസവൻ ഇവിടെ പറയാറുള്ളത് ഇങ്ങനെയാണ്. ഈ പള്ളിയിലെ ഭരണാധികാരി ഇന്നു അവനാകയാൽ അദ്ദേഹന്റെ അഭിപ്രായത്തോടു നാമെല്ലാം യോജിക്കണം. തൊഴിലാളി എന്നു കേട്ടാൽത്തന്നെ അവനു കൈയ്യും.

ഹരിണി:- അതേ, അങ്ങനെയാണ് വേണ്ടത്. പട്ടിണിയാണെങ്കിലും തന്റെ വിയർപ്പുള്ളികൾ തളിച്ചു മുതലാളിയുടെ ധനവല്ലരിയെ പോഷിപ്പിച്ചുപോരുന്ന ആ സൗജന്യബുദ്ധികൾക്ക്—തൊഴിലാളി സഹോദരങ്ങൾക്ക്—വിദ്വേഷഫലംതന്നെയാണ് നൽകേണ്ടത്. ഈശ്വരാ!

അമ്മ:- (സന്തോഷം കോപിച്ച്) പോടീ, പോ. നീന്റെ ഈ ഗുണവിചാരവുമകൊണ്ടിരുന്നാലുള്ള ഫലം അറിയാമോ?

ഹരിണി:- (ഭാവഭേദത്തോടെ) എന്താണ്, കേൾക്കട്ടെ.

അമ്മ:- പറയണോ? ഇവിടെ അനവധി ലക്ഷത്തിന്റെ സ്വത്തുണ്ട്. അവൻ വെറുത്താൽ നീ ഗോപി തൊട്ടിരിക്കും.

ഹരിണി:- ഉള്ള സ്വത്തു് മൂന്നായി വീതിച്ചു് എന്റെ അച്ഛൻ 'വിൽ' എഴുതി രജിസ്ട്രാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ആ വഴിയേ ഒന്നും പേടിപ്പിക്കേണ്ട.

അമ്മ:- പണ്ടങ്ങുളായും നാണയങ്ങളായും ഉള്ളതോ?

ഹരിണി:- അതെല്ലാം ജ്യേഷ്ഠൻ ഭർമ്മാഗ്നിയായിട്ടു് നശിപ്പിക്കയല്ലേ. ഏതായാലും അവ കിട്ടുകയില്ല. അതൊക്കെ പോകട്ടെ. ജ്യേഷ്ഠൻ എന്നെ കണ്ടുകൂടാ. (സഗദ്ഗഭം) അമ്മയുടെ എന്നെ വെറുത്താൽ.....!

അമ്മ:- (മകളെ തലോടിക്കൊണ്ടു്) എന്റെ മകൾ കണ്ണിതപ്പെടാതെ. വാസവൻ നിന്നോടു ഒരു പിണക്കമില്ല. പിന്നെ ചിലപ്പോൾ ദേഷ്യപ്പെടുന്നത് നീ നന്നാവാനാണ്.

ഹരിണി:- അതേ അതേ; തന്നത്താൻ നന്നായിട്ടാട്ടേ മറുഉളവരെ നന്നാക്കുന്നത്. അമ്മ ജ്യേഷ്ഠന്റെ വശത്തു് നിൽക്കയും ചെയ്യും.

അമ്മ:- എന്റെ മകളോടു് എനിക്ക് ഒരു പിണക്കവുമില്ല. പിന്നെ അവന്റെ വശംചേർന്നു് ചിലപ്പോൾ പറയുന്നത് കലഹംകൂടാതെ കഴിക്കാനാണ്. അവൻ നിന്നോടുള്ള വാത്സല്യം എത്ര വലുതെന്ന് ഞാൻ ബോധ്യപ്പെടുത്തിത്തരാം, എന്നാലോ?

ഹരിണി:- അതു നന്നുതന്നെ.

അമ്മ:-അവൻ വളരെ ക്ലേശം സഹിച്ചു രണ്ടുദിവസമായി എവിടെ പോയിരിക്കുകയാണെന്നറിയാമോ?

ഹരിണി:-പറയണം കേൾക്കട്ടെ.

അമ്മ:-തീവണ്ടികയറി, ബാരിസ്റ്റർ മുരളീധരന്റെ വീട്ടിലേയ്ക്ക്.

ഹരിണി:-എന്തിനായിട്ട്?

അമ്മ:-തന്റെ ഏകസഹോദരിയെ ഒരു മഹാ കബേരനായ അഡ്വക്കേറ്റിന്റെ വല്ലഭ്യമായി കാണാൻ.

ഹരിണി:-ശരി, ശരി. ജ്യേഷ്ഠന്റെ സഹപാഠിയായിരുന്ന ബാരിസ്റ്റർ മുരളീധരനെ ഞാൻ അറിയും. ആ ദുർമ്മാറ്റിയുടെ പേരുപറഞ്ഞാൽ.....

അമ്മ:-മതി മതി. നിനക്ക് സകലരും ചിന്തകൾ തന്നെ. നിന്റെ ശശീന്ദ്രൻ മാത്രമുണ്ട് മാതൃകാപുരുഷൻ.

ഹരിണി:-അതേ, അദ്ദേഹം മാതൃകാപുരുഷനാണ്.

അമ്മ:-എന്നാൽ നീ അവന്റെ പിറകെ ചെല്ലൂ; എന്നിട്ട് വരുന്നതൊക്കെ അനുഭവിച്ചോ!

അദ്ധ്യായം രണ്ടു്

കുളി:-എടീ, നകുലീ! നീ മീററിങ്ങാ കണ്ടിട്ടൊണ്ടോടീ?

നകുലി:-ഒണ്ടെടീ കുളി! ഞാൻ ഇന്നാളു് ചന്തപ്പോയപ്പം കണ്ടു; മത്തങ്ങാ പോലെ.

കുളി:-ഓ! മീററിങ്ങാ മത്തങ്ങാ പോലെയാണോടീ?

നകുലി:-അല്ല! കൊച്ചു പടോലങ്ങാപോലെ നീണ്ടു്!

കുളി:-പോടി പോ. ഞാമ്പറയാം. ഇന്നാളേ, കൊച്ചുകുന്നംപൊറമിലോ?

നകുലി:-ഒണ്ടു്. അവിടെ ഒരു മാവേൽ പടന്നുകെടപ്പൊണ്ടു്. ഇപ്പം ഞാൻ ഓക്കുന്നു.

കുളി:-ഓ! ഇങ്ങനെയായാലെക്കൊണ്ടു്! നെനക്കുപറേണോരു മുവേ തിരുതിയാ.

നകുലി:-ഇനി തിരുതി കൂട്ടുവേല്ല. പറ.

കുളി:- (സന്ധിതം) കൊച്ചുകുന്നംപൊറത്തു് യൂണിയന്മാരൊക്കെ വന്നിലോ?

നകുലി:-ഇപ്പം മനത്തിലായി. യൂണിയന്മാരാ മീററിങ്ങ.

കുളി:-അവിടെ നില്ലെടീ പെടയ്ക്കാതെ. യൂണിയന്മാരൊക്കെ വന്നു നെരന്നു നിക്കും. ഒട്ടനേ ഒരാളു് ഒരു കസേരേലു് കേറിയിരിക്കും. അപ്പം വേറൊരുത്തൻ വന്നു നിന്നു് അങ്ങോട്ടു പെറസങ്ങിക്കും. അതാ മീററിങ്ങ.

നകുലി:-ഓക്കോ! അതാണോ മീററിങ്ങാ. വഴിയേ

പോമ്പും ഏതാണ്ടൊക്കെ ഞാനും കണ്ടിട്ടൊണ്ട്. കൊച്ചു കുന്നുംപൊറത്തു നീയും പോയാരുനോ?

കുട്ടി:-കഴിഞ്ഞദോതം ഞാൻ പോയിരുന്നു. ഇന്നും മീററിക്കുണ്ടൊണ്ട്. നിങ്ങളെല്ലാം വരണം. അതിനു ഷെണിക്കാനെക്കൊണ്ടാ ഞാൻ വന്നു.

നകുലി:-അന്ന് ആരാ പെറസങ്ങിച്ചെ?

കുട്ടി:-വടക്കൻ ഒരു മൈലാർകുണൻ.

നകുലി:-എന്തോന്നാ, മൈലാർകൊണനോ? അങ്ങനെയൊക്കെ മനുഷ്യനു പേരൊണ്ടോ?

കുട്ടി:-അതെന്തോ. ഞാൻ ചോദിച്ചപ്പം എന്തോട്ട് ഒരാൾ അങ്ങനെയൊ പറഞ്ഞു.

നകുലി:-എന്തോവാ അയാളു പെറസങ്ങിച്ചെ?

കുട്ടി:-ഹതു പറയാം. എന്തു രസമാരുണനോ? അവിടെ ഇരുനോരെക്കെ കൈകൊട്ടും ചിരിം വലു ബകളോമാരുണ. അതൊക്കെ നമ്മളു അറിയാനൊള്ളതുതന്നെയാ.

നകുലി:-എന്തോവ? കേക്കുട്ടെ.

കുട്ടി:-നമ്മളെല്ലാം ഒരുമിച്ചു നിക്കണം.

നകുലി:-എന്തറനേരം നിക്കണം.

കുട്ടി:-അങ്ങനല്ലെടി, യോശിപ്പായിട്ടിരിക്കണം.

നകുലി:-പള്ളിക്കൂടത്തി പിള്ളാരു ഡില്ല കളിക്കമ്പം നിക്കും ഇരിക്കും ചെയ്യുന്നപോലെ.

കുട്ടി:-പോടീമണ്ടി! അതല്ല. നമ്മളു—തൊഴിലാളികളു—എല്ലാം ഒത്തൊരുമിച്ചു, ഒരേ അഹിപ്രായത്തിലു പെരുമാറണം. തമ്മിത്തമ്മി പെണങ്ങരുതെ.

നകുലി:-ചെരി, ചെരി! ഇപ്പം നെനക്കു എന്നെ

കണ്ടു. ഇനിക്ക് നിന്ന കണ്ടു. അതുപോലെ അതു
തു. അല്ലോ?

കുളി:-അതേ. പിന്നെ, ആരോ തമ്പുരാൻ എന്നു
വിളിക്കരുതെ.

നകുലി:-അതൊക്കുമോടി?

കുളി:-പിന്നെത്താ ഒത്താലു. ഞാൻ എന്നീം തമ്പു
രാൻ എന്നു പറയുകയില്ല.

നകുലി:-നല്ലതുതന്നെ. പിന്നെ?

കുളി:-പിന്നെ അടിയൻ എന്ന് ആരോടും പറ
യരുതു്.

നകുലി:-അതു വേണ്ടതാ. 'ഏൻ' എന്നു പറഞ്ഞാ
മതി.

കുളി:-അതു കൊറച്ചിലാ. 'ഞാൻ' എന്നു ചൊല്ല
യായിട്ടു പറയരുതോ?

നകുലി:-പറയാം പറയാം, പിന്നെ!

കുളി:-ആർക്കും വഴിമാറിക്കൊടുക്കരുതു്.

നകുലി:-പിന്നെങ്ങനെയോടി?

കുളി:-ഹതു പറഞ്ഞു മനത്തിലാക്കാം. ഒരു തമ്പു
രാൻ ഇങ്ങോട്ടുവരുന്നു എന്നു വിചാരിച്ചോ.

നകുലി:-((ചിരിച്ചു)) ഇപ്പം നീ തമ്പുരാന്നെ പറ
ഞ്ഞല്ലോ?

കുളി:-അതൊരു തെറ്റു്. ഇനി പറയുക. നീ അ
ങ്ങോട്ടു വഴിയെ നടന്നുചെല്ലുന്നു.

നകുലി:-ചെല്ലുന്നു!

കുളി:-അപ്പം ഒരു തമ്പുരാൻ.

നക്ഷി:-ആണ്ടെ, നീ പിന്നേം തമ്പുരാന്നെ പറയുന്നു.

കദളി:-ഓ! തെറ്റു്. ഇപ്പം നെനക്കു് മനത്തിലാ കാൻ പറകയാ.

നക്ഷി:-ചെരി! ഒരുവഴിയെ ഞാനങ്ങോട്ടു ചെല്ലുവം ഒരു തമ്പുരാൻ ഇങ്ങോട്ടു വന്നാൽ—

കദളി:-നീ മാറിപ്പോകരുതു്.

നക്ഷി:-*(പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു്)* അപ്പം കൂട്ടിമുട്ടുകേല്ലി യോടീ?

കദളി:-മുട്ടട്ടെ! മുട്ടട്ടെ!

നക്ഷി:-അതു നല്ല ഏർപ്പാടാ. കൊണമൊള്ള കാ യ്തമാ.

കദളി:-നമ്മുടെ കൊണത്തിനല്ലോ അവരു പഠെ ന്നതെല്ലാം. പിന്നെ നല്ല കൂലികിട്ടാതെ വേലയ്ക്കു പോവ രുതു്.

നക്ഷി:-വേലയ്ക്കു പോയില്ലെങ്കി പട്ടിണി കെട ളാം സൊകമാ.

കദളി:-ഓ! നീ പരേന്നതല്ലല്ലോ മനത്തിലാക്കുന്ന തു്. ഇപ്പം നമുക്കു കൊച്ചുകുലി തന്നിട്ടു് മൊതലാളിമാ രൊക്കെ വല്ല ലാപമെടുക്കരുല്ലോ. എനി അതൊക്കു ക ള്ള വേലയ്ക്കു തക്ക കൂലി തരണം.

നക്ഷി:-അതൊക്കെ കായ്തമാ.

കദളി:-പിന്നെ, പത്തു മണിമുതൽ നാലു മണിവ രെ മാത്തറമേ ജോലി ചെയ്യാവൂ.

നക്ഷി:-അപ്പം നമ്മളുമൊക്കെ മണി ഓരോന്നു് മേ ടിക്കണമല്ലോടീ!

കദളി:-ഇതെല്ലാം ഒടനേ നടക്കാനാണോ? ഏതായാലും വെളുക്കുമ്പോൾത്തൊട്ട് തന്തുവരെവേലാപച്ചാൻ പോവരുത്.

നക്ഷി:-വിളിച്ചു വേലയ്ക്കു ചെന്നില്ലെങ്കിൽ തമ്പുരാൻ കൊട്ടിലും പൊളിച്ചുകളഞ്ഞു് എറക്കിവിട്ടല്ലിയോ?

കദളി:-അങ്ങനെ പേടിക്കേണ്ട. അപ്പം നമ്മടെ യൂണിയൻ ഇങ്ങോട്ടുവരും, തമ്പുരാനും പറമ്പുംകൂടെ ഓടും, എന്നൊക്കെ അയാളു് ഒരുപാട് പറന്നു കേട്ടു. ആളനാ രെല്ലാം കൈകൊട്ടും തകർപ്പും ഒക്കെ ആരുന്ത. പിന്നെ ഒരു സിറിയും പെറസങ്ങിച്ചു.

നക്ഷി:-എന്തോവാ അവളു പറഞ്ഞതു്?

കദളി:-കേട്ടോ! പല്ലുപൊങ്ങിയാണെങ്കിലും ഒരു മഞ്ഞസാരി ചുറ്റി കണ്ണാടി മുക്കേക്കേറ്റി വന്നപ്പം കണ്ടാ മിടുക്കിയാ. റോതാപ്പുവെന്നോ ഏതാണ്ടാ പേരു്.

നക്ഷി:-അവളു പറഞ്ഞതു് എന്തോന്നാരുന്ത?

കദളി:-ഒന്നാമതു് പെണ്ണങ്ങളു പെറത്യേകം തക്കന വേണം.

നക്ഷി:-നമുക്കു് എനി തക്കം വിവേചാ വേണോ?

കദളി:-തക്കമല്ലെടി, തക്കന—കടന എന്നുവെച്ചാ നമ്മളെല്ലാം അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും കടിക്കണം.

നക്ഷി:- (ചിരിച്ചു്) പട്ടിയേപ്പോലെ അല്ലേ? വേഷായി, പിന്നെ...?

കദളി:-രണ്ടാമതു്, പെണ്ണങ്ങൾ പർത്താക്കന്മാരെ കള്ളു കുടിക്കാൻ തമ്മതിക്കരുതു്.

നക്ഷി:-അയ്യോടി! നമ്മളു പറഞ്ഞിട്ടാണോ അവരു കള്ളു കുടിക്കുന്നേ.

കദളി:- തൊഴിലാളികൾ ഒന്നോടെ കള്ളുകുടി നിർത്തണം.

നകുലി:- എന്നാ എന്താ നല്ലതാരുന്ത. കൂലി കിട്ടുന്നതുമുഴുവൻ കൊടുത്ത് കള്ളുകുടിക്കും, എന്നിട്ട് അതിയാൻ ഇവിടെവന്ന് എന്നെ എടുത്തിട്ടു ചത്തേക്കും. ഇതാ ഇവിടത്തെ പണി.

കദളി:- പെണ്ണങ്ങൾക്കു തല്ലുകിട്ടാതിരിക്കാനൊള്ള മാക്കോം അവളു പറഞ്ഞു.

നകുലി:- അതെന്തോന്നാ, അറിയണമല്ലോ.

കദളി:- അതൊരു കഥയാ കേട്ടോ! ഒരു വീട്ടിൽ ഒരു പാശും പത്താവും ഒണ്ടാൻ. തെക്കത്തോം തെക്കത്തോം രണ്ടുപേരും വഴക്കുപറേം. പത്താവ് പാശുയെ തല്ലും.

നകുലി:- ഇവിടത്തെപ്പോലെ.

കദളി:- പലടത്തേംപോലെ. എന്നിട്ട് പാശു വെച്ചു മിച്ചു. ആയിടെ ഒരു തമ്പ്രാസി ആ ദിക്കി വന്നു. അവളു് തമ്പ്രാസിയെ അടുത്തുചെന്ന് തല്ലുകൊള്ളാതിരിക്കാൻ ഒരു മന്തറം പറഞ്ഞുകൊടുക്കണമെന്ന് ആവിചുപ്പെട്ടു.

നകുലി:- ആ! അവളൊരു മിടുക്കിയായല്ലോ!

കദളി:- അത, ആ തമ്പ്രാസി പത്തുകുളിക അവളെ ഏപ്പിച്ചിട്ട്, “ഇതു് മന്തറം ഒള്ള കുളികയാ. പത്താവു് പടിക്കെ വരുമ്പം ഒരു കുളിക വായിൽ ഇട്ടോണം. പത്താവു് ചാസിക്കയോ തല്ലുകയോ ചെയ്താലും മുഷിഞ്ഞു് പരേതതു്. പറഞ്ഞാ തല പൊട്ടിഞ്ഞെറിച്ചുപോം. പിന്നെ അങ്ങോട്ടു് എന്നങ്ങി പറകേം ചിരിക്കേം വേണം,” എന്നല്ലാം ഉപതേശിച്ചു് അയച്ചു.

നകുലി:- ഇതു് കൊള്ളാവുന്ന കരു. എന്നിട്ടു്?

കുളി:-ആദ്യത്തെ തെകതം പത്താവിനെ കണ്ട
ടെനേ കുളിക ഒന്ന് വായിൽ ഇട്ടു. അയാളുവന്ന് വഴക്കു
തൊടങ്ങി. തല പൊട്ടിത്തരികുമെന്നുവെച്ച് അവളു മി
ണ്ടില്ല. ഏതായാലും അന്ന് അവക്കു തല്ലുകിട്ടില്ല.

നകുലി:-തന്ത്യാസി മിടുക്കനുണ്ടല്ലോ.

കുളി:-തമ്ശേരമൊണ്ടോ, രണ്ടാമത്തെ തെകതം
പത്താവ് തേച്ചുപ്പെട്ടപ്പം അവള് ചിരിച്ചു. പിറേറന്നു
അങ്ങോട്ട് എണങ്ങിപ്പറഞ്ഞു. എന്തിന്, അഞ്ചാമത്തെ
കതം കഴിഞ്ഞപ്പം ആ വീട്ടിലെ വഴക്കും തമ്മിത്തല്ലും നി
ന്നു. പാശ്ചേം പത്താവും ഒന്നായി.

നകുലി:-അന്തരി കുളിക മേടിക്കാൻ കിട്ടുമോടി?

കുളി:-നീ കേക്കു്, പത്താംപക്കം അവൻ രണ്ടു
പേരുംകൂടി തന്ത്യാസിയെച്ചെന്നുകണ്ടപ്പം തന്ത്യാസി പ
റഞ്ഞു, കുളികയ്ക്കു് ഒരു വിചേഴ ചകുതീമില്ല. പെണ്ണങ്ങ
ടെ നാക്കു കൊറെ അടക്കിയിട്ടാൽ എല്ലാവീട്ടിലേം ചണ്ട
കൊറേമെന്നു്.

നകുലി:-ഇതൊക്കെ കേക്കേണ്ടതാണല്ലോടി!

കുളി:-അതേ, മീററിക്കയ്ക്കു് പോയാ പല കൊ
ണോം ഒണ്ടു്.

നകുലി:-അന്ന് അവളേപ്പോലെ നീയും വല്ലോം
പെറസങ്ങിച്ചോ?

കുളി:-ഓ, ഇല്ല. ഇനിക്കു് വല്ലോം അറിയാമോ?

നകുലി:-എന്തോ അറിയാനാ. കേറി അങ്ങു പെറ
സങ്ങിക്കരുതാഞ്ഞതാ?

കുളി:-കൊറേ കഴീമ്പം നമുക്കു് പെറസങ്ങിക്കാ

മെടീ. നിങ്ങളെക്കൊണ്ട് വിളിച്ചോണ്ടു ചെയ്യണമെന്ന് പ്രസേണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടാ ഞാൻ വന്നെ. നീ വന്നേക്കൂണം!

നക്ഷി:-നെന്നക്ക് അവിടെ ഉത്യാകം വല്ലോമൊണ്ടോ?

കദളി:-പിന്നെ, ഞാൻ ഒരു കമ്മട്ടിയാടീ!

നക്ഷി:-എന്തോവാടി, കമ്മട്ടിയോ, അതോ മമ്മട്ടിയോ?

കദളി:-അല്ലെടീ, ആത്മം പറഞ്ഞതു തെറ്റിപ്പോയി, കമ്മട്ടി! ഞാനൊരു കമ്മട്ടിയാ, നീ സാമസിക്കല്ലേ.

നക്ഷി:-ഇല്ല, വേകം വന്നേക്കാം.

36272

അദ്ധ്യായം മൂന്ന്

സെക്രട്ടറി:-എടാ ഗണേശ, നിനക്ക് ഒരു ഉദ്യോഗം ആവശ്യമുണ്ടോ? പേൺമെങ്കിൽ വാങ്ങിത്തരാം.

ഗണേശൻ:-എന്തൊന്ന് ഉദ്യോകമാ?

സെക്രട്ടറി:-നല്ല ഒരു ഉദ്യോഗം.

ഗണേശൻ:-ചമ്പളം കൂടാതെ പൊറത്തും വല്ലോം തടന്നതാണോ?

സെക്രട്ടറി:-സാമന്ത്രിയോപോലെ പുറമേകൂടി കിട്ടാവുന്നതാ.

ഗണേശൻ:-എന്തുവാ, എക്സൈസിൽ ഇററിആപ്തരാണോ?

സെക്രട്ടറി:-അല്ല.

ഗണേശൻ:-മുനിശിപ്പിൽ ആമ്മീനാരിക്കും.

സെക്രട്ടറി:-ആമീനും ഇമ്മീനും അല്ല.

ഗണേശൻ:-എന്നാ, എന്നാ, പെഷ്യൽ ഡാരോത്യാരാണോ?

സെക്രട്ടറി:-അതുമല്ല.

ഗണേശൻ:-റേഷ്യൻ ആഫീസിൽ കെളർക്കായിരിക്കാം.

സെക്രട്ടറി:-അതൊന്നുമല്ലെടാകുവേ.

ഗണേശൻ:- (ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) പള്ളിക്കൂടം വാല്യായവേലയാ; എനിക്ക് അറിയാം.

സെക്രട്ടറി:-അവിടെ പൊറമേ മാത്രമല്ല, അകമേ കൂടെ കിട്ടും. സക്കാർ ഉദ്യോഗമേ അല്ല, പറഞ്ഞേക്കാം.

ഗണേശൻ:-ഇപ്പം മനസ്സിലായി. റേഷൻ കച്ചോടമാ.

സെക്രട്ടറി:-അതൊന്നുമല്ല കേട്ടോളൂ; ഈ യൂണിയൻ ആഫീസിലെ വാച്ചർ ഉദ്യോഗം.

ഗണേശൻ:-എന്നുവെച്ചാ എന്തുവാ?

സെക്രട്ടറി:-വളരെ നല്ല ഉദ്യോഗമാണ് അത്. അതാ ആ ഉദ്യോഗം തരാൻ അധികാരമുള്ള ശശീന്ദ്രൻ വരുന്നു; ചോദിക്കൂ.

ഗണേശൻ:-ആ വരവ് ഒന്നു കാണാനുള്ളതാണ്.

സെക്രട്ടറി:-സുപ്രസന്നമായ ഭാവം. വിനീതമായ വേഷം. അന്തസ്സം ഐശ്വര്യവും കളിയാടുന്ന മുഖം. എന്നല്ല സർവ്വവും ആദരണീയംതന്നെ.

ഗണേശൻ:-ചുമ്മാതാനോ യൂണിയനാരെല്ലാം കൂടെ പ്രസേദമായി തെരഞ്ഞെടുത്തത്!

സെക്രട്ടറി:-ധനമല്ല, പ്രഭുത്വമല്ല, പരീക്ഷാവിജയമല്ല; സാധുജനസേവനമാണ് ഒരാളിനെ ഉന്നതിയിലേയ്ക്കു നയിക്കുന്നത് എന്നതിന് ദൃഷ്ടാന്തമാണ് ഈ ശശീന്ദ്രൻ.

അവർ ഇങ്ങനെ സംസാരിക്കുമ്പോഴേയ്ക്കും ശശീന്ദ്രൻ സമീപത്തെത്തി. ഉടനെ ഗണേശൻ ഒരു എഴുത്ത് അദ്ദേഹത്തെ ഏല്പിച്ചു. അതു വായിച്ചുനോക്കിയിട്ട് ആ സന്ദേശവാഹകനെ സന്തോഷം യാത്രയയച്ചു. അനന്തരം കത്ത് സെക്രട്ടറിയെ ഏല്പിച്ചശേഷം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

ശശീന്ദ്രൻ:-ഹേ, സുഭദ്രാ! നമ്മുടെ സ്ഥിരപ്രസിഡൻറ് ചന്ദ്രസേനൻ അല്പം താമസിച്ചു വരികയുള്ളു.

വെണം സമയത്തിനു മീറിംഗ് ആരംഭിച്ചുകൊള്ളണമെന്നും ആണ് ഈ അറിയിപ്പ്.

സെക്രട്ടറി:-അതിനെന്നാ, അങ്ങേ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ യോഗം തുടങ്ങാമല്ലോ.

ശശീന്ദ്രൻ:-കേന്ദ്രയൂണിയനിൽ പലുവരും ഇന്ന് ചേർന്നിട്ടുണ്ടോ?

സെക്രട്ടറി:-ബാർബർ യൂണിയനും, ചെത്തുതൊഴിലാളിയൂണിയനും ഇന്ന് സഹകരിക്കുമെന്ന് അറിയിപ്പുണ്ട്.

ശശീന്ദ്രൻ:-ശരി, നന്നുതന്നെ. അഞ്ചുമണിക്കല്ലെ മീറിംഗ്. ഇനി മുക്കാൽമണിക്കൂർ ഉണ്ട്. നിങ്ങൾ അങ്ങോട്ടു ചെല്ലുക. ഞാൻ പിന്നാലെ എത്തിക്കൊള്ളാം.

സെക്രട്ടറിയെ പറഞ്ഞയച്ചിട്ട് ശശീന്ദ്രൻ യൂണിയൻ ആഫീസിലേയ്ക്കു കയറി ഒരു കസാലയിൽ ഇരുന്നു. പോക്കറ്റിൽനിന്ന് ഒരു കത്ത് എടുത്ത് ഇങ്ങനെ വായിച്ചു.

“പ്രിയപ്പെട്ട ശശീന്ദ്രാ!

കണ്ടിട്ടു രണ്ടുമാസത്തോളം ആയല്ലോ. എന്റെ സഹോദരന്റെ പരിഭവം മൂലമായിരിക്കാം ചേട്ടൻ വിട്ടിലേയ്ക്കു വരാത്തത്. ആരു പരിഭവിച്ചാലും ഈ ജീവിതത്തിൽ ഞാൻ അങ്ങയുടേയും അങ്ങ് എന്റേയും സ്വന്തമാണ്. ഇന്നത്തെ മീറിംഗിന് ഞാനും വരുന്നുണ്ട്. എന്റെ സഹകരണം സന്തോഷകരമായിരിക്കുമല്ലോ.

എന്ന്, സ്വന്തം ഹരിണി (ഒപ്പ്)”

ശശീന്ദ്രൻ എഴുത്തുവായിച്ചു. പിന്നെയും പിന്നെയും

വായിച്ചു. അനന്തരം മുർലാവിൽ ചേർത്ത് അല്പസമയം ഉഴൽപ്രദൃഷ്ടിയായി സ്ഥിതിചെയ്തു. വെളിയിൽ ഒരു കാൽപ്പെരുമാറ്റം കേൾക്കയാൽ വേഗം ആ കണ്ണ് മടക്കി പോക്കുറിലിട്ട് വോഴേയ്ക്കു് സൗന്ദര്യസാരസർവ്വമായ ഒരു യുവതീമണി അല്പം വ്രീളാനമുഖിയായി പുരോഭാഗത്തെത്തി. തന്റെ സ്നേഹഭാജനമായ ഹരിണിയാണു് അതെന്നു ധരിച്ചു് എഴുന്നേറ്റു് ആ ചിന്താഹൃദയൻ രണ്ടുനാലു് അടി മുൻപോട്ടു ചെന്നു. ഒരു ചെറിയ ദീർഘനിശ്വാസത്തോടെ രണ്ടുപേരും പരസ്പരം നോക്കി. ദൃഷ്ടികൾതമ്മിൽ ഇടഞ്ഞു. അഭിമതങ്ങൾ ഒട്ടൊക്കെ ആ ഭാവംകൊണ്ടു് അപരറിയിച്ചു. ഹരിണി മൗനഭഞ്ജനം ചെയ്തു.

ഹരിണി:-എന്താ ചേട്ടാ, എന്റെ വരവു് അസുഖത്തിനു കാരണമാക്കിയോ?

ശശീന്ദ്രൻ:- (സസ്നേഹം) ഉവ്വു്.

ഹരിണി:-എന്താണു് ആ അസുഖം? പറയത്തക്കതാണോ?

ശശീന്ദ്രൻ:-അതേ. എന്റെ ഹരിണിക്കുട്ടി ക്ലേശിക്കാൻ ഇടയായേക്കുമോ എന്നുള്ള ചിന്ത.

ഹരിണി:-എന്റെ ഹരിണിക്കുട്ടി എന്നു പറയുവാൻ തക്ക ധൈര്യമുണ്ടോ?

ശശീന്ദ്രൻ:-നിശ്ചയമായും ഉണ്ടു്.

ഹരിണി:-എന്നാൽ എനിക്കിനി ക്ലേശത്തെപ്പറ്റി ചിന്തയേ ഇല്ല.

ശശീന്ദ്രൻ:-ഭദ്രേ! ഒന്നാലോചിച്ചുനോക്കൂ. ഭവതിയുടെ സഹോദരൻ—ആ വാസവൻ—നമ്മോടു് അത്യന്തം

വൈരാഗ്യത്തോടെ ചർത്തിച്ചുപോരുന്നു. നമ്മുടെ ഈ സമാഗമം അതിനെ ശതഗുണം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയല്ലേ?

ഹരിണി:-ചേട്ടൻ ഒരു ഭീരുവാണോ?

ശശീന്ദ്രൻ:-അതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ പറയുന്നത് ആത്മപ്രശംസയായി വരികയില്ലേ?

ഹരിണി:-വേണ്ട, ഞാൻ പറയാം. തൊഴിലാളി സംഘടനയ്ക്കു വേണ്ടിയുള്ള ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മുതലാളിമാരും ഗവണ്മെന്റുംകൂടി ചേട്ടനെ അത്വൽക്കടമായി ഭയപ്പെടുത്തിനോക്കി. അവർതന്നെ മഹാരാജ വശത്തുകൂടി വളരെവലിയ ഒരു തുക സമ്മാനം തരാമെന്നു പറഞ്ഞ് വ്യാമോഹിപ്പിക്കാനും ശ്രമിച്ചു. രണ്ടിലും ചേട്ടൻ കലുഷിയില്ല. അക്കഥകൾ എനിക്കറിയാം.

ശശീന്ദ്രൻ:- (സവിസ്മയം) ഭദ്ര! ഭവതിക്കു ദിവ്യശക്തിയുണ്ടോ?

ഹരിണി:-ഈ ചോദ്യത്തിന്റെ അർത്ഥം എന്താണു്?

ശശീന്ദ്രൻ:-ഞാൻ യാതൊരുത്തരോടും പറഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഈ ചരിത്രം ഭവതി മനസ്സിലാക്കിയല്ലോ.

ഹരിണി:-ഉണ്ടു്; എനിക്കു ദിവ്യശക്തിയുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഞാൻ പ്രവചിക്കുന്നു, വിഷമങ്ങളും വിപ്ലവങ്ങളും നേരിട്ടാലും നമ്മുടെ നിർമ്മലപ്രേമം വിജയിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും.

ശശീന്ദ്രൻ:-എന്നാൽ അതേപ്പറ്റി കൂടുതലൊന്നും എനിക്കിപ്പോൾ പറയാനില്ല. ഇന്നത്തെ സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളണമെന്ന് ഭവതി വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ?

ഹരിണി:-ഉണ്ടു്; നിശ്ചയമായും ഉണ്ടു്.

ശശീന്ദ്രൻ:-എന്നാൽ ഭവതി മുൻപേ അങ്ങോട്ടു നടക്കുക; സമയമായി. ഞാനും ഇതാ പിന്നാലെ ഉണ്ട്.

“ആശയം മനസ്സിലായി” എന്നു പറഞ്ഞു സുസ്ഥിതം ആ ബുദ്ധിമതി നടകൊണ്ടു. ആദർശപ്രചോദിതവും വിലാസപേശലവും ആയ ആ യാത്ര നോക്കിക്കൊണ്ട് ശശീന്ദ്രൻ അല്പസമയം അവിടെ നിന്നു. അനന്തരം അദ്ദേഹവും അവളെ പിൻതുടന്നു.

നിർദ്ദിഷ്ടസമയത്തു് സംയുക്ത തൊഴിലാളിയുണിയൻ യോഗംകൂടി. ആ മഹാസമാജത്തിന്റെ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിക്കുന്ന ശശീന്ദ്രൻ, നക്ഷത്രസമൂഹത്തിൽ ചന്ദ്രൻ എന്നപോലെ തിളങ്ങി. അവിടെ ഉചിതസ്ഥാനത്തു ശോഭിക്കുന്ന ഹരിണി സകലരുടേയും ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു.

സമാജസാധാരണമായ ചടങ്ങുകൾക്കുശേഷം ശശീന്ദ്രൻ ഉപക്രമപ്രസംഗം ആരംഭിച്ചു. സുസ്ഫുടമായ പ്രയശ്ശംഭീരസ്വരത്തിൽ ആ വാഗ്മി ഇങ്ങനെ പറയുവാൻ തുടങ്ങി:

“ബഹുമാന്യ സുഹൃത്തുക്കളെ, നിങ്ങൾക്കു സാദരം നമസ്കാരം. നമ്മുടെ സ്ഥിരപ്രസിഡൻറായ ചന്ദ്രസേനൻ അല്പം താമസിക്കുമെന്ന് അറിയിച്ചതിനാലാണ് ഈ പുഷ്പസ്ഥാനത്തു നിന്നുകൊണ്ട് സംസാരിക്കുവാൻ എനിക്കവസരം ലഭിച്ചതു്.

“ഇന്നത്തെ ഈ മഹായോഗം നമ്മുടെ പരിശ്രമത്തിന്റെ പുരോഗമനത്തെ തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ കല്പകശ്ലേഠി രാജ്യത്തിലെ തൊഴിലാളികൾ മുഴുവൻ ഒരു ഒറ്റ ശ്രംഖലയിൽ സംഘടിക്കുമ്പോൾ ആ വജ്രമാലുത്തിന്റെ വില എന്തെന്ന് സർവ്വമാ ബോധ്യപ്പെടും.

“ഇതു ഒരു അരാജകസംഘമാണ്. ഗവണ്മെന്റിനെ തകിടംമറിക്കാനും മുതലാളിമാരെ ദ്രോഹിക്കാനുമാണ് ഈ സംഘടനയുടെ ഉദ്ദേശ്യം എന്നൊക്കെ ചില ദുർബ്ബലികൾ പറഞ്ഞു പറഞ്ഞു സർവാബലമത്രേ.

“നമ്മുടെ നിസ്സപാത്കമായ രാജഭക്തിയെ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ ധൈര്യമുള്ളവർ രംഗത്തേക്കു വരികയാണു വേണ്ടതു്. പൊന്നത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഗവണ്മെൻറും നമ്മളും വിശ്വാസപൂർവ്വം സഹകരിക്കുന്ന സുവർണ്ണാവസരം അടുത്തുതന്നെ ഉണ്ടാകും. പിന്നെ, മുതലാളിമാരെ ദ്രോഹിക്കയല്ല, സഹായിക്കുമാണ് ഈ സംഘടനയുടെ ഉദ്ദേശ്യമെന്ന് താമസംവിനാ ബോധ്യപ്പെടുന്നതാണ്. സാധുക്കളായ തൊഴിലാളികളുടെ വിയർപ്പുതുള്ളികൾ, അല്ല, രക്തബിന്ദുക്കൾ, സുവർണ്ണനാണുങ്ങളാക്കി ഇരുമ്പു പെട്ടി നിറയ്ക്കുന്ന മുതലാളിമാർ, നമ്മളും മനുഷ്യരാണെന്ന് ചിന്തിക്കുവാൻ തയ്യാറായാൽ എല്ലാം ശുഭമായി എന്നു എനിക്കു ചുരുക്കമായി പറയാനുള്ളു.”

സദസ്സിലെ, “കേൾക്കുക കേൾക്കുക” എന്ന ഹർഷാരവത്തെ തുടന്ന് ശശീന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു: “അതേഅവസരത്തിൽത്തന്നെ, നമ്മെ സഹായിച്ചുപോരുന്ന മുതലാളിമാരെ വിശ്വാസപൂർവ്വം സ്നേഹിച്ച്, ദുർമാഗ്ഗങ്ങളിലുള്ള ചെലവു് നിശ്ശേഷം നിർത്തി, കിട്ടുന്ന ആദായത്തിൽ അല്പമെങ്കിലും മിച്ചമെടുത്ത്, പരിരമ്യമായ ഒരു കുടുംബജീവിതം പുലർത്തുവാൻ നിങ്ങളെല്ലാം ആത്മാർത്ഥതയോടെ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതുമാകുന്നു.

“ഇന്നത്തെ നമ്മുടെ സദസ്സിന് ഒരു വിശേഷ ഭാഗ്യം ഉണ്ട്. മഹാകബേരനന്ദിനിയായ ഹരിണീദേവിയുടെ

സാന്നിധ്യമാണ് അത്. ആ മഹതിയുടെ പ്രഭാഷണമാധുരി നിങ്ങൾക്ക് അനുഭവപ്പെടുവാൻ വേണ്ടി എന്റെ പ്രസംഗം ഞാൻ തല്ക്കാലം ചുരുക്കുന്നു."

ശശീന്ദ്രൻ ആസനസ്ഥനായി. ഹരിണി ഒരു ചെറിയ നെഞ്ഞിടിപ്പോടെ എഴുന്നേറ്റു. സ്നേഹരസസമ്പന്നവും വിനയദ്വോതകവും ആയ ആ മനോഹരിയുടെ മുഖകമലം എല്ലാവർക്കും ദൃശ്യമായി. ആ ഗംഭീരസദസ്സിനെ സിംഹവീക്ഷണം ചെയ്യുകൊണ്ട് നാലഞ്ചുനിമിഷനേരം അവൾ അവിടെ നിന്നു. ഉടനേ ഒരു രമ്യമണിനാദം അവിടെ മുഴങ്ങി. തൊഴുകുകയോടെ അവൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി.

"വന്ദ്യസഹോദരീസഹോദരന്മാരെ! നിങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും നമസ്കാരം. ലോകത്തിൽ ഇരുന്തുകോടിയിലധികം മനുഷ്യരുണ്ട്. അതിൽ ഭൂരിഭാഗവും സാധാരണക്കാർ അഥവാ തൊഴിലാളികൾ ആണ്. ഇന്ന് ഗ്രേറ്റ ബ്രിട്ടൻ ഭരിക്കുന്നത് തൊഴിലാളിഗവണ്മെന്റത്രേ. ഭരണപരിഷ്കാരഭാസ്കരൻറെ തങ്കരശ്മികൾ നമ്മുടെ നാട്ടിലും വീശിക്കഴിയുമ്പോൾ നിങ്ങളുടെ ശക്തിയും മേന്മയും എത്ര വലുതെന്ന് ബോധ്യപ്പെടും. പക്ഷേ, അതിനെല്ലാം അടിസ്ഥാനം സ്നേഹപൂർണ്ണമായ ഐക്യവും സമാധാനിയുമായ കർമ്മപാടവവും ആണെന്ന് നിങ്ങൾ മറക്കരുത്."

"തൊഴിലാളി മുതലാളി ഭേദവിന്ത എല്ലാ നാട്ടിലും ഉണ്ട്. അതിൽ വലിയ കഴമ്പില്ലെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. ഒന്നും ചെയ്യാത്തവർ അലസന്മാരാണ്. ബാക്കിയുള്ളവർ എന്തു കർമ്മമെങ്കിലും ചെയ്യുകൊണ്ടേയിരി

ക്കുന്നു. തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നവരാണ് തൊഴിലാളികൾ അപ്പോൾ തൊഴിലാളിമുതലാളി ഭാവത്തിന്റെ അത്മ മെന്തെന്ന് ഞാൻ ചോദിക്കുന്നു.

“ഞാൻ ഒരു കബേരനന്ദിനിയാണെന്ന് പ്രസിഡന്റ് അവർകൾ പറഞ്ഞു. അതു ശരിയാണെങ്കിൽ ആ കബേരതപവും എന്റെ സകല കഴിവുകളും നിങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി വിനിയോഗിക്കുന്നതാണെന്ന് ഞാൻ ഉറപ്പു പറയുന്നു.”

“കേൾക്കുക കേൾക്കുക!” എന്ന സന്തോഷാവരവും ഹസ്തതാഡനങ്ങളും സദസ്സിൽ മുഴങ്ങി. ശാന്തമായ സദസ്സിനെ നോക്കി ഹരിണി വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

“സാധുപൂജ പുണ്യകരമെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ശ്രീ. ശശീന്ദ്രനോടൊപ്പം ഈ എന്റെ എളിയ സേവനവും നിങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുമെന്ന്.....”

“എടി! അസന്തേ! നിന്ത് നിന്റെ പ്രസംഗം” എന്നുള്ള കടുഭാഷണം ഹരിണിയുടെ പ്രസംഗത്തെ തടസ്സപ്പെടുത്തി. “നിന്റെ സേവനമെല്ലാം ഞാൻ കാണിച്ചു തരാം.” എന്നു ഗജ്ജിച്ചുകൊണ്ട് ഓടി അണയുന്ന സ്വസോദരനെ അവൾ കണ്ടു. ആ ധൂർത്തൻ ഹരിണിയെ പിടിച്ചുവലിച്ച് ഇഴച്ചുകൊണ്ട് അപ്രത്യക്ഷനായി.

ആ സദസ്സു പ്രക്ഷുബ്ധമായി. “ഭയങ്കരമായ അക്രമം” “അക്ഷന്തവ്യമായ അധർമ്മം.” “ഇതിനു ചകരംചോദിക്കണം.” എന്നെല്ലാം പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആളുകൾ എഴുന്നേറ്റു. ശശീന്ദ്രന്റെ ഉയന്നകരം അവരെ അല്പം സമാധാന

പ്പെടുത്തി. “നിങ്ങൾ ശാന്തരുകണം. ഹരിണിയുടെ രക്ഷാകർതാവാണ് ഇപ്പോൾ ഇവിടെ വന്നത്.” എന്നു സദസ്യരോട് അദ്ദേഹം പറയുമ്പോഴേയ്ക്കു സ്ഥിരം പ്രസിഡൻറു ചന്ദ്രസേനനും അവിടെ എത്തി. രണ്ടുപേരുംകൂടി രമ്യവചനങ്ങൾ ചൊരിഞ്ഞു. ആ രംഗം ശാന്തമാക്കി. അനന്തരം സഭാനടപടികൾ തുടന്നു.

അദ്ധ്യായം നാലു്

നന്ദൻ:-എടീ ദേവകി, ശശി ഇന്നലെ വന്നില്ലേ?

ദേവകി:-വന്നു; കുറേയേറെ ഇരുട്ടിയാണ് അവൻ വന്നതു്. അവനു വല്ലാത്ത പനി.

നന്ദൻ:-എന്നിട്ട് അവൻ എന്തു കഴിച്ചു?

ദേവകി:-ഇത്തവണ രേഷൻ കിട്ടിയതു പച്ചരിമാ തുമല്ലേ; ആ ചോര് അവൻ തൊട്ടതേയില്ല. ഉച്ചയ്ക്കു കിലും കുറച്ചു നല്ലയരിയുടെ കഞ്ഞികൊടുക്കാൻ എന്താണു മാര്ഗ്ഗം?

നന്ദൻ:-ഒരുപറ നെല്ല് കിട്ടിയാൽ മതിയായിരുന്നു. അടുത്തു് എവിടെയാണുള്ളതു്?

ദേവകി:-ഇവിടെയെങ്ങും നെല്ല് ഇല്ല. പൂപ്പെള്ളിൽ നെല്ല് വില്ക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ആരോ പറയുന്നതു കേട്ടു.

നന്ദൻ:-അവിടെ പത്തുപതിനായിരപ്പറ നെല്ല് ഇനി കിട്ടപ്പണ്ടു്. ആരെങ്കിലും അയച്ചാൽ കിട്ടുമോ എന്നോ?

ദേവകി:-വല്ലാത്ത ചെന്നാൽ പററുകയില്ല. ക്ഷീണമാണെങ്കിലും പതുക്കെ അങ്ങോട്ടൊന്നു പോയാട്ടെ. അല്ലെങ്കിൽ കുഞ്ഞു് ഇന്നും പട്ടിണിയായിപ്പോകുമല്ലോ.

നന്ദൻ:-എത്രരൂപാ കൊണ്ടുപോകണം.

ദേവകി:-നാലുരൂപായേ ഇപ്പോൾ ഇവിടെ കിട്ടപ്പുള്ളല്ലോ; അതു ധാരാളം മതിയാകും.

നന്ദൻ രൂപായും എടുത്തു് സാവധാനത്തിൽ പുറ

പ്പെട്ടു. കുറേദൂരം നടന്ന് ഒരു പാടത്തിന്റെ കരയിൽ എത്തി. പൂപ്പെള്ളിലെ പ്രസിദ്ധമായ 'രണ്ടായിരപ്പറ' യാണ് അതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനറിയാം. ആ നിലത്തിൽ കൃഷിയിറക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ചില വേലക്കാരോട് ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു:

നന്ദൻ:- (കാളയെ പൂട്ടുന്ന ഒരു വൃദ്ധനോട്) ഹേ വയസ്സാ, ഈ വരമ്പ് ഉറച്ചതാണോ? ഇതിലേ അങ്ങോട്ടു പോകാമോ?

വയസ്സൻ:- കാളയുടെ വില എന്താണെന്നോ? ഇതിന് ഇരുന്തററിനാപ്പതുരൂപം; ഇതിന് ഇരുന്തററിനരൂപതു രൂപം.

നന്ദൻ:- ഈ വഴിയേ അങ്ങോട്ടു പോകാമോ എന്നാണു ഞാൻ ചോദിച്ചത്.

വയസ്സൻ:- ഇതിനെ വില്ക്കുമോണോ? ഇല്ല, എന്റെ തമ്പുരാന്റെയാണ്; ഞാൻ ആട്കം കൊടുക്കേല്ല.

വേലക്കാരന്റെ യജമാനസ്നേഹത്തെ പുകഴ്ത്തേ തന്നെ അവന്റെ ബധിരനാണെന്ന് ഉറപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ചില പാത്രങ്ങളുമായി സമീപത്തിൽ നില്ക്കുന്ന ഒരു വൃദ്ധയോടു ചോദിച്ചു.

നന്ദൻ:- ഹേ വയസ്സി, ഈ വരമ്പിൽക്കൂടി അങ്ങോട്ടു പോകാമോ?

വൃദ്ധ:- കൈയിലെ എന്താണെന്നോ? കപ്പ വേവിച്ചതും കട്ടൻകാപ്പിയും.

നന്ദൻ:- അതല്ലെടി ചോദിച്ചത്. ഈ വരമ്പ് ഉറച്ചതാണോ?

വൃദ്ധ:- അതെന്താണെന്നു ചോതിച്ചാൽ, അറയിൽ

നെല്ലുകിടപ്പുണ്ടെങ്കിലും തമ്പുരാൻ ചക്രമേ കൂലി തരൂ. ചക്രവർത്തികൊണ്ടു നടന്നിട്ട് കപ്പലാത്രം കിട്ടി, എന്തുചെയ്യാം!

അവളും ഒരു പൊട്ടിയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ നന്ദൻ, വിത്തുവിതയ്ക്കുന്ന ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനോടു ചോദിച്ചു:

നന്ദൻ:-എടാ കൂവേ, ഈ വരമ്പ് ഉറച്ചതാണോ? ഇതിലെ അങ്ങോട്ടു പോകാമോ?

ചെറുപ്പക്കാരൻ:-ഈ നിലം വെതയ്ക്കാൻ താമസിച്ചത് എന്താണെന്നു ചോദിക്കയാണോ? തമ്പുരാന്റെ ഭയംകൊണ്ട്. അയൽ നിലമെല്ലാം വിതച്ചു കാരാടി പ്രായമായി. കൂലി നെല്ലായിട്ടു കൊടുക്കാത്തതിനാൽ വേലക്കാരൊക്കെ പിണങ്ങിനിൽക്കയാ.

നന്ദൻ:-എടാ, ഈ വരമ്പിൽക്കൂടി നടക്കത്തക്കവണ്ണം ഉറച്ചതാണോ എന്ന് എനിക്കറിഞ്ഞാൽ മതി.

ചെറുപ്പക്കാരൻ:-ഞങ്ങൾ എന്തിനുവന്നു എന്നോ? ദൈവത്തെ വിചാരിച്ചു. കണ്ണീരു കൂട്ടിയാ വെത, അതു കൊയ്യുകയും ചെയ്യും.

ഉടനെ സമീപവാസിയായ ഒരാൾ അതിലെ വന്നു. അയാൾ പറഞ്ഞു:

“ഹേ അമ്മാവോ, ഇവരെല്ലാം ബധിരന്മാരാണ്. ഇപ്രകാരം ചില വികൃതികൾ കാണിക്കുന്നതാണ് പ്രകൃതിക്കു ഇഷ്ടം. വരമ്പ് ഉറച്ചിട്ടില്ല. നേരെ കാണുന്നവഴിയേ പോയാൽ മതി. ഞാനും അങ്ങോട്ടാണ്, നമുക്കു നടക്കാം.”

നന്ദൻ:-നിങ്ങളുടെ വീടു ഇവിടെ അടുത്താണോ? പേരെന്തു്?

ആഗതൻ:-ഇവിടെ അടുത്തുതന്നെയാണ് വീട്. പേര് ഉണ്ണി എന്ന്.

നന്ദൻ:-എന്റെ സ്നേഹിതാ! ഈ നിലം ഇതുവരെ വിതച്ചില്ലല്ലോ, കാലം പോയില്ലേ.

ആഗതൻ:-ആ വാസവൻ വേലക്കാർക്ക് ശരിയായി കൂലി കൊടുക്കുകയില്ല. എപ്പോഴും അവരുമായി കലഹിക്കും. പിന്നെ എങ്ങനെ കാര്യം നടക്കും!

നന്ദൻ:-അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻ—ആനന്ദൻ—എത്ര നല്ല ആളായിരുന്നു. ഞാൻ പത്തുമപ്പതു വർഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃഷിക്കാര്യസ്ഥനായി ജീവിച്ചു. എനിക്കറിയാം; അദ്ദേഹം സ്നേഹവും സൗജന്യവുമാകൊണ്ട് സർവ്വത വിജയിയായി.

ആഗതൻ:-നേരെ മറിച്ചാണ് മകന്റെ സ്വഭാവം. എന്തു ചെയ്യാം!

നന്ദൻ പതുക്കെ നടന്ന് പൂപ്പള്ളിൽ എത്തി. നെല്ലുളന്ന് വള്ളത്തിൽ കയറുന്ന ഒരു ചെറുമ്മാളം അവിടെ അദ്ദേഹം കണ്ടു. തന്റെ ശകുനം നന്നെന്ന് വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു മുററത്തു ചെന്നു. ഉടനേ വാസവനും മകനും തമ്മിലുള്ള ഒരു സംഭാഷണം ഇങ്ങനെ കേട്ടു.

വാസവൻ:-ആ രാമപ്പണിക്കർക്ക് എത്ര നെല്ലു കൊടുത്തു കുട്ടാ?

മകൻ:-നൂറു പാ.

വാസവൻ:-പറ നല്ലപോലെ വെച്ചിട്ടുണ്ടോ അളന്നത്? അളവുകാർക്ക് ആ നോട്ടമൊന്നുമില്ല.

മകൻ:-അതെന്തെ. പറയുടെ പാലം ഒരുനെല്ലിടത്തേത്തുകാണാം.

വാസവൻ:-തരക്കേടില്ല. അവർ പിന്നീട് അജ്ഞാനോക്കുമ്പോൾ പത്തിന് വെതരയേ കാണാറു. രൂപ എത്ര വാങ്ങിച്ചു?

മകൻ:-അഞ്ഞൂറ രൂപയും തന്നു. അയാൾക്ക് ഒരു പിശകു പററി. തന്നതിൽ പത്തു രൂപയുടെ ഒരു നോട്ടു കൂടുതൽ ഉണ്ടായിരുന്നു.

വാസവൻ:-എന്നിട്ട് നീ തിരിച്ചുകൊടുത്തോ?

മകൻ:-ഓ, ഞാൻ മിണ്ടിയേയില്ല.

വാസവൻ:-ഒരു തരക്കേടും ഇല്ല. പിന്നെ ബാക്കി കിടക്കുന്ന നെല്ല് ഉടനെ വിൽക്കേണ്ട. നെല്ലിന് വില കൂടാൻപോകുന്നതായിട്ടാണ് കേൾവി. ആരു ചോദിച്ചാലും ഇല്ലെന്നു പറഞ്ഞേക്കാം.

മകൻ:-ഓഹോ പറഞ്ഞേക്കാം. കഴിഞ്ഞുകൊല്ലം എന്നെ പഠിപ്പിച്ച മുൻഷിസാർ ഇവിടെ വന്നിരുന്നു.

വാസവൻ:-എന്തിന്? കാപ്പി കുടിക്കാനായിരിക്കും!

മകൻ:-അതിനൊന്നുമല്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുട്ടികൾക്കൊക്കെ സുഖക്കേട്. രണ്ടുപറ നെല്ല് കൊടുക്കണമെന്നും വില എത്രവേണമെങ്കിലും തരാമെന്നും പറഞ്ഞു.

വാസവൻ:-എന്നിട്ട് എന്തായിരുന്നു നിന്റെ മറുപടി?

മകൻ:-അപ്പൻ വരുമ്പോൾ ചോദിക്കട്ടെ എന്ന്.

വാസവൻ:-നെല്ല് ഇല്ലെന്ന് അപ്പോഴെ ഒഴിയരുതായിരുന്നോ?

മകൻ:-സാറിനോട് കള്ളം പറയുന്നതെങ്ങനെയെന്നല്ല?

വാസവൻ:-ഓ, ആരോടും നെല്ലിന്റെ സംഗതി

യിൽ കള്ളം പറയാം. ഒരുകാര്യം ചോദിക്കട്ടെ, മുൻപെ നെല്ലുക്കുന്നിടുത്തുവന്ന ഭിക്ഷക്കാരന് എന്തുകൊടുത്തു?

മകൻ:-ഒരുപിടി നെല്ലു കൊടുത്തു.

വാസവൻ:-അതൊക്കെയാണെന്ന് കൊള്ളരുതായ്ക. കാൽചക്രം കൊടുത്താൽ പോരായിരുന്നോ. ഇങ്ങനെ യൊക്കെ ആയാൽ ജീവിക്കാൻ ഒക്കുകയില്ല കണ്ടേ. ആകട്ടെ നീ ചെന്ന് കാപ്പി കൊണ്ടുവരാൻ പറയൂ.

അവരുടെ സംഭാഷണങ്ങൾ കേട്ട് നന്ദൻ ചിന്താ വിവശനായി അവിടെനിന്നു. “ഭഗവാനെ” എന്ന് ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ട് മെല്ലെ നടന്ന് വരാന്തയിലേയ്ക്കു കയറി. ആ ക്ഷീണഗാത്രൻ വാസവന്റെ ദൃഷ്ടിക്കു വിഷയമായി.

വാസവൻ:-അല്ല, ഇതാത്! പഴയ അമ്മാവനല്ലേ. എന്താണു് ഇങ്ങോട്ടു വന്നതു്? ഈയിടെയെങ്ങും കാണാറില്ലല്ലോ.

നന്ദൻ:-ഞാൻ കഴിഞ്ഞമാസത്തിലും വന്നിരുന്നു കണ്ടേ. ഞങ്ങൾക്കു് നിങ്ങളെ ഒക്കെ മറക്കാൻ ഒക്കുമോ. വീട്ടിൽ എല്ലാവർക്കും പനി. പച്ചരിയുടെ കഞ്ഞികുടിച്ച് വിഷമിച്ചു. ഒരുപറനെല്ലു തരണം. അതു് ഉദ്ദേശിച്ചാണു് ഇറങ്ങിയതു്.

വാസവൻ:-ഇവിടെ നെല്ലില്ലല്ലോ അമ്മാവ.

നന്ദൻ:-ഇപ്പോൾ അളന്നുകൊണ്ടു പോയതൊക്കെ നെല്ലല്ലേ കണ്ടേ?

വാസവൻ:-അതു് കോട്ടാ കൊടുക്കാനാണു്. എന്തൊരു ദുരിതം! കിട്ടുന്നതൊക്കെ സക്കാരിനു കൊടുക്കണം, കോട്ടായും കോട്ടുവായും ഒക്കെക്കൊണ്ടു് വിഷമിച്ചു.

നന്ദൻ:-കൃഷിയിറക്കുമ്പോഴാണോ കഞ്ഞി കോട്ടാ കൊടുക്കുന്നത്?

വാസവൻ:-സക്കാര നിശ്ചയിക്കുന്നതല്ലേ പ്രമാണം. നമുക്കു വല്ലതും വിപരീതം പറയാമോ? ആകട്ടെ, എത്ര രൂപ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്?

നന്ദൻ:-നാലുരൂപ ഇപ്പോൾ കൈവശമുണ്ട്. പോരേകിൽ ബാക്കികൂടി തന്നുകൊള്ളാം. ഒരുപറ നെല്ല് തന്നേ മതിയാകൂ.

വാസവൻ:-രൂപയുടെ കുറവുകൊണ്ടല്ല; അമ്മാവൻ ഒരുപറ നെല്ല് വെറുതേ തന്നാൽത്തന്നെ എന്ത്? പക്ഷേ, ഇവിടെ നെല്ല് ഒട്ടുമില്ല. പിന്നെ, അമ്മാവന്റെ മകൻ—ആ ശശീന്ദ്രൻ—വിചാരിച്ചാൽ ഇപ്പോൾ നെല്ലിനോ അരിയ്ക്കോ വല്ലതും പ്രയാസമുണ്ടോ?

നന്ദൻ:-അവൻ നിലവും നെല്ലും ഒന്നും ഇല്ലെന്ന് ക്ഷത്തിന് അറിയാമല്ലോ?

വാസവൻ:-അഹ് ഹേ! അയാൾ തൊഴിലാളിനേതാവല്ലേ. അയാൾ ഒന്നു ശബ്ദിച്ചാൽ ഉടൻ, തെങ്ങു കയറുന്നവന്റേയും, ബീഡി തെരപ്പുകാരന്റേയും, അലക്കുകാരന്റേയും ഒക്കെ അറയിൽനിന്ന് നെല്ല് വണ്ടിക്കണക്കിന് അവിടെ വന്നുചേരുകയില്ലേ?

നന്ദൻ:-കഞ്ഞു പരിഹസിക്കുന്നതെന്തിന്?

വാസവൻ:-(ഭാവം മാറിട്ട്) പരിഹാസമൊക്കെ ആതെമ്മാടിക്കു; ആ പോക്കിരിക്കൂ. അവൻ ഞങ്ങളോടല്ലാം യുദ്ധത്തിന് ഒരുങ്ങി പുറപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്; വിശേഷിച്ചു എന്നോടാണ് അവന്റെ എതിർപ്പ്. (പല്ലകടിച്ചു) ഞാൻ...ഞാൻ...അവനോ അവന്റെ തൊഴിലാളി

യുണിയനോ ഒന്നോടെ പൊടിഭസ്സമാക്കുന്നുണ്ട്. കാണി ചുകൊടുക്കാം.

നന്ദൻ:-ശക്തിക്കനുസരിച്ച് എല്ലാം ചെയ്യുകൊള്ളണം; ഇതൊക്കെ എന്നോടു പറയുന്നതു എന്തിനാണ്?

വാസവൻ:- (വിറച്ചുകൊണ്ട്) തന്നോടു പറയുന്നത് എന്തിനെന്നോ? താനല്ലെ അവന്റെ തന്ത്? ചൊല്ലേ നേരേ താൻ അവനെ വളർത്തിയിരുന്നെങ്കിൽ...?

നന്ദൻ:- (അല്പം ക്ഷോഭിച്ച്) ഞാൻ അങ്ങനെയൊന്നു വളർത്തി. അവൻ പിഴച്ചുപോയിട്ടില്ല; പോകുകയുമില്ല. പിന്നെ മൺതക്കത്തുള്ളവർ...

വാസവൻ:- (ഉച്ചത്തിൽ) ഭൂ, തെമ്മാടി! താൻ ഇവിടെവന്ന് എന്നെ ആക്ഷേപിക്കയാണോ? കടക്കടോ പുറത്തു്.

രംഗം ഇപ്രകാരം മാറിയപ്പോൾ കാര്യം കൂടുതൽ വഷളാകരുതല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ച് നന്ദൻ വേഗം അവിടെനിന്നും ഇറങ്ങി നടകൊണ്ടു.

അദ്ധ്യായം അഞ്ച്

അന്ന് പൂപ്പെള്ളിൽ ഒരു വിശേഷദിവസമാണ്. മുററവും പരിസരങ്ങളും കൂടുതൽ വൃത്തിയാക്കി. ജനാലകളുടെ വെളിയടകൾ എല്ലാം പതുക്കിച്ചേർത്തു. കസാലകൾ 'പൊന്നുപ്പ' അണിഞ്ഞു. ഭൃത്യന്മാർ ശുഭ്രവസ്ത്രാലംകൃതരായി. ആകപ്പാടെ ഒരു പുതുമ അവിടെ കാണാം. കാരണം, ബാരിസ്റ്റർ മുരളീധരൻ അവിടെ വരുന്നു. എന്തിനെന്നോ? പെണ്ണുകാണാൻ.

ഗൃഹനാഥൻ വാസവൻ, പുറത്തെവിടെയോ പോയിട്ട് ഉത്സാഹവാനായി അവിടെ എത്തി. ഉടനെ "എടാ കിട്ടാ കിട്ടാ!" എന്നു രണ്ടുവിളിച്ചു. "എന്തോ" എന്നുള്ള മറുപടിക്ക് ശക്തി പോരാഞ്ഞിട്ടായിരിക്കാം വീണ്ടും "കിട്ടാ കിട്ടാ!" എന്നു ഉച്ചത്തിൽ ആഹ്വാനം ചെയ്തത്. "എന്തോ എന്തോ" എന്നു ദിക്കെല്ലാം മുഴക്കിയ ശബ്ദത്തോടെ ഒരു ചെറുകുററു സദൃശനായ ഭൃത്യൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

വാസവൻ:-ഏന്തോ മുടന്തോ; വിളിച്ചാൽ ഒന്നിനെ സമയത്തു കാണുകയില്ല.

ഭൃത്യൻ:-ഞാൻ ഓടി വരുകല്ലിയോ ഏമാനെ?

വാസവൻ:-(മന്ദസ്വരത്തിൽ) നിന്നോടു പറഞ്ഞിരുന്നതെല്ലാം കൊണ്ടുവന്നോടാ?

ഭൃത്യൻ:-കൊണ്ടുവന്നു. കുറിച്ചുതന്നതിൽ ഒന്നുമാത്രം കിട്ടിയില്ല.

വാസവൻ:-എന്തോന്ന്?

ഭൃത്യൻ:-മധുരനേര്യത്ത്. (പുഞ്ചിരിയോടെ) മുതലം
ജി പല നേര്യതുകളും എടുത്തുനിരത്തി. അപ്പയിൽ ഒന്നി
നും മധുരം കാണാഴികയാൽ വാങ്ങിയില്ല.

വാസവൻ:- (പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു) എടോ, പുതിയ സി
സ്റ്റം നടപ്പായാലുടനെ നിന്നെ ഫൈസ്കൂളിലേയ്ക്കുയയ്ക്കാൻ
പോകയാണ്.

ഭൃത്യൻ:-അവിടെ മധുരമുള്ള നേര്യതുണ്ടോ?

വാസവൻ:-അതല്ലടോ, മല്ലിനാഥനക്കൂടെ ജയി
ക്കുന്ന നിന്നെ ഒരു മുൻഷിയാക്കാൻ. എന്തുപാഞ്ഞാലും
നിനക്ക് അത്ഭുതം വ്യാഖ്യാനവുമേ ഉള്ളല്ലോ.

ഭൃത്യൻ:-ആ, എന്നെ മുൻഷിയാക്കിയാൽ ഇപ്പോഴ
ത്തെ ചില വിഭാഗാരെപ്പോലെ ആനതാംഗി എന്നതി
ന് ആന താങ്ങി എന്നും നരപാലൻ എന്നതിന് നര
യെ പാലിക്കുന്നവൻ, എന്നുംമറ്റും പഠിപ്പിച്ചു ഇളിഭ്ര
നാകയില്ല.

വാസവൻ:-കൊള്ളാം, നീ വിഭാഗംകുട്ടിതന്നെ.
ആകട്ടെ, ആ കൃഷ്ണൻ നാലുകുപ്പികൾ ഇവിടെ കൊണ്ടു
വന്നില്ലെ?

ഭൃത്യൻ:-അതു നേരത്തെ സുമാർ.

വാസവൻ:-അതിൽ ഒന്ന് ഇങ്ങോട്ടുകൊണ്ടുവോ;
സ്വാദ് ആദ്യമേ നോക്കട്ടെ.

ഭൃത്യൻ വേഗം ഒരു ഗ്ലാസ്സും കുപ്പിയും ഫാജരാക്കി.
കുറെ ഒഴിച്ചു യജമാനൻ കൊടുത്തു. യജമാനൻ അതു
കുടിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് കുപ്പിയിൽനിന്നും രണ്ടു 'കവിൾ'
ഭൃത്യനും ഉള്ളിലാക്കി. കുപ്പി 'കാലി'യായ ഉടനെ

കാഞ്ഞിരക്കാ കടിച്ചു കരങ്ങൻറെ മുഖഭാവത്തോടെ അയാൾ ചോദിച്ചു:

വാസവൻ:-എടാ, ആ...ആ...ആലുവാ കറെ ഇങ്ങ് എടുത്തുകൊണ്ടുവാ.

ഭൃത്യൻ:-അയ്യോ, എന്നെക്കൊണ്ടു പറുകേല്പൂ.

വാസവൻ:- (കണ്ണുതെളിച്ചു) നിന്നെക്കൊണ്ടു പറുകേല്പേ?

ഭൃത്യൻ:-ആലുവാ ഇടുപ്പുള്ളിക്ക് അപ്പറത്തല്ലേ!

വാസവൻ:-ശരി ശരി, അക്ഷരഭേദം വരുന്നു എന്നോ? അത്രയ്ക്കൊന്നുമായില്ലെടാ. തിരിച്ചുപറയാം, അലുവാ, അലുവാഅപ്പം. ഇപ്പോൾ വൃക്കതായോ?

ഭൃത്യൻ:-ആയി, അതു തയാറാകുന്നതേയുള്ളൂ. വിശേഷപ്പെട്ട പലഹാരങ്ങളെല്ലാം പെരിങ്ങര നാണവിളളുടെ ടീഷ്യാപ്പിൽ അല്ലേ ഏപ്പാടു ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഒമ്പതരമണി കൃത്യത്തിന് അതെല്ലാം ഇവിടെ എത്തും.

വാസവൻ:-ഓഹോ, ഞാൻ ഓർത്തില്ല. വല്ലതും ചുവകളയാൻ അല്പം വേണമല്ലോ. കാലത്തത്തെ ഇടിയപ്പം ബാക്കിയുണ്ടോ?

ഭൃത്യൻ:-ഇടിയപ്പം ഏമാന്റെ കൈയിൽ കാണും. ഇവിടെ ഇല്ല.

വാസവൻ:- (ചിരിച്ചു) ആട്ടെ, സുഖിയൻ ഉരിപ്പുണ്ടോ?

ഭൃത്യൻ:-ഉണ്ട്, അടുത്തിരിപ്പുണ്ട്.

വാസവൻ:-അടുത്തു എവിടെ?

ഭൃത്യൻ:-ഇതാ, കസാലയിൽ ഇരിക്കുന്നു. എന്റെ

ഏമാനേപ്പാലെ സുഖിയൻ—സുഖിക്കുന്നവൻ—ഇദ്ദീക്കിൽ കാണുകേല്പ.

വാസവൻ:-എടാ, രസികാ! ബഹുരസികാ! നിന്നെ ഹൈന്ദ്രുളിലല്ല, കാളേജിൽ പ്രവേശനായിത്തന്നെ അയയ്ക്കും.

ഭൃത്യൻ:-അവിടെ കിട്ടൻ കൃഷ്ണനായി ശോഭിക്കും.

വാസവൻ:-അതൊക്കെ സമ്മതിച്ചു. പിന്നെ എന്തൊന്നുണ്ട് വായിലെ ചൊവ കളയാൻ? ഓർത്തുനോക്കൂ.

കിട്ടൻ സരസനും വിരതനും ആണ്. അവൻ ആലോചിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇവിടെ അരികൊണ്ട് പല ഹാരമുണ്ടാക്കിയാൽ ഏമാനനും മക്കളും മറും തിന്നും. അതു തയാറാക്കുന്ന ഇരയുള്ളവർ കണ്ടു വെള്ളം വിഴുങ്ങുകമാത്രം. ഞങ്ങൾക്കു കാപ്പിക്ക് കപ്പപ്പൂട്ടേ കപ്പപ്പൂട്ട്. ഇപ്പോൾ അത് അല്പം ഒന്നു തീററണം.

ഭൃത്യൻ:-ഏമാനെ, കുറച്ചു കപ്പപ്പൂട്ടുമാത്രം ഇവിടെ ഇരിപ്പിണ്ട്.

വാസവൻ:-എന്നാൽ വേഗം എടുത്തുകൊണ്ടുവാ, വയറു കത്തുന്നു.

കിട്ടൻ ഓടിച്ചെന്നു കപ്പപ്പൂട്ട് എടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന് അയാൾക്കു കൊടുത്തു ആത്മീയോടെ കറേ തിന്നിട്ടു പറഞ്ഞു:

വാസവൻ:-ഇതു ബഹുരസികനാണല്ലോ കിട്ടാ.

കിട്ടൻ:-കഴപ്പമായി ഏമാനേ, കാര്യം കഴപ്പത്തിലായി.

വാസവൻ:-എന്തോന്നെടാ കഴപ്പം?

കിട്ടൻ:-മേലാൽ ഇവിടെ കപ്പപ്പൂട്ടും കിട്ടുകയില്ല.

ഈ പാവങ്ങൾക്കു സക്കാരുകാരപ്പോലെ വല്ല ആട്ടമാ
വോ ആട്ടമാവോ ഒക്കെ ഇനി ഏമാൻ അന്വേഷിച്ചു
കൊണ്ടുവരും.

വാസവൻ:-ഇല്ല, നീ എന്റെ ഹിതംനോക്കി വെ
രുമാറുന്ന ഫലിതക്കാരനാകയാൽ ഇന്നുമുതൽ ഒരു സ്ഥാ
നക്കയറും തരാൻ തീരുമാനിക്കുന്നു.

കിട്ടൻ:-എന്താണെന്നു കേൾക്കട്ടെ.

വാസവൻ:-ഇനി എന്റെ കാപ്പിയുടേയും പലഹാര
ത്തിന്റേയും ബാക്കിയൊക്കെ നിനക്കുതന്നെ.

കിട്ടൻ:-എന്നാൽ കിട്ടനു വേഗം അങ്ങേലോക
ത്തേയ്ക്കു പോകാം.

വാസവൻ:-എന്തുകൊണ്ടാടാ?

കിട്ടൻ:-ഏമാൻ എന്തെങ്കിലും കഴിച്ച് എഴുന്നേൽക്കു
മ്പോൾ ബാക്കിയൊന്നും ഇതേവരെ കണ്ടിട്ടില്ല.

വാസവൻ:-അപ്പോൾ നീ എന്നെ വലിയ വയറ
നാക്കി, അല്ലേ?

കിട്ടൻ:-വയറൻ ആയാൽത്തന്നെ എന്ത്? വേണ്ട
തൊക്കെ ധാരാളം ഇഷ്ടംപോലെ വയറുനിറച്ചു കഴി
ക്കാൻ ഇവിടെ ഉണ്ടല്ലോ.

വാസവൻ:-അപ്പോൾ നീ ഭിവസവും പട്ടിണിയോ
ണെന്നാണോ പറയുന്നത്?

കിട്ടൻ:-എന്റെ കാര്യം പോകട്ടെ. ഉണ്ണാനും ഉടു
ക്കാനും കിട്ടാതെ വാടി വഴലുന്ന അനവധി അഗതികൾ
ഇന്നു നാട്ടിലുണ്ടെന്നു, തിരിക്കൊള്ളിച്ച വയറുതിരുമ്മുന്ന
ഏമാനന്മാരൊക്കെ അല്പം ഒന്നു ഭരതിരുണവെങ്കിൽ മ
രിയായിരുന്നു.

വാസവൻ:-അതൊക്കെ വേറെകാളും കിട്ടാ! എല്ലാം നടന്നുകൊള്ളും. ഏതിനും വഴി ദൈവംകാണും.

കിട്ടൻ:-അതേ, ദൈവംതന്നെ എല്ലാം കാണട്ടെ.

വാസവൻ:-നീ അടുക്കളയിലേയ്ക്കു ചെല്ലൂ. എല്ലാം ഭദ്രമായിരിക്കണം, കേട്ടോ.

കിട്ടൻ:-അങ്ങനെതന്നെ.

മണി പത്തടിക്കാരായി. ഒരു വിശേഷതരമായ കാർ പൂച്ചെള്ളിലെ പടിക്കൽ വന്നുനിന്നു. ഒരു പ്രഭുകുമാരൻ അതിൽനിന്ന് താഴെയിറങ്ങി. വാസവൻ വേഗം ചെന്നു സ്വീകരിച്ച് തന്റെ സ്നേഹിതനെ സൽക്കാരശാലയിലേയ്ക്കു് ആനയിച്ചു. ഉത്സാഹപൂർവ്വം അവർ കുശലങ്ങൾ പറവാൻ ആരംഭിച്ചു.

അവിടെ അവരുടെ മേളങ്ങൾ യഥായോഗ്യം നടക്കട്ടെ. ഞാൻ ആ മനോഹര മന്ദിരത്തിന്റെ പശ്ചിമഭാഗത്തുള്ള മറ്റൊരു മൂലയിലേക്കാണ് മാന്യവായനക്കാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ക്ഷണിക്കുന്നത്.

അവിടെ ഒരു കസാലയിൽ ത്രിലോകസുന്ദരിയായ ഹരിണി, പ്രശാന്തയായി പുസ്തകപാരായണപരയായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ചിലപ്പോൾ ആ മനോഹരിയുടെ നീലവിലോലലോചനങ്ങൾ നാഴികമണിയിലേയ്ക്കും ചുവരിൽ തൂക്കിയിട്ടിരിക്കുന്ന ചില ചിത്രങ്ങളിലേയ്ക്കും മാറിമാറി പതിയുന്നുണ്ട്. ദീർഘനിശ്വാസങ്ങളും സ്പഷ്ടമാകാതിരിക്കുന്നില്ല. ഉടനേ അവളുടെ കൊച്ചുനഞ്ജൻ ബാലൻ അവിടെ കടന്നുവന്ന് ആ മുറിയിലെ മൗനത്തെ ഭഞ്ജനം ചെയ്തു.

ബാലൻ:-ചേച്ചി ചേച്ചി! ഇപ്പംവന്ന ആ ആളിനെ ചേച്ചി കണ്ടോ? നീളംകാഞ്ഞ ഒരു തടിയൻ!

ഹരിണി:-ഇല്ല ബാലാ.

ബാലൻ:-അയാൾ ആണോപെണ്ണോ എന്ന് എനിക്കു ഒരു സംശയം.

ഹരിണി:-സംശയത്തിനു കാരണം എന്താ കണ്ടേ?

ബാലൻ:-പെണ്ണങ്ങളല്ലാതെ കഴുത്തിൽ സ്വർണ്ണമാല ധരിക്കുമോ ചേച്ചി?

ഹരിണി:-ഇക്കാലത്തു് ചില ആണങ്ങൾ പെണ്ണങ്ങളായിപ്പോകുമായിരിക്കാം.

ബാലൻ:-അയാളുടെ ചില മോതിരങ്ങൾ കരയുന്നുണ്ടായിരിക്കണം, സംശയമില്ല.

ഹരിണി:-പ്രഞ്ചിരിയോടെ അന്തെത്തിനു കണ്ടേ?

ബാലൻ:-അയാൾക്ക് വിരൽപോരാത്തതുകൊണ്ട്. പത്തുവിരലിലും മോതിരമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഹാ, എന്തൊരു വൃത്തികേട്!

ഹരിണി:-അതിനു നിനക്ക് എന്തുവേണം? ധാരാളം ഉജ്ജവക്ക് വാരിഅണിയരുതോ?

ബാലൻ:-അയാടെ പല്ലുകളുടെ സ്വർണ്ണം കെട്ടിയതാ. എപ്പോഴും ചിരിക്കുന്നത് അത് എല്ലാരുമു കാണാനായിരിക്കും.

ഹരിണി:-എന്തിനെങ്കിലും ആകട്ടെ.

ബാലൻ:-അയാളെ കണ്ട ഉടനെ കനകപ്പുറത്തെ പേരമ്മ പറകയാ, 'നല്ല ചെറു കുൻ, മിട്ടു കുൻ ചെറു കുൻ' എന്ന്.

ഹരിണി:-ഇഷ്ടംപോലെ പറയട്ടെ.

ബാലൻ:-ഒടനേ അമ്മ, 'എന്തുചെയ്യും ഹരിണിക്കു പിടിക്കേല്പൂ.' എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പം വടക്കേതിലെ വല്ലാത്ത 'കൊറെ കഴീമ്പം പിടിക്കുമേ പിടിക്കും' എന്നു വിധിയെഴുതി.

ഹരിണി:-അങ്ങനെയൊക്കെ വിധിയെഴുതട്ടെ കേണേ.

ബാലൻ:-ചേച്ചിക്കു പിടിച്ചാലെന്താ ചേച്ചി? ഏ, ചേച്ചി?

ഹരിണി:-('ചിരിച്ചുകൊണ്ട്') നീ ചെല്ലൂ; പോയി കാപ്പിക്കുടിക്കൂ.

"ഓ ഓ! ഇതാ ഇങ്ങോട്ട് എഴുന്നള്ളുന്നു. ഞാൻ പോകയാ." എന്നു പറഞ്ഞു അവൻ നടന്നു. അവൻ വാതിൽക്കലേയ്ക്കു നോക്കി. സുവർണ്ണവസനങ്ങൾകൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞ ഒരു രൂപം അവളുടെ പുരോഭാഗത്തെത്തി. ആരുകളാലും ആ വങ്കന്റെ വേഷം പെണ്ണകാണാൻ ചമഞ്ഞതെന്നു നിശ്ചയിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. അയാൾ മുറിക്കുള്ളിൽ കടന്ന് അവിടെയെല്ലാം ഒന്നു കണ്ണാടിച്ച ശേഷം മന്ദസ്ഥിതപ്രൗഢിയോടെ ചോദിച്ചു: "ഹരിണിക്കുട്ടി എന്നെ കണ്ടിട്ടില്ല; ഉച്ചോ?"

ഹരിണി:-കരേക്കാലം മുമ്പൊരിക്കൽ താങ്കൾ ഇവിടെവന്ന് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

മുരളീധരൻ:-ഹരിണിക്കുട്ടിയേ കണ്ടതായി എനിക്കു ഓർമ്മയില്ല. എങ്കിലും സ്വഭാവസൗന്ദര്യാദികൾ ഈയിടെയായി കേട്ടു അറിയാം.

ഹരിണി:-അപ്രകാരം കേൾവി കേൾക്കത്തക്ക വിശേഷഗുണങ്ങളൊന്നും എനിക്കില്ല.

മുരളീധരൻ:-ശരി, ശരി; ഇതാണു ശീലഗുണം. വിനയപ്രകടനം. അതുവേണ്ടതുതന്നെ. പക്ഷേ, ഈ അലസവേഷം എന്തിനാണാവോ?

ഹരിണി:-എന്താണു് അലസവേഷം?

മുരളീധരൻ:-അതു പറയാം. മനോഹരിയായ ഭവതി, വസുന്ദരേണാദ്യലംകാരപ്രൗഢികളിൽ കുറവു വരുത്താമോ? വല്ലവരും പരിഹസിക്കയില്ലേ? അവനവന്റെ സ്ഥിതി സൂക്ഷിക്കേണ്ട?

ഹരിണി:- (പരിഹാസഭാവത്തിൽ) സ്ഥിതിയോ? ഇന്നത്തെ സ്ഥിതിയെന്താണു്? നഗ്നത മരയ്ക്കാൻ നിവ്വാഹമില്ലാതെ, കഞ്ഞിവെള്ളം കുടിക്കാൻ മാർഗ്ഗമില്ലാതെ പാവങ്ങൾ കഷ്ടപ്പെടുമ്പോൾ, ചിന്താശീലന്മാർ അതേപ്പറ്റി ആവേശം കൊള്ളുമ്പോൾ, മനുഷ്യതപമുള്ള മഹത്തുക്കൾ തങ്ങളുടെ സുഖകാര്യങ്ങൾ കഴിയുന്നതും ചുരുക്കി സാധുരക്ഷണത്തിനായി പ്രയത്നിക്കുമ്പോൾ, വെറും ആഡംബരത്തിനു മാത്രമായി ദുർവ്വയം ചെയ്യുന്ന ദുർമദാസന്മാരെ കണ്ണും കരളും ഉള്ള സജ്ജനം പരിഹസിക്കത്തന്നെ ചെയ്യും.

മുരളീധരൻ:-ഭവതിയുടെ അഭിപ്രായം ആദരിക്കത്തക്കതുതന്നെ. കൈവശമിരിക്കുന്ന പുസ്തകമെന്താണു്?

ഹരിണി:-‘തൊഴിലാളിവിജയം’ എന്ന നോവൽ.

മുരളീധരൻ:-ഓഹോ! ഞാൻ ‘മുതലാളിവിജയം’ എന്ന ഒരു നാടകം ഏഴുതണമെന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്.

ഹരിണി:-വിചാരിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ലല്ലോ.

മുരളീധരൻ:- (മന്ദഹാസത്തോടെ) ഹരിണിക്കുട്ടിക്കു

വാക്സാമർത്ഥ്യം വളരെ കൂടും. ഒന്നു കാണുവാൻ വേണ്ടിയാണ് ഞാൻ ഇങ്ങോട്ടു വന്നത്. വിവാഹാലോചന കൊണ്ട് ഇരിക്കപ്പൊരുതിയില്ല. ആ ഉപദ്രവത്തിൽനിന്നും ഒഴിയുവാനായി ഏതെങ്കിലും ഒന്നു തീരുമാനിക്കുക എന്നുറച്ചു.

ഹരിണി:-അതു നന്നുതന്നെ.

മുരളീധരൻ:-നാം വിദ്യാസമ്പന്നരല്ലേ. കാര്യങ്ങൾ നേരിട്ടു പഠയാമല്ലോ. ഭവതി എന്റെ പ്രേമഭോജനമാകുന്നതിൽ സന്തോഷപതിയായിരിക്കുമല്ലോ.

ഹരിണി:-അല്ല. ഞാൻ ഒരു സാധാരണക്കാരനെ മാത്രമേ വിവാഹം ചെയ്തയുള്ളൂ എന്നു തീരുമാനിച്ചു പോയി.

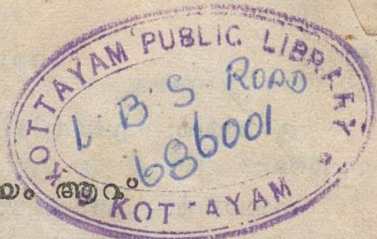
മുരളീധരൻ:-ഞാൻ ഒരു സാധാരണക്കാരനായി മാറിയേക്കാം, അതു പോരയോ?

ഹരിണി:-പോരാ. കാര്യം കളിച്ചാൽ കൊക്കുകമോ? എന്നുതന്നെയല്ല, എന്റെ ഹൃദയം ഞാൻ മറ്റൊരാളിൽ അർപ്പിച്ചുപോയി.

മുരളീധരൻ:-എങ്കിലും ഒന്നുകൂടി ആലോചിച്ചുനോക്കണം.

ഹരിണി:-എനിക്കു കൂടുതലൊന്നും ആലോചിക്കാനില്ല.

“ഇങ്ങനെയൊക്കെ ചിലേടത്തു കേൾക്കാറുണ്ട്. അതെല്ലാം മാറും അഥവാ മാറാതും.” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഗൗരവഭാവത്തിൽ അയാൾ നടന്നു. ഹരിണി സ്വസ്ഥാനത്തേയും പ്രാപിച്ചു.

അദ്ധ്യായം ആറാം

ശ്രീ സൂര്യഭഗവാൻ, തന്റെ ദിനകൃത്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം നിർവ്വഹിച്ച് പൂർണ്ണവിശ്രമം കൈക്കൊണ്ടു. അതുലാക്കണു കരുതി കുതിച്ചുകയറിയ തമസ്സഞ്ചയത്തെ ബാലവരൂൻ സ്വകരങ്ങൾകൊണ്ട് കഴിയുന്നത്ര പ്രതിരോധിച്ചു. അല്പമല്ലാം ആദരിച്ചു എന്ന ഭാവത്തിൽ അവ മാമരഹായകളിൽ അഭയംതേടി. അഞ്ചാറു നാഴികനേരം ലോകരക്ഷ നിർവ്വഹിച്ച ആ ശശാങ്കനെ സമദ്രരാക്ഷസൻ തട്ടിയെടുത്തു സ്വഗഹപരത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ചു. ആ അവസരംനോക്കി തമോവൃന്ദം യഥേച്ഛം വിഹരിക്കാനും തുടങ്ങി.

ഘടികാരങ്ങളെല്ലാം മണി എട്ടരയായി എന്ന് എല്ലായിടത്തും അറിവു നല്കി. അസത്തുക്കൾ ഇരുട്ടിനു കൂട്ടുപിടിച്ചുകൊണ്ട് ഓരോ പ്രകടനങ്ങൾക്കൊരുങ്ങി. കല്പകശ്ലേരിനഗരിയിലെ ഒരു മദ്യഷാപ്പ് ഏതാനും തോന്യാസക്കാരുടെ വിഹാരരംഗമായി. അവിടെയിരുന്നു മദ്യം സേവിച്ചു സ്വബോധം അപകടത്തിലാക്കിയ ചിലർ ആശാലയുടെ മാത്രമല്ല സമീപസ്ഥലങ്ങളുടേയും ശാന്തതയെ ഭഞ്ജിച്ചു.

ഒന്നാമൻ:-എഴോ, എഴോ! നീ കള്ളിനെ കഴിച്ചോ, അതോ കള്ളു് നിന്നെ കഴിച്ചോ? പഴയെഴോ പഴ.

രണ്ടാമൻ:-ഞാൻ പഴയാമെഴോ തമ്പ്രം. ആദ്യം ഞാൻ കള്ളിനെ കഴിച്ചു. കൊഴെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കള്ളു് എന്നെ കഴിച്ചു. ഹ്ഹഹ! അഹ! അഹ!

മൂന്നാമൻ:-എഴോ തിഴിച്ചു പഴേഴോ; ഞാൻ പഴേന്നു പോലെ.

നാലാമൻ:-എഴോ എഴോ, ഒഴു പാട്ടു പാഴാവുന്നവഴു ആഴോണ്ടെഴോ ഇവിടെ?

അഞ്ചാമൻ:-ഞാൻ പാഴാമെഴോ തിഴിച്ചു.

“പെന്തഴികഴാപഴുന്ന നമ്മെ കെട്ടിത്തൂക്കി-
നിമ്ബകഴാപഴുന്നേന്നികൊണ്ടുച്ചാഴി.”

ആറാമൻ:-അഹ്! ഹഹഹ!

ഛാപ്ലാമസ്ഥൻ:-മതിമതി. ഇവിടെവെച്ചു ആരും പാടിത്തൂക്കാ. എല്ലാവരും വെളിക്കിറങ്ങിട്ടു പാടിക്കൊണം.

ഒന്നാമൻ:-എഴോ! ഹൂ! ഹൂ അമ്മേഴേ മഹനേ, ഞങ്ങളെ പൊലം വെഴിക്കു എഴുങ്ങിയേച്ചാഴോ വന്നെ. ഹ്ഹഹഹ.

ആ കുടിയന്മാരുടെ വിധം മാറുന്നതുകണ്ടു മദ്യശാലയുടെ ഉടമസ്ഥൻ കണ്ണുരുട്ടിയും കാലുപിടിച്ചും ഒരുവിധത്തിൽ അവരെ റോഡിലേക്കിറക്കിവിട്ടു. അവർ തെന്നിയും തെറിച്ചും ആടിയും പാടിയും തമ്മിൽകൂട്ടിമുട്ടിയും നടന്നുതുടങ്ങി.

രണ്ടാമൻ:-ഇനി പാഴാമെഴോ. കേട്ടോഴോ കർണ്ണപരമ്പര:

“പഴാ പഴാ പഴാ പഴമ പാഹിമാം

പഴമാനന്ദമെന്നതേ പഴയാവൂ.” അഹ്! ഹഹ!

മൂന്നാമൻ:-ചേഴേ ഞാൻ പാഴാമെഴോ. നീ പാഴിട്ടു തിഴീന്നില്ലെഴോ.

“പഴഞ്ഞ കള്ളു ഞാൻ കുഴിച്ചു വേഴയിൽ

പഴഞ്ഞതൊന്നുമേ അഴിഞ്ഞതുമില്ല.” അഹ്! ഹഹ.

നാലാമൻ:-എഴോഎഴോ! ഈ ഴോട്ടു ഇത്തഴു വീതി

കൊഴിച്ചു വെട്ടിയതാഴാഴാ. അവനെ ഒന്നു കാണിച്ചു തഴാമോഴാ.

അഞ്ചാമൻ:-എഴാ എഴാ ഈ ബൂമി ഇട്ടു കലുക്കുന്നതേതവനാഴാ.

ആറാമൻ:-പഴുത്തപോലെ ആഴാണ്ടു ബൂമി ഇട്ടു കലുക്കുന്നല്ലോഴാ. അവനെ ഇങ്ങോട്ടു പിഴിച്ചോഴ.

ഒന്നാമൻ:-ചെഴിയല്ലാഴാ അതു്. ഇട്ടു വട്ടം കഴുക്കുന്നല്ലോഴാ.

രണ്ടാമൻ:-(എതിരെ ടോർച്ചുലൈറുമായി വരുന്ന ഒരാളിനെ നോക്കി) ഈ വഴുനവനാഴാ കഴുക്കിക്കഴുക്കി നമ്മെ പിഴിക്കാൻ ഒഴുങ്ങുന്നതു്. അവനെ ഇങ്ങോട്ടു പിഴിച്ചോഴാ.

മൂന്നാമൻ:-പിഴി, നായിൻറമഹനെ നില്ലെഴാ അവിടെ.

പാമ്പൻ:-(കോപത്തോടെ) കള്ളു കടിച്ചാൽ വയറിൽക്കിടക്കണം, റോഡേ മത്യാദയ്ക്കു നടക്കണം.

ഒന്നാമൻ:-ഹഴി, ചികഴത്തിൻറ മഹനേ! നീയാണൊഴാ ഞങ്ങളെ മഴിയാദ പഴിപ്പിക്കാൻ വഴുന്നതു്.

പാമ്പൻ:-അതേ, ഞാൻ നിങ്ങളെ മത്യാദ പറിപ്പിക്കും. ചെവിക്കല്ലുനോക്കി ഇൾരണ്ടെണ്ണം തരും.

നാലാമൻ:-എന്നാ നമുക്ക് കൊഴച്ചോന്നു പഴിക്കിച്ചുകഴയാമെഴാ; പിഴിച്ചോഴിനെഴാ എല്ലാഴംകൂടെ.

കടിയന്മാർ പാമ്പനോടു കയർത്തു. അവൻ ലൈറ്റു് അണച്ചിട്ടു് പ്രഹരം തുടങ്ങി. ഒന്നും രണ്ടുംവിതം പലർക്കും കൊടുത്തശേഷം ആ ബുദ്ധിമാൻ മിണ്ടാതെ ഒഴിഞ്ഞു് അകലെ മാറിനിന്നു. കടിയന്മാർ തമ്മിൽത്തമ്മിൽ

വാശിയോടെ അടിനടത്തി. അപകടകരമായ പരുക്കേറ്റു എല്ലാം നിലംപതിച്ചു. പാമ്പൻ അവന്റെ വഴിക്കു തിരിച്ചു. നാലഞ്ചടി നടന്നപ്പോൾ വഴിയരികിൽ രണ്ടുപേർ നില്ക്കുന്നതായി കണ്ടു. “ആരത്ത്?” എന്നു സഗൗരവം ചോദിച്ചുകൊണ്ട് ലൈറു തെളിച്ചു നോക്കി.

പാമ്പൻ:-ഇതു മി. വാസവനും മി. മുരളീധരനുമല്ലേ.

വാസവൻ:-കുടിയന്മാരുമായി കയർത്തു സാഹിത്യ തിലകൻ മി. രാജശേഖരൻ ആണെന്ന് ഞങ്ങൾ അറിഞ്ഞിട്ടു. അവരുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടാതെ ഇങ്ങോട്ടു കടക്കുവാൻ ഞങ്ങൾ വളരെ വിഷമിച്ചു.

മുരളീധരൻ:-നിങ്ങൾ ഇത്ര സമത്വമെന്നു ഇപ്പോഴേയരിച്ചുള്ള; ഇവരെല്ലാം വേലക്കാരല്ലേ?

പാമ്പൻ:-അധികവും തൊഴിലാളികൾതന്നെ. നോക്കണം, കൈയിലെ കാശുകാടത്തു കടിക്കുന്ന പട്ടിയെ വാങ്ങി കടിയേല്ക്കുന്നത്. നമുക്കു നടന്നുകൊണ്ടു സംസാരിക്കാം.

വാസവൻ:-ഇവരൊക്കെയാണു് നമ്മുടെ ശശീന്ദ്രന്റെ അനുയായികൾ!

മുരളീധരൻ:-വല്ലതും ഒരു തൊഴിൽ വേണ്ടേ? പിന്നെ, പ്രമാണിയാവാം, പാവങ്ങളെ പററിക്കാം, ആ മാഗ്നേറ്റിന്റെ ഉപജീവനവും കഴിഞ്ഞുകൂടും.

പാമ്പൻ:-അങ്ങനെ പറയുന്നതു ശരിയല്ല. ശശീന്ദ്രൻ ഇവരിൽനിന്നു് യാതൊരു പ്രതിഫലവും പററുന്നില്ല; ഇവരുടെ ഉല്ക്കഷ്ഠിതനായി വേണ്ടവണ്ണം ഉത്സാഹിക്കുന്നുമുണ്ട്.

വാസവൻ:-ഉത്സാഹത്തിന്റെ ഫലമല്ലേ നാം ഈ കണ്ടത്?

പാമ്പൻ:-അതിന് ഇപ്പോൾ ശശീന്ദ്രൻ എന്തു വേണം? ഇവരുടെയൊക്കെ പിന്നാലെ നടക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു സാധിക്കുമോ?

മുരളീധരൻ:-പിന്നെ ഈ സംഘടനകൾകൊണ്ടൊക്കെയുള്ള പ്രയോജനം എന്താണ്?

പാമ്പൻ:-അദ്ദേഹം ഓരോ സ്ഥലത്തും പോയി സംഘടനകൾ ശരിപ്പെടുത്തുന്നു. മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ പൊതുയോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി ചാതുർത്ഥത്തോടെ അവർക്ക് വേണ്ട ഉപദേശം നൽകുന്നു.

വാസവൻ:-അതൊക്കെ ശരി, എന്നിട്ടുണ്ടായ ഫലമെന്തെന്നു പറയണം.

പാമ്പൻ:-ഉണ്ട്, ഫലമുണ്ട്. തൊഴിലാളികൾ സ്വകൃത്യനിരതന്മാരായി വരുന്നു. ഐക്യബോധവും അവരിൽ കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്.

മുരളീധരൻ:-അവർ കള്ളുകുടിച്ചു വലിയ കലാപങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നുമുണ്ട് എന്നുകൂടി പറയണം.

പാമ്പൻ:-കുറവ് പറയാൻമാത്രം തയ്യാറാകുന്നത് നന്നല്ല. തൊഴിലാളികളെ സഭാചാരതല്പരന്മാരാക്കുക എന്നുള്ളത് ശശീന്ദ്രന്റെ പ്രധാന പരിപാടികളിൽ ഒന്നാണ്.

വാസവൻ:-ഇമ്മാതിരി ബഹളങ്ങൾ അതിന്റെ ഫലമായിരിക്കാം, അല്ലേ?

പാമ്പൻ:-അനവധിലക്ഷ്യംപേരെ അല്പകാലംകൊണ്ടു നേരെയൊക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമാണോ? ക്രമേണ എല്ലാം

ശരിയാകും. ഇപ്പോൾത്തന്നെ കള്ളുകടിയും ശണ്ണയും വളരെ കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മദ്യപാനത്തിൽനിന്ന് നിശ്ശേഷം വിരമിച്ച തൊഴിലാളികളെ എനിക്ക് അറിയാം.

മുരളീധരൻ:-ആകട്ടെ, ശശീന്ദ്രൻ മദ്യം സേവിക്കുന്നവനല്ലേ?

പാമ്പൻ:-അല്ല, ഒരിക്കലുമല്ല. ഞാൻ സധൈര്യം പറയാം.

വാസവൻ:-രഹസ്യമായി അയാളും ഉപയോഗിക്കും. അടുത്തു് അറിയുമ്പോഴേ പരമാത്മം മനസ്സിലാക്കുകയുള്ളൂ.

പാമ്പൻ:-ആ ആരോപണം അക്ഷരംപ്രതി അബദ്ധമാണ്.

വാസവൻ:-ഇന്നു വലിയവരെന്നും സുചരിതന്മാരെന്നും പച്ചപ്പരമാത്മികളെന്നും മറ്റും ലോകം പരിഗണിക്കുന്നവർ അധികവും മദ്യപാനികളാണ്.

പാമ്പൻ:-സപാനഭവം വച്ചുകൊണ്ടു മറ്റുള്ളവരെ അളക്കുന്നതു ശരിയായിരിക്കയില്ല.

വാസവൻ:-ആകട്ടെ, ആ ഭാഗം പോകട്ടെ. നമുക്ക് ഈ തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനം തകർക്കാൻ എന്താ വഴി?

പാമ്പൻ:-എന്തിനാണിതു ബലപ്പെടുന്നത്? തൊഴിലാളികൾ യോജിച്ചു സുചരിതന്മാരായി, കൃത്യബോധമുള്ളവരായി വിജയിക്കട്ടെ. ദേശവും നാടും നന്നാകും. അതിൽ സന്തോഷിക്കുകയല്ലേ വേണ്ടതു്?

മുരളീധരൻ:-ശശീന്ദ്രൻ—ആ ഏല്യൻ കറെ തെളിയുന്നു; അവന്റെ അഹങ്കാരം ഒന്നു കുറയ്ക്കണം.

പാമ്പൻ:-അദ്ദേഹം ഏല്യനല്ല; ഉയരുന്ന എന്നതു്

ശരി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞ അനുസരിക്കാൻ അനവധിപക്ഷം ആളുകൾ ഇന്നുണ്ട്. അസൂയ, ക്രോധത്തിനു കാരണമാണ്. എനിക്കു നിങ്ങളുതമ്മിലുള്ള മാത്സര്യപരങ്ങൾ അറിയാം. അതെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ച് ആ ശശിന്ദ്രനുമായി രഞ്ജിപ്പായി കഴിയുകയാണു നന്ന്.

വാസവൻ:-ഇല്ല ഇല്ല. അവനുമായി ഈ ജനം ഞങ്ങൾ യോജിക്കയില്ല, ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിത്തരാം.

മുരളീധരൻ:- (ദ്രുസപരത്തിൽ) ഞങ്ങൾ പുരുഷന്മാരാണെങ്കിൽ അവനേയും അവന്റെ തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തേയും തകർക്കും നിശ്ചയമാണ്.

പാമ്പൻ:-അവിടെയാണ് എനിക്കു സംശയം. നിങ്ങൾക്ക് ഇനി ആചഴി അല്ലേ പോകേണ്ടതു്? ഞാൻ ഇതിലെങ്കൂടെ നടക്കട്ടെ.

വാസവൻ:- (മന്ദസപരത്തിൽ) ഫേ സ്റ്റേഫിതാ, ഈ കാണുന്നതു വലിയ ആളുകൾ പലരും സന്ധിക്കുന്ന സ്ഥാനമാണ്. നല്ല 'ചുവന്ന' സാധനം ഇവിടെയുണ്ട്. നമുക്ക് ഇങ്ങോട്ടൊന്നു കയറാം.

പാമ്പൻ:-ഇല്ല, ഞാൻ വരുന്നില്ല. സ്റ്റേഫബുലിക്കു വന്ദനം.

വാസവൻ:-എന്നാൽ നിങ്ങൾ നടക്കുക.

അദ്ധ്യായം ഏഴ്

പ്രകൃതിദേവിയുടെ വിചിയാനഗ്രഹങ്ങൾ വിശേഷ വിധിയായി വിലസുന്ന കല്പകശ്ലേരി രാജ്യത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തുള്ള ഒരു വിശിഷ്ട നഗരമാണ് ഹരിപുരം. അധികവും മണൽപ്രദേശമാണെങ്കിലും ഭൂകല്പതരുവായ നാളികേരവൃക്ഷങ്ങൾ സമൃത്ത കൊഴുത്ത തഴച്ചുവളന്ന് ആ രമ്യപരിഷ്ക നൽകുന്ന മോഹന ശ്രീവിലാസം വാക്കിനു വിഷയമല്ല. നാനാതരത്തിലുള്ള മറ്റു വൃക്ഷലതാദികളും ആ പ്രദേശത്തിന്റെ ഭംഗിക്ക് മാറ്റുകൂട്ടുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. വലിയ കുമ്പേരന്മാർ കുറവാണെങ്കിലും പല വിധത്തിലുള്ള തൊഴിലുകൾചെയ്ത് സാധാരണ ജനങ്ങൾ തിങ്ങിക്കൂടി പാർത്തുപോരുന്ന ആ പ്രദേശം ശശീന്ദ്രന്റെ പ്രത്യേക ദൃഷ്ടിക്ക് വിഷയമായി. ഏതാനും സഹചരന്മാരോടുകൂടി അദ്ദേഹം അല്പകാലം പരിശ്രമിച്ചതിന്റെ ഫലമായി തൊഴിലാളി സംഘടനകൾ അവിടെ ഉണ്ടാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. കൂടാതെ പുരുഷന്മാർക്കും സ്ത്രീകൾക്കും പ്രത്യേകമായ ഓരോ സമാജവും അവിടെ രൂപീകരിച്ച കൂടുതൽ ഉത്സാഹഭരിതരായ സ്ത്രീജനങ്ങൾ ഒരു വിശേഷാൽ യോഗം നടത്തുന്നതിനുള്ള ഏല്പാടുകൾ ഭൂതതരം ചെയ്തു. സ്നേഹമനശാല കെട്ടിയലങ്കരിച്ച് ഭംഗിയാക്കി. ശ്രീ ഹരിണീദേവിയെ അദ്ധ്യക്ഷയായി അവർ തിരഞ്ഞെടുത്തു.

അദ്ധ്യക്ഷയെ കൊണ്ടുപോകുന്നതിനായി ഒന്നരണ്ടു

സ്രീകൾ ഒരു ക്വാറിൽ പൂപ്പെള്ളിൽ എത്തി. ഹരിണി അവയുമായി സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് അവളുടെ അമ്മ അടുക്കൽ വന്ന് “മകളേ, മീറിംഗിനു പോകുന്ന കാര്യത്തിൽ ഒട്ടും മടിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും തുലാവർഷക്കാലമായതുകൊണ്ട് പക്ഷേ, വൈകിട്ട് മഴയും കാര്യം ഉണ്ടായേക്കുമെന്നുള്ളതിനാൽ കായൽ കടക്കുന്നവിഷയത്തിൽ നീ വിഷമിക്കാതിരിക്കുന്നതിനായി നേരത്തെ നമുക്കു ബോട്ട് അവിടെ തയ്യാറായിരിക്കും എന്നും നിന്നെ അറിയിക്കുവാൻ വാസവൻ താൽപര്യപ്പെടുന്നു.” എന്നു പറഞ്ഞു. “വലിയ ഉപകാരം” എന്നു അതിൻ മറുപടി നൽകിക്കൊണ്ട് അവൾ യാത്ര പുറപ്പെട്ടു.

വണ്ടി, യൂണിയൻ മന്ദിരത്തിനു സമീപം എത്തി. ശശീന്ദ്രൻ ആഫീസിൽ ഇരുന്ന് എഴുതുന്നതു ഹരിണികളെ വണ്ടിയിൽനിന്നും ഇറങ്ങി അങ്ങോട്ടു കയറിച്ചെന്നു. അവൾ സസന്തോഷം സ്വീകൃതയായി.

ശശീന്ദ്രൻ:-ഓഹോ, മീറിംഗിനു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ് അല്ലേ? നന്നുതന്നെ. ഞങ്ങളാരും വരേണ്ടേ?

ഹരിണി:-(പുഞ്ചിരിയോടെ) സ്രീജനങ്ങളുടെ മീറിംഗിൽ ആണങ്ങൾക്കു് എന്തു കാര്യം?

ശശീന്ദ്രൻ:- എന്നാൽ വരുന്നില്ല, സമ്മതിച്ചു.

ഹരിണി:-ചേട്ടനല്ലെ ഇതിന്റെയെല്ലാം സ്രഷ്ടികന്താവു്. അപ്പോൾ ക്ഷണത്തിന്റെ ആവശ്യമേയില്ലല്ലോ. പോവാൻ തയ്യാറാകണം.

ശശീന്ദ്രൻ:-ഞാൻ വരുന്നില്ല. കറേദിവസം ഇടവിടാതെ യാത്രയും പ്രവർത്തനവും നടത്തി വലിയ ക്ഷീണം. തന്നെയല്ല, ഇതൊന്നു് എഴുതി തീർക്കുകയും വേണം.

ഹരിണി:-എന്താണ് ഈ എഴുതിക്കൂട്ടുന്നത്?

ശശീന്ദ്രൻ:-ഒരു നോവൽ. മുതലാളികളെ പഴിക്കാതെ തൊഴിലാളികൾക്കു പ്രചോദനവും ആനന്ദവും അരുളുന്ന ഒരു പുതിയ ഗ്രന്ഥം.

ഹരിണി:-രണ്ടു ഉദ്ദേശ്യവുമുൾക്കൊണ്ടു സാധിക്കുക എന്നുള്ളതു പ്രയാസമേറിയ ഒരു പണിതന്നെയാണ്. ഇന്നാൾ എഴുതിയ നോവൽ ഞാൻ വായിച്ചു. വളരെ നന്നായിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ ധാരാളം കോപ്പികൾ വെലവായിക്കാണുമല്ലോ.

ശശീന്ദ്രൻ:-ഉവ്വ്, വലിയ ഒരു തുകകിട്ടി. അതു മുഴുവനും തൊഴിലാളി യൂണിയൻഫണ്ടിലേയ്ക്കു ചേർത്തു.

ഹരിണി:-അതു നന്നുതന്നെ. ഈ നോവലിന്റെ പേരെന്തു്?

ശശീന്ദ്രൻ:-‘അഗതികൾ.’

ഹരിണി:-മറെറാരാൾ ‘മുതലാളിവിജയം’ എന്നൊരു നാടകം എഴുതുന്നു.

ശശീന്ദ്രൻ:-അതു് ആരാണ്?

ഹരിണി:-ബാരിസ്റ്റർ മുരളീധരൻ; മഹാസാഹിത്യകാരൻ!

ശശീന്ദ്രൻ:-അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രേമഭാജനത്തിന്—അഥവാ പ്രേമഭാജനമാവാൻ പോകുന്ന ഭാഗ്യവതിക്ക്—അതെല്ലാം എഴുതുന്ന മൂടോടെ വായിച്ചു രസിക്കാമല്ലോ.

ഹരിണി:-ആരാണ് ആ ഭാഗ്യവതി?

ശശീന്ദ്രൻ:-പറയാം, ശ്രീമതി ഹരിണീദേവി. വിവാഹാഘോഷവും ഉടനേ നടക്കുമെന്നു കേട്ടു.

ഹരിണി:-എന്നാൽ നമ്മെക്കൂടെ ക്ഷണിക്കുമായിരിക്കുമല്ലോ?

ശശീന്ദ്രൻ:-എന്ത്, നമ്മെയോ?

ഹരിണി:- (നിശ്ചിതസ്വരത്തിൽ) അതേ, നമ്മെ. അന്നു നമുക്കൊരു വിവാഹമംഗളപത്രവും അവർക്കു സമർപ്പിക്കണം.

ശശീന്ദ്രൻ:-എന്തിനാണ് ഈ വിദ്യയൊക്കെ എടുക്കുന്നത്? ബാരിസ്റ്റർ പെണ്ണു കാണാൻ പൂച്ചപ്പള്ളിൽ വന്നതുംമറവും ആരും അറിഞ്ഞില്ലെന്നായിരിക്കാം വിചാരം.

ഹരിണി:-പെണ്ണു കാണാൻവന്ന വിവരങ്ങൾ സുസുക്ഷ്മം ധരിച്ച ബുദ്ധിശാലി, ആ പെണ്ണിന്റെ അന്നത്തെ വർത്തമാനരീതികൂടെ അറിയാൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതായിരുന്നു.

ശശീന്ദ്രൻ:- (മന്ദസ്വരത്തിൽ) എന്തിന് അതൊക്കെ അറിയണം? ഏതുവിധത്തിലായാലും പുണ്യവതിയായ ഭവതി, അന്നരൂപനായ വിശിഷ്ടവരനോടുകൂടി അത്യുന്നതസ്ഥാനത്ത് സസുഖം ശോഭിച്ചുരുളുന്നതു കാണുമാറാകട്ടെ, എന്നുള്ളതുമാത്രമാണ് ഈ സാധുവിന്റെ പ്രാർത്ഥന.

ഹരിണിയുടെ ഭാവം മാറി. അവളുടെ പുകണ്ണിണ അശ്രുപൂർണ്ണമായി. പവിഴാധരങ്ങൾ വിറച്ചു. ദീർഘനിശ്വാസങ്ങൾ ഉന്നതമാർച്ചിടത്തെ ഇടുലച്ചു. അവളുടെ ഗർഭദാക്ഷരങ്ങൾ പുറത്തുവന്നു:

“ചേട്ടൻ ദയയെന്നതു പണ്ടേയില്ല. എന്നേപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം ധരിക്കുമെന്ന് അല്ലായിരുന്നു എന്റെ പ്രതീക്ഷ. എന്റെ പ്രാണനാഥൻ ആരെന്ന് ഞാൻ സ്ഥിരപ്പെ

ടുത്തി വെച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ 'ശശി'യാണ് എന്റെ ഏകയത്നത്തിന് കളിർമയും പ്രകാശവും പ്രസാദവും നൽകിപ്പോരുന്നത്. എന്റെ ആ ജീവനാഥൻ എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ—ഇനി...ഇനി ഞാൻ...”

ശേഷം പറവാൻ അക്ഷരങ്ങൾ കിട്ടാതെ ഏകയത്നം നൊന്ത കരയുന്ന ആ ദിവ്യപ്രേമരൂപിണിയെ ആഞ്ഞണഞ്ഞ് ആശ്ലേഷിച്ചു കണ്ണീർ തുടച്ചു മുഖാവലി ചുംബിച്ചുകൊണ്ട് ആ സ്നേഹമൂർത്തി തുമൊഴി തുകി.

“ഓമനേ, ഈ ഭാവങ്ങൾ എനിക്കു സഹ്യമല്ല. സുതൃണസമ്പന്നയായ ഭവതി എന്റേതുതന്നെ എന്ന ദൃഢവിശ്വാസം എനിക്കുണ്ട്. ആ ദൃഢബോധം എനിക്കു് ആശ്വാസവും ആനന്ദവും അരുളി എന്നെ സദാ ഉന്മേഷഭരിതനും കർമ്മധീരനും ആക്കിത്തീർക്കുന്നു. ഞാൻ വൃഥാനേരമ്പോക്കു പറഞ്ഞ് ഇപ്രകാരം എന്റെ പ്രാണേശ്വരിയെ വേദിപ്പിച്ച അപരാധം പൊറുക്കണം! നമ്മുടെ ദേഹവും ദേഹിയും രണ്ടല്ല; ഒന്നുതന്നെയാകുന്നു.”

ആനന്ദസാഗരത്തിൽ മുഴുകി ആ യുവതീയുവാക്കൾ ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾ അപ്രകാരം അവിടെ നിന്നു. ആ മോഹനാംഗിയുടെ മൃദുപാണിപങ്കജം ആ ഭാഗ്യശാലി മുക്കുരവേ; ഒരു കടലാസുകുപ്പണം താഴെ പതിച്ചു. അതെടുത്തു പരിശോധിച്ചശേഷം ആ സത്തുഷ്ടമാനസൻ പറഞ്ഞു:

“ഓമനേ, ഇതു പതിനായിരം രൂപയുടെ ഒരു ചെക്കാണ്ല്ലോ?”

ഹരിണി:--അതേ; തൊഴിലാളികളുടെ പാവപ്പെട്ട

കുട്ടികൾക്ക് ഉച്ചഭക്ഷണം നൽകുന്നതിന് അങ്ങേ ഏല്പി
ക്കാൻവേണ്ടി ഞാൻ കൊണ്ടുവന്നതാണ്.

ശശീന്ദ്രൻ:-കഴിഞ്ഞമാസത്തിൽ അയ്യായിരം രൂപ
തന്നു. ഈ മാതൃക ധനികന്മാരുടെ കണ്ണു തുറപ്പിച്ചിരു
ന്നെങ്കിൽ!

ഫരിണി:-അച്ഛൻ ഭാഗപത്രത്തിൽ എനിക്കായി
നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള വസ്തുക്കൾ നമ്മുടെ കൈവശം വരട്ടെ.
അതിലെ ആദായത്തിന്റെ പ്രധാനഭാഗം അഗതിസംര
ക്ഷണത്തിനായി വിനിയോഗിക്കാം.

ശശീന്ദ്രൻ:- (സസന്തോഷം) നല്ലതുതന്നെ. മീറ്ററിം
ഗിനുപോകണ്ടെ? അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗം എഴുതി തയ്യാറാ
ക്കിയിട്ടുണ്ടോ?

ഫരിണി:-ഇല്ല. ഞാൻ ഏതാണ്ടു കത്തിക്കുറിപ്പിട്ടു
ണ്ട്. അതുന്നോക്കിവല്ലതുമൊക്കെ അവിടെച്ചെന്നു പഠ
യണം.

ശശീന്ദ്രൻ:-അതു ധാരാളം മതിയല്ലോ.

ഫരിണി:-എനിക്ക് ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചു മററോ
പരിചയമുണ്ടോ? ഇതെല്ലാം അങ്ങേടെ പണിയാണ്.

ശശീന്ദ്രൻ:-ഏയ്, ഇക്കാര്യത്തിൽ എന്റെ പ്രേര
ണ ഒട്ടുമില്ല. അവരെനോട്ട് അഭിപ്രായം ചോദിച്ചു
പ്പോൾ ഞാൻ അനുകൂലിച്ചു എന്നുമാത്രമേയുള്ളൂ. എന്റെ
അറിവു മററൊരുവിധത്തിലാണല്ലോ?

ഫരിണി:-എന്താണത്?

ശശീന്ദ്രൻ:-ഭവതിയുടെ സഹോദരനും ബാരിസ്റ്ററും
കൂടിയാണ് ഇപ്രകാരം നിർദ്ദേശിച്ചതെന്ന്.

ഫരിണി:- (ആഘോഷനയോടെ) എന്നാൽ അവ

രുടെ ഉദ്ദേശം സംശയമല്ല. അതിൽ സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഏതായാലും എന്റെ രക്ഷാഭാരം അങ്ങേ സന്നിധിയിൽ ഞാനേല്പിക്കുന്നു. എല്ലാം

ശശീന്ദ്രൻ:-ഏയ് അബലം പറയാതിരിക്കണം. എല്ലാവരേയും എവിടേയും എപ്പോഴും രക്ഷിക്കാനുള്ള കഴിവ് സർവ്വശക്തനായ ഈശ്വരനമാത്രമല്ലേയുള്ളൂ. സകലതും അങ്ങോട്ടു സമർപ്പിച്ചു തന്റെ കർത്തവ്യം നിർവ്വഹിക്കുക. അപ്പോൾ സർവ്വം ഭദ്രം.

Very good Novel.
by K. R. Pillai

അദ്ധ്യായം എട്ട്

ഹരിണി യഥാസമയം ഹരിപുരത്തിലെത്തി. മാത്രം മദ്ധ്യേ പല സ്വീകരണങ്ങളും അവൾക്കു ലഭിച്ചു. വലിയ ആഘോഷത്തോടെയാണ് അവൾ സമ്മേളനശാലയിലേയ്ക്കു് ആനയിക്കപ്പെട്ടതു്. താമസംവിനാ ആ വിദൂഷി മണി തൊഴുകുകയോടെ അദ്ധ്യക്ഷപീഠം അലങ്കരിച്ചു. അസംഖ്യം സ്രീജനങ്ങളും ധാരാളം പുഷ്പനാഭം നിറഞ്ഞ ശോഭിക്കുന്ന ആ വിപുലസദസ്സു കണ്ടു് സന്തുഷ്ടയായി. അവൾ കാര്യപരിപാടിയിലേയ്ക്കു കടന്നു. ഏതാനും ചെറുബാലികമാർ ഈശ്വരസ്തോത്രം ഭക്തിപൂർവ്വം പാടി. തുടൻ്റ അദ്ധ്യക്ഷയെ വാനോളം പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ടുള്ള സ്വാഗതപ്രസംഗവും നടന്നു. അനന്തരം ഉത്സാഹഭരിതയായ ആ മഹതി ഉപകൂമപ്രസംഗത്തിനായി എഴുന്നേറ്റു. ബഹുവിധകസുമനിലയത്തിൽ റോസാപൂഷ്പം പോലെ ആ മനോഹരി പ്രശോഭിച്ചു. പ്രശാന്തമായ ആ സദസ്സിനെ ആകമാനം അവൾ ഒന്നുനോക്കി. ഒരു പ്രധാന സ്ഥാനത്തു പ്രാമാണികഭാവത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന മുരളീധരന്റെ ദർശനം അവളെ കൂടുതൽ ഉത്ഥിതവീർച്ചയാക്കി. അവളുടെ പ്രഭാഷണമംഗളധ്വനി അവിടെ മുഴങ്ങി.

“സ്രീശബ്ദം രണ്ടാമത്തെ പ്രസ്താവമാണു്. സാമിപ്രത്യയുടെ പശ്ചാത്താപമാണതു്. സാമത്വത്തിന്റെ മൂലകന്ദവും അതുതന്നെ.

“വൈദികകാലത്തു പുരുഷന്മാരേക്കാൾ പ്രാധാന്യം സ്രീകൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. അന്ന് കൂടുതൽ വിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചതു സ്രീകളാണു്. വേദത്തിലെ ആദിഗാനങ്ങൾ അധികവും രചിച്ചതു് അവരാകുന്നു.

“പൗരാണികകാലത്തു് സ്രീകൾ ഒട്ടും പിന്നോക്കം പോയില്ല. ഏതുകാലത്തിലും പുരുഷന്മാരോടൊപ്പം അവർ പ്രവർത്തിച്ചു. നരകാസുരനോടു യുദ്ധത്തിനു പുറപ്പെട്ട കൃഷ്ണനെ ഭാമ ഉത്സാഹപൂർവ്വം പിൻതുടന്നു. സമരമദ്ധ്യേ കൃഷ്ണൻ ബോധമീനനായി താഴെ വീഴുകയുണ്ടായി. ആ സമയം ഭാമ വാടിയില്ല, വഴുനില്പു, കണ്ണീരൊഴുക്കിയില്ല. സഭയെയും ആയുധമെടുത്തു് ആ ബലവതി ഗുരുവിനെ പ്രതിരോധിച്ചു. ദീർഘസമയം ഘോരഘോരം പോരാടി എതിരാളിയെ വിഗതവീര്യനാക്കി.

“മറ്റൊരു ധീരവനിതയായ സുഭദ്ര, വില്ലാളിത്തമെന്നായ അർജ്ജുനൻകൂടി പ്രശംസിക്കത്തക്കവിധം യുദ്ധമദ്ധ്യേ തേരുതെളിച്ചു. അനവധി രജപുത്രസ്രീകളുടെ അതുഭുതസാമർത്ഥ്യങ്ങളും സ്ഥിരനിഷ്ഠയും ചരിത്രമുഖേന നാം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടു്.

“ഇപ്രകാരം സർവ്വവിധത്തിലും പ്രശംസിക്കത്തക്ക നിലയിൽ ജീവിച്ചുപോന്ന സ്രീസമുദായം ഇടക്കാലത്തു് അധഃപതിച്ചു. പുരുഷന്മാരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യമോ സ്രീകളുടെ ആലസ്യമോ അതിനു കാരണമെന്നു് അറിഞ്ഞുകൂടാ. ഏതായാലും ഏറെക്കുറെ അസ്വാതന്ത്ര്യവും പരാധീനതയും അവരെ ഗസിച്ചു. സർവ്വമാ ശോച്യമായ നിലയിൽ അവർ എത്തിച്ചേന്നു.

“പുതിയ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തോടു

കൂടി വിദ്യാസമ്പന്നകളായ തരുണികൾ സ്രീസ്വാതന്ത്ര്യഘോഷം മുഴക്കിത്തുടങ്ങി. വാസ്തവത്തിൽ സ്രീസ്വാതന്ത്ര്യം പരമേശ്വരനാരിൽനിന്നും ലഭിക്കത്തക്കതോ ലഭിക്കാവുന്നതോ അല്ല. നമ്മിൽ ആ ദിവ്യശക്തി വേണ്ടുവോളം ഉണ്ട്. നാം അതിനെ പ്രോജപലിപ്പിച്ച് ഉപയോഗയോഗ്യമാക്കിത്തീർത്താൽ മതി. ഇതാണ് ഏന്റെ വിനീതാഭിപ്രായം.

“ഇന്ന് സ്രീജനങ്ങൾ വളരെ കഷ്ടതകൾ അനുഭവിക്കുന്നുണ്ട്. അക്കൂട്ടത്തിൽ തൊഴിലാളിസ്രീകളുടെ അവശതയാണ് അസഹ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നത്. ദാരിദ്ര്യം അവരെ അത്യധികം പിടിപ്പിക്കുന്നു. കിടക്കാൻ ഇടമില്ലാതെ, ഉടുക്കാൻ വസ്ത്രമില്ലാതെ, കുടിക്കാൻ കഞ്ഞിയില്ലാതെ ആ സാധുക്കൾ അനുഭവിക്കുന്ന ദുരന്തദുരിതം, അഹോ, ചിന്തിക്കുവാൻപോലും സാധ്യമല്ലതന്നെ. അതിനെപ്പറ്റി സ്വയം ചിന്തിച്ച് നെടുവീർപ്പിട്ടതുകൊണ്ടോ കഞ്ഞിയിരുന്നു കരഞ്ഞതുകൊണ്ടോ യാതൊരു പ്രയോജനവും വരുവാനില്ല. മാന്യസഹോദരിമാരെ, നിങ്ങളെ വിഴുങ്ങുന്ന ഘോരദാരിദ്ര്യത്തിൽനിന്നും രക്ഷപെടാൻ കുമ്പേരന്മാരുടെ ഔഷാധും നിങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുമെന്ന് വ്യാമോഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അതിൽഭേദം പേട്ടുതേങ്ങാ പൊതിച്ച ഭക്ഷിക്കുവാനും, പതിര് (മങ്ക)കുത്തി കഞ്ഞിവെച്ചുകുടിക്കാനും ശ്രമിക്കുന്നതായിരിക്കും. അന്യര അധികം പേരും വാടിയ വല്ലരിയെ തീയിലിട്ടു മുട്ടുവാനാണിപ്പോഴുണ്ടെന്നത്.”

“കുറുക്കുക, കേൾക്കുക” എന്നുള്ള പ്രഘോഷണം ഏകദേശംനിമിഷനേരത്തേയ്ക്ക് അവിടെ മുഴങ്ങി. ഹസ്ത

താഡനം ധാരാളമുണ്ടായി. തരളമാനസയായ ഹരിണി തന്റെ പ്രസംഗം ഇങ്ങനെ തുടന്നു:

“പ്രിയ സോദരികളേ, നിങ്ങളുടെ അവശതകളെ പരിഹരിപ്പാൻ അന്യമാർഗ്ഗങ്ങൾ തേടി കഴിഞ്ഞുണ്ടെങ്കിൽ ആവശ്യമില്ല. നിങ്ങൾ എല്ലാവരും സ്വയം സഹായം സഹായം—താൻതന്നെ തനിക്കു് ആശ്രയം—എന്ന പരമാർത്ഥതയും മനസ്സിലാക്കണം. അതോടുകൂടി ആലസ്യനിദ്രയിൽനിന്നും ഉണർന്നെഴുന്നേറ്റു് രക്ഷാമാർഗ്ഗം അന്വേഷിക്കണം. സംഘടിപ്പിച്ചുള്ള പ്രയത്നമേ വേഗം വിജയലാഭം നൽകുകയുള്ളൂ. അതിന്റെ നാനി ഇവിടെ അഭിനയിച്ചുകഴിഞ്ഞു എന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

“ഓരോ പെണ്ണും ആണും ഉത്സാഹപൂർവ്വം വേല ചെയ്തു് ഭവ്യയങ്ങൾ നിശ്ശേഷം നിർത്തി വിജയവിശ്വാസത്തോടെ മുന്നോട്ടുപോകണം. അപ്പുറം മക്കളുത്തമിൽ, സഹോദരിസഹോദരന്മാരുത്തമിൽ, ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാരുത്തമിൽ—ഹേതു ഉണ്ടായാൽപ്പോലും പരുഷവാക്കു പറയാതെ—കലഹിക്കാതെ, ഏകാഭിപ്രായസമേതം പ്രയത്നിക്കണം. ആദായത്തിന്റെ ഒരു അംശം മിച്ചംവയ്ക്കണമെന്നതു് ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കരുതു്. വസ്ത്രീയവിചാരം നിശ്ശേഷം സംത്യജിക്കണം. തന്നെ സ്നേഹിക്കുവാൻ ആദ്യമേ ചിച്ച് ആ ദിവ്യകല്പലതയെ അയൽപക്കങ്ങളിലേയ്ക്കും ക്രമേണ വിദൂരപരിസരങ്ങളിലേയ്ക്കും പരത്തി, രാജ്യക്ഷേമം പുലർത്തി പ്രശോഭിക്കുവിൻ, എന്നുള്ളതാണ് എനിക്കു നിങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ വയ്ക്കുവാനുള്ള എളിയ സന്ദേശം.”

ഇപ്രകാരം അധ്യക്ഷയുടെ ഉപക്രമപ്രസംഗം പൂർത്തിയാക്കി.

ചിതമായി. സദസ്സർ നിഷ്കളങ്കമായ ഹർഷാരവം ദീർഘനേരം പ്രകടിപ്പിച്ചു. അനന്തരം എടുത്തു ബാലികമാരുടെ തിരുവാതിരകളി, അഥവാ കൈകൊട്ടിക്കളി ആരംഭിച്ചു.

ഒരു കമ്മി

‘മതിമുഖി, മമസഖി’ എന്ന മട്ട്.

തമ്പുരാനേ, ഭഗവാനേ!—വൻപുമൻപുമെഴുവോനെ കമ്പിടുന്നു കനിയണേ, കരുണവേണേ.

അടിയങ്ങളുനാശ്രയ—രക്ഷകരഗതികൾ .

അടികൂപ്പിയുണർന്നതരിയേണമേ.

നരംപാൽച്ചോരണ്ടുചില—രരോചകാൽ കുഴങ്ങവേ വെറും കഞ്ഞിപോലും ഞങ്ങൾ കുടിക്കുന്നില്ല.

സ്ഫടികപ്രാസാദംതന്നിൽ—നടമാടി ചിലർ വാഴ്ത്തേ. കിടക്കാടമെന്യേ ഞങ്ങൾ കിടപ്പുമണ്ണിൽ.

കളിസ്സവണിപ്പുവ—ഓളികരേച്ചേരപ്പൽകെ കളിർമാറാൻ കീഴുണ്ടുമിവക്കില്ലയോ.

ആരോടിച്ചു പറയുവാൻ, പറഞ്ഞാലാരറിയുവാൻ!

അറിഞ്ഞാലാർ സഹായിപ്പാനുമോ, ദൈവമേ!

ഉണ്ടവനെ വീണ്ടുമുട്ടി—വിശന്നോനെച്ചുവടുനോ—രാണ്ടവനെ, നിന്റെ നയം വിചിത്രമത്രേ.

നിരപ്പുകേടിച്ചുപോക്കി—നിരന്തരം നീതിനൽകി നിരഞ്ജനാ, പാലിക്കണേ! നമോ നമസ്സേ.

ഹൃദ്യമായ സപരമാധുരിയോടും സുതൃമായ താളമേളങ്ങളോടുകൂടി പ്രകടിതമായ ആ സുന്ദരവിനോദപ്രദർശനം സദസ്സർ ആകമാനം ആനന്ദപരവശരാക്കിത്തീർത്തു.

അതിനെത്തുടർന്ന് രണ്ടുസ്രീകൾ, വിദ്യാഭ്യാസം, തൊഴിൽ പരിശീലനം, എന്നീ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രസംഗിച്ചു. അവയെല്ലാം പരാമർശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള അധ്യക്ഷയുടെ ഉപസംഹാരപ്രഭാഷണം സമുജപലവും കാതുസമ്പുണ്ണവും ആയിരുന്നു. സമാജസാധാരണമായ മറ്റു ചടങ്ങുകളോടു കൂടി സംഘം വിജയകരമായി പൂർവ്വസാനിച്ചു.

സർവ്വജനങ്ങളുടേയും മുക്തകണ്ഠമായ പ്രശംസയോടു കൂടി ഹരിണി സ്വഗൃഹത്തിലേയ്ക്ക് പുറപ്പെട്ടു. കായൽക്കരയിൽ സജ്ജമായി നിന്നിരുന്ന ബോട്ടുകളെപ്പോൾ സ്വസ്ഥോദരന്റെ സ്നേഹത്തെ ആ സാധുചിത്ത മനസാ പുകഴ്ത്തി. സംഘഭാരവാഹികൾ അവിടെവെച്ച് കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു.

സന്ധ്യകഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്ക് ബോട്ടു മറുകരയിൽ എത്തി. അവിടെ കാത്തുനിന്നിരുന്ന കിട്ടനോടുകൂടി അവർ കാരിൽ കയറി. അപ്പോൾമുതൽ ആരംഭിച്ചു വലിയ മഴയും കാരും അവളുടെ സഞ്ചാരം ഭരിതകരമാക്കിത്തീർത്തു. എങ്കിലും അന്നു കഴിഞ്ഞുകൂടിയ പരിപാടിയുടെ പുനഃപരിശോധനയിൽനിന്നു സംജാതമായ ചാരിതാത്മ്യം ആ ക്ലേശത്തെ ലഘുതരമാക്കുകയാണുണ്ടായത്.

വണ്ടി വളരെദൂരം ഓടിയശേഷം ഒരു വലിയ മാളികയുടെ പുരോഭാഗത്തു ചെന്നുനിന്നു. “ഏമാൻ ഇവിടെ അടുത്തൊരു സ്ഥലത്തുണ്ട്”, വേഗത്തിൽ വന്നുചേരും. എന്നിട്ട് ഒരുമിച്ചു യാത്രതുടരാം. അതുവരെ കൊച്ചമ്മ ഇവിടെ വിശ്രമിക്കണം.” എന്നു ഭൃത്യൻ കിട്ടൻ അവളോടു പറഞ്ഞു. അതിൻപ്രകാരം ഹരിണി ആ മണിഗൃഹത്തിലേയ്ക്ക് പ്രവേശിച്ചു. ആ വിശാലശാലയുടെ വിചിത്ര

ലങ്കാരങ്ങൾക്കായി വാരിക്കോരി ചെലവാക്കിയിരിക്കുന്ന
ധനത്തിന്റെ ഒരു അംശം, സാധുജനപരിപാലനത്തിന്
ഉപയോഗിക്കാനുള്ള ഏതും കബേരന്മാർക്ക് ഉള്ളവായെ
ങ്കിൽ എന്ന് ആ ഉദാരശീല ചിന്തിക്കുമ്പോഴേയ്ക്ക് ഒരു
വിശേഷരൂപം അവിടെ പ്രത്യക്ഷമായി. തന്റെ നേത്ര
ങ്ങൾ തന്നെ വഞ്ചിക്കുന്നോ എന്ന് സംശയത്തോടെ വീ
ണ്ടും നടത്തിയ പരിശോധന അത് ബാരിസ്റ്റർ മുരളീധ
രൻതന്നെ എന്ന ഉറപ്പുനൽകി. ഒരു വികൃതമന്ദഹാസ
ത്തോടെ അയാൾ ആ സുമുഖിയെ സമീപിച്ചു. അസാധു
മായ മദ്യത്തിന്റെ ദുർഗ്ഗന്ധവും അവിടെ പരന്നു:

മുരളീധരൻ:-ഓമനേ, ഭവതി മറെറൊരുവിധത്തിൽ
ശങ്കിക്കേണ്ട. നമുക്കു സപാതന്ത്ര്യമുള്ള സ്ഥലമാണിത്.

ഹരിണി:-ആയിരിക്കാം.

മുരളീധരൻ:-ദീർഘസഞ്ചാരത്താൽ ഭവതി വളരെ
ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ കസാപയിൽ ഇരിക്കുക. വിശി
ഷ്ടഭോജ്യപേയാദികൾ ഇവിടെ തയ്യാറുണ്ട്. ആവശ്യം
പോലെ ഉപയോഗിക്കാം.

ഹരിണി:-എനിക്കില്ലാൻ യാതൊന്നും ആവശ്യ
മില്ല. വേഗം വീട്ടിൽ എത്തുകയാണു വേണ്ടത്. എടാ,
കിട്ടാ!

മുരളീധരൻ:-കിട്ടൻ ഇവിടെയില്ല, അവൻ പോ
യിക്കഴിഞ്ഞു.

ഹരിണി:-ഇതെല്ലാം അങ്ങേ കൃത്രിമം ആണ്, മന
സ്സിലായി.

മുരളീധരൻ:-ഒരു കൃത്രിമവും ഇല്ല. ഭവതി ഭയപ്പെ
ടുകയും വേണ്ട.

ഹരിണി:-സൂകർ അബലകൾ എന്നാണ് അപ്പോലെയുള്ള പുരുഷന്മാരുടെ ധാരണ. അതു ശരിയല്ലെന്ന് ഇന്ന് ബോധ്യമാവും.

മുരളീധരൻ:-ഭവതിയുടെ തന്റേടവും അസാധാരണവൈഭവവും എല്ലാം ഇന്നത്തെ മീററിംഗിൽനിന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞു. ഭവതിയെ അനുമോദിച്ചു സൽക്കരിക്കുവാനാണ് എന്റെ ഒരുക്കം.

ഹരിണി:-ഈ അനുമോദനങ്ങളൊന്നും എനിക്ക് ആവശ്യമില്ല.

മുരളീധരൻ:-ഓമനേ, പരിഭവിക്കാതിരിക്കൂ. ഗുണവതിയായ ഭവതി എന്റെ പ്രാണവല്ലഭയായി ശോഭിക്കണം. ഞാൻ ഭവതിയുടെ ദാസനായി ജീവിക്കുകൊള്ളാം. ശാഘ്യാകൊണ്ട് ഇനി പ്രയോജനമില്ല.

ഹരിണി:-അങ്ങ് ഈ കാട്ടുന്നതും പറയുന്നതും എല്ലാം അനധികൃതമാണ്.

മുരളീധരൻ:-അല്ല, അവിടെയാണ് ഭവതിക്കു തെറ്റിയിട്ട്. ഭവതിയെപ്പറ്റിയുള്ള പരമാധികാരം ഭവതിയുടെ രക്ഷാകർത്താവായ വാസവൻ എനിക്കു നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

ഹരിണി:-(ദ്രവ്യസമരത്തിൽ) എന്നെപ്പറ്റിയുള്ള പൂണ്ണാധികാരം എനിക്കാണ്.

മുരളീധരൻ:-(ഭാവഭേദത്തോടെ) ഇതൊന്നും കേട്ടു ഭയന്ന് ഓടുന്നവനല്ല ഈ മുരളീധരൻ. മയ്യാദപറഞ്ഞാൽ അനുസരിക്കയില്ലെങ്കിൽ?—

ഹരിണി:-എന്താണ് ഇല്ലെങ്കിൽ?

“ഇതാ കാണിച്ചുതരാം.” എന്നു പറഞ്ഞ് ആദ്യം

ഹരിണി

മദന്തൻ ആ ത്രിലോകസുന്ദരിയെ സമീപിച്ചു
മാറിനില്ക്കു" എന്ന രൂക്ഷവചനം ആ ഭുന്യനെ അ
പിടിക്കാത്തപോലെ. വിഷ്ണുവും ആ കാമലോലുപൻ അ
വളരെ നേരെ ആഞ്ഞെന്നുവോഴേയ്ക്കും ഒരു ധന്യരൂപൻ
മധ്യേ ചാടിവിണ് അവനെ പിടികൂടി. ആനന്തൻ
ശശിരൂനാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ഹരിണിആശ്വാസ
പൂർവ്വം അവിടെ മറിഞ്ഞു. അല്പസമയത്തെ ദാഹ
സമരത്തിനു ശേഷം ബലവാനായ ശശിരൂപൻ ആ കീച
കനെ ഒരു തൂണിൽ ബന്ധിച്ചു. അനന്തരം ആ ദീനജന
ബന്ധു, സ്വഗൃഹത്തിൽ കൃതജ്ഞതാ മണിമാലയും അ
ണിയിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന ഹരിണിയോടുകൂടി ഒരു കാ
റിൽ യാത്രയാവുകയും ചെയ്തു.

അദ്ധ്യായം ഒമ്പതു്

ശ്രീ:-ഹേ റിക്ഷാക്കാരൻ! ഈ ബോട്ടുജട്ടിയിൽ നിന്നും മോട്ടോർസ്റ്റാൻഡിലേക്ക് എന്തു ദൂരമുണ്ട്?

റിക്ഷാക്കാരൻ:-രണ്ടു ഫർലാംഗു് ഉണ്ടുകൊച്ചമ്മാ. ഇതാ ഈ വണ്ടിയിലേക്കു കയറണം. ഞാൻ അവിടെ കൊണ്ടുപെൺവിടാം.

ശ്രീ:-വേണ്ട, ഞാൻ നടന്നു പോയ്ക്കൊള്ളാം. എന്റെ കൈവശം അധികം പണമില്ല.

റിക്ഷാക്കാരൻ:-അയ്യോ! ഭാഗ്യമുള്ള കൊച്ചമ്മ ഈ ചുമട്ടും ചുമന്നുകൊണ്ടു നടക്കുന്നതു വലിയ കൊറച്ചിൽ! മഹാകൊറച്ചിൽ!

ശ്രീ:-ഇതു് ഒരു ചെറിയ തുകൽബായ്ഗ് അല്ലേ ഉള്ളു. ഇതാണോടോ വലിയ ചുമട്ട്. സാരമില്ല.

റിക്ഷാക്കാരൻ:-അതുതന്നെയുമല്ല, ചുട്ടെരിയുന്ന വെയിലു്; കൊച്ചമ്മ എങ്ങനെ നടന്നുപോകും. ഇഷ്ടമുള്ള കൂലി തന്നാൽമതി.

ശ്രീ:-ആകട്ടെ, തനിക്കു് എന്തു കൂലി വേണം?

റിക്ഷാക്കാരൻ:-അക്കാര്യത്തിൽ കൊച്ചമ്മ വിഷമിക്കേണ്ട. എന്തെങ്കിലും മനസ്സുപോലെ തരണമെന്നേയുള്ളു.

ശ്രീ:-അതു സാധിക്കയില്ല. കൂലി എന്തു വേണമെന്നു ഖണ്ഡിതമായി പറയണം.

റിക്ഷാക്കാരൻ:-ഈ കൊച്ചുവേലു, അങ്ങനെ കൊള്ളു

മുറിച്ചു പറയുന്ന കൂട്ടത്തിലല്ല. കൊച്ചമ്മ റിക്ഷായിൽ കയറിയാട്ടെ. താമസിച്ചാൽ പിന്നെ രണ്ടു മണിക്കൂർ അവിടെ കറങ്ങേണ്ടിവരും.

സ്രീ:-എടോ ഒന്നു രണ്ടു പ്രാവശ്യം കൂലി പറയാതെ റിക്ഷയിൽ കയറി എനിക്ക് അബദ്ധം പററിയിട്ടുണ്ട്. കൂലി തീർത്തു പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ വണ്ടിയിൽ കയറാം. അല്ലെങ്കിൽ ഇതാ നടക്കാൻ തുടങ്ങുകയാണ്.

റിക്ഷാക്കാരൻ:-കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞതു ശരിയാണ്. കൂലിക്കു തക്കം പറയുന്ന ചില മയ്യാദകെട്ടവരുണ്ട്. കൊച്ചുവേലു ആ കൂട്ടത്തിലല്ല. വിശേഷിച്ചും സ്രീജനങ്ങളോടു ഏറ്റവും മയ്യാദയായിട്ടേ ഞാൻ പെരുമാറുകയുള്ളൂ. അമ്മ പെരുമാറാമല്ലോ എനിക്കുമുണ്ടെ കൊച്ചമ്മേ!

സ്രീ:-എടോ താൻ ഇവിടെവെച്ച് ഇങ്ങനെയൊക്കെ പറയും. അവിടെ ചെല്ലുമ്പോൾ തന്റെ മടുമാറും; എനിക്കറിയാം.

റിക്ഷാക്കാരൻ:-കൊച്ചമ്മ പരീക്ഷിച്ചോണ്ടാട്ടെ. തന്നതുകൊച്ചുവേലു എണ്ണകുപ്പോലുമില്ല. കയറിയാട്ടെ വണ്ടിയിൽ.

അവന്റെ ഭാവവും ആംഗ്യങ്ങളും പ്രസംഗവും എല്ലാം വിശ്വസിച്ചു ആ സ്രീ റിക്ഷയിൽ കയറി. കാഴ്ചയിൽ തടിയനാണെങ്കിലും അശക്തനായ റിക്ഷാക്കാരൻ ഒരു പ്രകാരത്തിൽ ഇഴഞ്ഞിഴഞ്ഞു കാൽമണിക്കൂർ കൊണ്ടു മോട്ടോർസ്റ്റാൻറിലെത്തി. ആ സ്രീ ബദ്ധപ്പെട്ടു താഴെ ഇറങ്ങുമ്പോഴേയ്ക്കും അവർക്കു കയറാനുള്ള ബസ്സ് സ്റ്റാൻടുചെയ്യുമ്പോഴും ചെയ്തു.

സ്രീ:-എടോ ഞാൻ മെല്ലെ നടന്നിരുന്നെങ്കിൽ

എനിക്ക് ആ ബസ്സിൽ പോകാമായിരുന്നു. കഷ്ടമായി. എന്നാലും ഞാൻ തനിക്കു കറയ്ക്കുന്നില്ല. കൂവിലുതാ നാലു ണപിടിപ്പിച്ചോളൂ.

റിക്ഷാക്കാരൻ:-അല്ലേ, നാലണയോ. എനിക്കെ ണ്ടും വേണ്ട.

സ്രീ:-തന്നെ മേടിച്ചുകൊള്ളാമെന്നല്ലേടോ താൻ പറഞ്ഞിരുന്നത്?

റിക്ഷാക്കാരൻ:-അതിനെന്താ, ഒരുമാതിരി മാനമാ യിട്ടൊക്കെ തരേണ്ടേ?

സ്രീ:-എടോ രണ്ടുപർലോംഗ് ടൂറം വന്നതിനു നാ ലണ പോരേ?

റിക്ഷാക്കാരൻ:- (മുഖം ചുളിച്ചു) പിന്നെ, പിന്നെ. നാലണയ്ക്കു വല്ലോരും വളത്തിവിടണം. കൊടുക്കിനെ ന്നേ, ചക്രം വേഗം.

സ്രീ:-താനിപ്പോൾ അവിടെവെച്ചു കണ്ട ആളല്ല ല്ലോ, പിന്നെ തനിക്കെന്തുകൂലി വേണം?

റിക്ഷാക്കാരൻ:-എനിക്കു പത്തണ കിട്ടണം.

സ്രീ:-അതു വളരെ കൂടുതൽതന്നെ. ഇതാ ആറണ വാങ്ങിക്കൊള്ളൂ. തന്റെ വണ്ടിയിൽ കയറിപ്പോയില്ലേ.

റിക്ഷാക്കാരൻ:- (സഗൗരവം) നാണവും മാനവും ഉ ള്ളവരെ നോക്കി വണ്ടിയിൽക്കയറിയില്ലെന്നുള്ള കഴി പ്പം എനിക്കാണു പററിയത്. വേഗം പത്തണ കൊടു ക്കണം, അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ വാങ്ങിക്കും.

മററൊരു കൂലിക്കാരൻ:-എന്തോന്നാ ചങ്ങാതി ത ക്കും പറെന്നത്?

റിക്ഷാക്കാരൻ:- കേട്ടോ ബാപ്പു, റിക്ഷായിൽ

കയറി 'സാർട്ട്'ടിച്ച് വന്നു. ഇപ്പോൾ കൂലി തരികയ്ക്കു നല്ലകാലമല്ലേ?

കൂലിക്കാരൻ:-ഒട്ടും കുറയ്ക്കരുത്, ചൊന്നതായിട്ട് ഇങ്ങോട്ടുതരാൻപറ.

മറൊരു ചുമട്ടുകാരൻ:-അല്ല, ഈ തടിച്ച്റിയെ വലിച്ചുകൊണ്ടുവന്നതിന് ഡബിൾ ചാർജ് വാങ്ങിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ കസവുനേയ്ക്കുതേക്കേറി ഇങ്ങോട്ടു പിടിച്ചോ?

കൂലിക്കാരൻ:-എന്നാ നല്ലരസം കാണാമെടോ.

റിക്കാക്കാരൻ:- (അധികാരസപരത്തിൽ). തരീനെ ന്നേ പത്തണയിങ്ങോട്ട്. അല്ലെങ്കിൽ മേടിക്കാനുള്ള വിദ്യയെനിക്കറിയാം.

സ്രീ കൈവശമുള്ള തുക എണ്ണിനോക്കി. ബസ്സ് ചാർജ്ജുകഴിച്ച് ആറണ മാത്രമേ ബാക്കിയുള്ളൂ. അവർ വല്ലാതെ വിഷമിച്ചു. ആ സമയം സമചിതവേഷം ധരിച്ച് യോഗ്യനായ ഒരു യാത്രക്കാരൻ അവരുടെ സമീപത്തേയ്ക്കുവന്നു. കാര്യങ്ങൾ ചോദിച്ച് അയാൾ മനസ്സിലാക്കി.

യാത്രക്കാരൻ:-മതിയെടേ, ഒരു സ്രീയല്ലേ അവർ. അവരോടു കയ്ക്കാതെ ആറണ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോകൂ. നല്ലകൂലിതന്നെ അവർ തന്നല്ലോ.

റിക്കാക്കാരൻ:- (മുഖം കോട്ടിക്കൊണ്ട്) ഈ ഉത്തരവു കിട്ടാത്ത കഴപ്പം ആയിരുന്നു ഇവിടെ.

ചുമട്ടുകാരൻ:-എടേ എടേ, മിണ്ടരുത്. ആൾ ചിലിയല്ല, മുഴുവനോടെയാ. തലച്ചുമട്ടേ ഇങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളുകയായിരുന്നു.

ഹരിണി

കൂലിക്കാരൻ:-അശ്ശോടാ, പതുക്കെപ്പറ. ഡിസ്ട്രി മജിസ്ട്രേറ്റാ, ഇപ്പം തന്നെ അറത്തുചെയ്യും.

റിക്കാക്കാരൻ:-അതല്ലേടേ, പോലീസ് സൂപ്പറണ്ടോ. കണ്ടില്ലേ, മുറിമീശേം കോട്ടം കീട്ടുമെല്ലാം.

യാത്രക്കാരൻ വിഷണ്ണനായി. ആ അഭിമാനി ചുറ്റു പാടും നോക്കി. ഉടനേ ഒരു ചെറുപയ്യൻ ഓടിവന്ന് അയാളോടു പറഞ്ഞു:

പയ്യൻ:-സാരേ സാരേ, ചുമട്ടുകുലി ബാക്കികൂടിത്തരണം.

യാത്രക്കാരൻ:-ഏതു ചുമട്ടുകുലിയെടാ?

പയ്യൻ:-പെട്ടി ചുമന്നതിന്റെ കുലി. സാര കള്ളു കടിച്ചിട്ടുണ്ടോ, തലയ്ക്കു തീരെ വെളിവില്ലേ?

യാത്രക്കാരൻ:-ബോട്ടുജട്ടിയിൽപച്ച രണ്ടണയേ തരികയുള്ളുവെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞു, അതു തരികയും ചെയ്തല്ലോ.

പയ്യൻ:-സാർ അങ്ങനെ പറഞ്ഞു, അതിനു ഞാനെന്തുചേണം?

യാത്രക്കാരൻ:-ഞാൻ തീർത്തുപറകയും നീ സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യൂ.

പയ്യൻ:-വെള്ളച്ചിൽ എടുക്കാതെ ചകും തരൂ സാരേ, അല്ലെങ്കിൽ മേടിക്കാൻ എനിക്കറിയാം.

റിക്കാക്കാരൻ:-ആങ്'ഹാ, നെനക്കും കൂലിതന്നില്ലേ. എന്നിട്ടാണോ തത്പജ്ഞാനം പറവാൻ ഇവിടെയെത്തിയത്? അവന്റെ കൂലികൊടുക്കൂ സാരേ (ശ്രീ:യാട്) എന്നു പെമ്പറനോത്തി, എന്റെ കൂലി തരൂ. എനിക്കു പോയിട്ടു കാര്യമുണ്ട്.

പയ്യൻ:-എടാ എടാ, പതുക്കെപ്പറ. അതാ യൂണിയൻസെക്രട്ടറിയുടേതാ വരുന്നു, അദ്ദേഹം കേട്ടാൽ കൊഴുപ്പമാ.

യൂണിയൻസെക്രട്ടറി അവരുടെ അടുത്തെത്തി. സ്രീയും യാത്രക്കാരനും പരമാത്മങ്ങൾ ആഗതനെ ധരിപ്പിച്ചു. റിക്ഷാക്കാരൻ നാലണയും പയ്യൻ രണ്ടണയും കൊടുക്കാൻ ആ ന്യായസ്ഥൻ വിധിച്ചു. അങ്ങനെ ആ തക്കത്തിനു പരിഹാരമുണ്ടായി.

സ്രീ:-എന്റെസാരം, നിങ്ങൾ വന്നുചേർന്നു ഭാഗ്യം. ഈ കൂവിക്കാർ യാതൊരു വ്യവസ്ഥയും ഇല്ലാതെ യാത്രക്കാരെ വിഷമിപ്പിക്കുക ഒരു പതിവായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

യാത്രക്കാരൻ:-തൊഴിലാളിയൂണിയൻ ഉണ്ട്, സംഘടനയുണ്ട്, നിയമങ്ങൾ ഉണ്ട്; ഇവരുടെ തോന്നാസത്തിന് കറവില്ലതാനും. ഇതിന് ഒരു പരിഹാരമുണ്ടാക്കണം.

സെക്രട്ടറി:-ഞങ്ങൾ അക്കാര്യമെല്ലാം ആലോചിച്ചു വരികയാണ്.

യാത്രക്കാരൻ:-ഇവർ കൂവിക്കറയ്ക്കണമെന്നല്ല ഞാൻ പറയുന്നത്; അതു നേരത്തെ തീരുമാനിക്കുകയും യാത്രക്കാരോടു മര്യാദയായി പെരുമാറുകയും ചെയ്തെങ്കിൽ മതിയായിരുന്നു.

സ്രീ:-ഏതു തൊഴിൽക്കാരനായാലും സത്യവും നീതിയും മനുഷ്യത്വവും ഇല്ലെങ്കിൽ അവൻ പരാജയം അടയ്ക്കതന്നെ ചെയ്യും.

സെക്രട്ടറി:-നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ വളരെ ശരിയാണ്. അവ ഞാൻ ഞങ്ങളുടെ പ്രസിഡൻറു ശശീന്ദ്രന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്താം. അപ്പോൾ അതിന് പരിഹാരം ഉണ്ടാകും. അദ്ദേഹം പറയുന്നത് ഇവകെല്ലാം വേദവാക്യമാണ്.

യാത്രക്കാരൻ:-വളരെ നന്മ. എന്നാൽ ഗുഡ് ബൈ.

അദ്ധ്യായം പത്തു്

മാരുതൻ:- എടാ കണ്ണാ! നീ ഇന്ന് തങ്കത്തിനു പോയിരുന്നോ?

കണ്ണൻ:- പോയിരുന്നു. താനെന്താ പാഞ്ഞെ?

മാരുതൻ:- ഞാൻ പാഞ്ഞൊക്കെ ഒരുങ്ങി. അപ്പം എന്റെ പെമ്പറന്നോത്തിക്ക് ഒരു സോക്കേട്ട്. ഒരു കൊക്കാനോം ചത്തിം കൈ.

കണ്ണൻ:- താൻ വല്ലോം കുരുത്തക്കേട്ടു പറിച്ചിട്ടാരിക്കും. അഹ്! ഹ!

മാരുതൻ:- എന്തോ, ആക്കറിയാം! തങ്കത്തിൽ ആളുനാരു ദാരാളം ഒണ്ടാരുനോ.

കണ്ണൻ:- ഒണ്ടാരുനോന്ന്! കൊച്ചുകുറുംപൊറം നെറുച്ചു്; മണ്ണു നളളിയിട്ടാ താഴാത്തതുപോലെ.

മാരുതൻ:- എന്തോ ഒക്കെ ആരുനു ഇന്നത്തേ പെറസംഗം?

കണ്ണൻ:- ആത്തിയം നമ്മടെ കവാനച്ചി ഏതാ ഒണ്ടാക്കെ പിറുപിറുത്തു. അപ്പം ചെലവരാക്കെ കൂകി. അതുകഴിഞ്ഞു് പ്രേസേണ്ടു് ശശിന്ദ്രാദേഹം പെറസംഗിച്ചു. എന്താ രസികനാരുനന്നറിയാമോ! താൻ കേട്ടില്ലല്ലോ.

മാരുതൻ:- അങ്ങനേകം ചീത്ത പറഞ്ഞാക്കൂടെ എല്ലാമുമാ. അന്താ യോഗധാനാ അതിയാൻ. എന്തോ എല്ലാമാരുനു പെറസംഗം, കേക്കുട്ട.

കണ്ണൻ:- എല്ലാരുടേയും കണിശമായിട്ട് എന്നും വേലയ്ക്കു പോണം. വേലയിൽ കള്ളത്തരം കാണിക്കരുത്. മൊതലാളിയെ കളിപ്പിക്കാൻ ഒത്തേക്കും. ദൈവത്തിനെ പഠരിക്കാൻ ഒക്കുകേല്പൂ.

മാരുതൻ:- അയ്യോടാ, ഇതൊന്നും കേക്കാൻ ഇനിക്കു് ഒത്തില്ലല്ലോ.

കണ്ണൻ:- (പുഞ്ചിരിയോടെ) താൻ പെമ്പറന്നോത്തിടെ വയറും ഒക്കെ തടവിക്കൊണ്ടിരുന്നോ.

മാരുതൻ:- ഓ! കൊച്ചാക്കാരെടാ കൂവേ.

കണ്ണൻ:- 'കൊച്ചൊന്നാ' കമല്ലോ അഞ്ചാറുമാതം കഴീമ്പം.

മാരുതൻ:- അതൊക്കെ സാദാരണയല്ലിയോടാ. പെറസംഗിച്ചതു പറ.

കണ്ണൻ:- കൂപി ചെരിയായിട്ടു മേടിക്കണം. കള്ളു കുടിക്കാൻ പോകരുത്. നാലു ചക്കാരെങ്കിലും ദൈവസന്തോദം മിച്ചം വയ്ക്കണം. തമ്മിത്തമ്മിൽ ചണ്ടുപിടിക്കരുത്. എല്ലാരുടേയും യോഗിപ്പായിട്ടിരിക്കണം. എന്നൊക്കെ ബകപങ്ങിയായിട്ടു പലിതോം ചേർത്തു പെറസംഗിച്ചു.

മാരുതൻ:- എന്റെ കണ്ണാ! അത്തേക്കും ആളുകളൊത്തന്നെ ഒരു തക്കക്കൊടം. വർത്താനം കേട്ടാൽ ഏതവനും കമ്പിടും. തൊഴിലാളികൾക്കു വേണ്ടി എപ്പോഴും കട്ടപ്പട്ടുകയാ ജോലി. എന്തൊ നല്ലമനുഷ്യൻ!

കണ്ണൻ:- ചുമ്മാതാനോ അനവതിലെച്ചും ആളൊന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിനുവേണ്ടി ചാകാൻകൂടെ ഒരുങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. നമുക്കെല്ലാം കാണപ്പെടുന്ന ദൈവത്തെ നമിക്കുന്നിരൻ.

മാരുതൻ:-താൻ ഒരു രക്ഷസ്യാം കേട്ടോ കൂവേ; ശശീ
 ന്നാട്ടേഹം കല്യാണം കഴിക്കാൻ പോന്നുപോലും.

കണ്ണൻ:-കൊള്ളാം, വേണ്ടതുതന്നെ. ആരാ ആ
 പാത്രവതി?

മാരുതൻ:-ആ മാലച്ചുമി അരിണിക്കുഞ്ഞമ്മ.

കണ്ണൻ:-ബെകപേഷ്. അവരുതമ്മിത്തന്നെ ചേര
 ണം. എന്നാ അതു നടക്കാൻ എളുപ്പമില്ല.

മാരുതൻ:-അതെന്താകൂവേ?

കണ്ണൻ:-ആ വാസവനാട്ടേഹം സമ്മതിക്കൂല്ല. ആ
 തങ്കക്കൊട്ടത്തിനെ ഒരു മൊരളിക്കോ പെരളിക്കോ മറ്റോ
 പിടിച്ചുകൊടുക്കാൻ പോണെന്നാ ഞാൻ കേട്ടത്.

മാരുതൻ:-അതൊക്കെ വെറുതെയാടെ. കുഞ്ഞമ്മ
 യ്ക്കു ശശീന്തിരനാട്ടേകത്തിനെയാ ഇട്ടം. അതുതന്നെ ന
 ടക്കും.

കണ്ണൻ:-എന്റെ പകവാനെ! അങ്ങനെ സാതി
 ക്കണേ.

മാരുതൻ:-എളുപ്പാ നടക്കൂ, തന്ത്രികഴീമ്പം ചെല്ല
 ണമെന്നു വാസവനത്തേകം പറഞ്ഞിട്ടൊണ്ടു്.

കണ്ണൻ:-എന്നോടും പറഞ്ഞിട്ടൊണ്ടല്ലോടാകൂവേ.
 പൂപ്പള്ളിലല്ലിയോ ചെല്ലേണ്ടതു്?

മാരുതൻ:-അല്ല, ആപ്പീസുകെട്ടിടത്തിൽ. അതു് ഇ
 വിടെ അടുത്താ.

കണ്ണൻ:-തന്നെ കണ്ടതു വലുകാരിയം. അല്ലേ ഞാൻ
 വെറും അങ്ങു പോയേനേം. ഇതാ തന്ത്രിയായി. വേകം

മാരുതൻ:-കണ്ണനും അതിവേഗത്തിൽ നടന്നു. ആ

സാധുക്കൾ വാസവന്റെ പഠനുകളിലെ കുടിപാർപ്പുകാരാണ്. സന്ധ്യകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവർ ബാങ്ക് അഫീസിൽ എത്തി. വാസവന്റെ രണ്ടുമൂന്നു ഭൃത്യന്മാർ പടിക്കൽനിന്നു കയറുകയുണ്ടായി. ഉടനേ ആരംഭിച്ച മഴയുടെ ശബ്ദം ഒഴിക്കാനായി അവരല്ലാം നിശ്ശബ്ദം കെട്ടിടത്തിന്റെ വരാന്തയിലേയ്ക്കു കയറിനിന്നു. അടുത്തമുറിയിൽ കേട്ട മന്ദഭാഷണം അവരുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയമായി.

മുരളീധരൻ:-എന്താ കിട്ടാ, നീ നേരത്തെ ഇങ്ങങ്ങത്തിയതു നന്നായി.

കിട്ടൻ:-പിന്നെ, അങ്ങനേ തനിച്ചിരുന്ന് വിഷമിക്കുമെന്നെനിക്കറഞ്ഞുടായോ?

മുരളീധരൻ:-നിന്നെ എനിക്കു നേരത്തെ അറിയാം. നീ ഒരു ചതുരൻ ആണ്.

കിട്ടൻ:-അല്ലേ അല്ല, ഞാൻ ചതുരനല്ല അങ്ങനേ.

മുരളീധരൻ:-എന്തുകൊണ്ടല്ല?

കിട്ടൻ:-ഞാൻ നിളംകൂടിയവനല്ലേ; ചതുരത്തിലാണേ മുരളിക്കുന്നത്?

മുരളീധരൻ:-ഓഹോ, നീയൊരു അത്മകാരൻ. അതു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിട്ടുണ്ട്.

കിട്ടൻ:-ഞാൻ അത്മകാരനല്ല. എനിക്ക് അത്മം—ധനം—ധാരാളമുണ്ടെങ്കിൽ ഈ ഭാഗ്യവൃത്തിക്കു വരുമോ?

മുരളീധരൻ:-എന്നാൽ നീയൊരു രസികൻ.

കിട്ടൻ:-അതും ശരിയല്ല; രസികൻ ഒരു മാസിക

യല്ലയോ? എന്നെ രസികനാക്കി എല്ലാരുമുടുത്തു വായിക്കാൻ തുടങ്ങിയേച്ചാൽ—

മുരളീധരൻ:-എടോ, ആ പേരു നിനക്കു യോജിച്ചതുതന്നെ. രസികൻമാസിക കൈവശം കിട്ടിയാൽ എല്ലാവർക്കും സന്തോഷമായി. അതുപോലെ നീ സമീപത്തെത്തിയാൽ മുഷിയുകയേയില്ല.

കിട്ടൻ:-മുഷിഞ്ഞാൽ കഴുകി വൃത്തിയാക്കാമല്ലോ. അഹ്!ഹഹാ!

മുരളീധരൻ:-നിന്നോടു ജയിക്കാൻ പ്രയാസം. അളിയൻ വരാൻ താമസിക്കുന്നതെന്തു്?

കിട്ടൻ:-അളിയനോ! ഏതളിയൻ?

മുരളീധരൻ:-നമ്മുടെ വാസവൻ.

കിട്ടൻ:-ഇപ്പൊഴേ അളിയനായിക്കഴിഞ്ഞോ?

മുരളീധരൻ:-എന്റെ ആ സഹോദരൻ ആ സ്ഥാനം എനിക്കു നൽകിക്കഴിഞ്ഞു.

കിട്ടൻ:-വായളിയാ വാ, എന്നു സഹോദരൻ ഇങ്ങോട്ടു വിളിക്കുമ്പോൾ, പോ പളിയാ പോ, എന്ന് സഹോദരി കാൽകൊണ്ടു തൊഴിക്കും. ഞാൻ കണ്ടതല്ലേ!

മുരളീധരൻ:-(വിളറിയ മുഖത്തോടെ) അന്നത്തെ പോരാട്ടം നീ ശരിയായി കണ്ടില്ല. ശശീന്ദ്രനെ ഞാൻ നല്ലകണക്കിനു പ്രഹരിച്ചു.

കിട്ടൻ:-ആ, നല്ലകണക്കിനങ്ങോട്ടു്, നല്ല ഭാഷയ്ക്കിങ്ങോട്ടും, അത്രേയുള്ളു.

മുരളീധരൻ:-അങ്ങനെ അല്ലേടേ; എന്റെ പ്രഹരശക്തിമത്തായിരുന്നു.

കിട്ടൻ:-അതേയതേ, “പിടിച്ചു ഞാനവനെനെ

കെട്ടി, കൊടുത്തു ഞാൻ അപനെന്നിരിക്കട്ടെ രണ്ട്” എന്നു പറഞ്ഞുപോയി. അത്രയേയുള്ളൂ.

മുരളീധരൻ:-നല്ല പോരാട്ടമായിരുന്നു കിട്ടാ അത്. കുറച്ചുദിവസത്തേയ്ക്ക് എനിക്കുണ്ടാവാൻ മേലായിരുന്നു.

കിട്ടൻ:-പിന്നെ, അനങ്ങുകയേ ഇല്ലെന്നായിരുന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചത്. “കരയുടെ നേരുകൊണ്ട് പുരയുടെ ചുവടുവെന്തില്ല” എന്നുമാത്രം ഈ കഷ്ടപ്പാടൊക്കെ എന്തിനോ ആവോ.

മുരളീധരൻ:-എന്റെ കിട്ടാ, സാരസ്വം മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിവുള്ള നീയിങ്ങനെ പറയുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ല. ആ മനോഹരിയുടെ ദാസിയാകാൻ പോലും കൊതിക്കാത്തതാരാണ്? ഹരിണിയേപ്പോലെ ഒരു സുന്ദരി ഈ നാട്ടിലുണ്ടോ?

കിട്ടൻ:-അതൊക്കെ ശരിയാ അങ്ങനേ.

മുരളീധരൻ:-വിശേഷകവശ്യമത്രെ ആ സുകുമാരിയുടെ കോമളമുഖകമലം. വിമലനീലവിലോചനങ്ങൾ സർപ്പാകർഷകമത്രെ. ആ ചവിഴാധരപ്രഭുവാക്കിനു വിഷയമേയല്ല. അവയവഭംഗി ആരേയും ആനന്ദസാഗരത്തിൽ ആരാടിക്കും. വീണാനിന്ദുനദത്തെ ജയിക്കുന്ന ശബ്ദമാധുരിയോ പറയേണ്ടതില്ല. എന്റെ കിട്ടാ അതൊക്കെ ഓർമ്മോ...!

കിട്ടൻ:-എപ്പോഴും വെള്ളം വിഴുങ്ങാം.

മുരളീധരൻ:-(നിരാശയോടെ) നീ പോട്ടാ പോ.

കിട്ടൻ:-അങ്ങനേ, ഞാൻ അഗതിയും ഭൃത്യനുമല്ലെന്നു. പക്ഷേ, അഭിമാനം...

മുരളീധരൻ:-അങ്ങനെ പറയാതെ കിട്ടാ നിന്നെ

ഒരു സഹോദരൻ എന്ന ഭാവത്തിലല്ലേ ഞങ്ങൾ സ്നേഹിക്കുന്നത്. അളിയൻ വരാൻ താമസിക്കുന്നതെന്താണ്?

കിട്ടൻ:-ഉടൻ വന്നേക്കും.

മുരളീധരൻ:-കിട്ടാ, ഞങ്ങൾ ചില പ്ലാൻ ഒക്കെ തയ്യാറാക്കാൻ പോകയാണ്. അതിൽ നിന്റെ സഹകരണം ആവശ്യമുണ്ട്.

കിട്ടൻ:-സഹ ഉപയോഗിക്കാം. കരണത്തിന്റെ കാര്യം—

മുരളീധരൻ:-നീ ഒന്നും പേടിക്കേണ്ടതേ ആകട്ടെ, ഒരുടിൻ സിഗർട്ട് വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവാ, ആ വളവീൽക്കൂടെ അങ്ങോട്ടുപോയാൽ മതി.

കിട്ടൻ:-വലിയ വളവീൽക്കൂടെ ആരും പോവാതിരിക്കുവാനാണ് നന്.

മുരളീധരൻ:-ഓ, നീ പിന്നെയും അത്ഥവും ഡ്രാ ഡ്രാനും തുടങ്ങി. (പോക്കറു പരിശോധിച്ചശേഷം) സിഗർട്ട് കറേയുണ്ട്. ഇനി ഉടനെ വാങ്ങണമെന്നില്ല. ആ ചുമന്നകുപ്പി നോക്കി ഒന്നിങ്ങ് എടുത്തുകൊണ്ടുവാ.

കിട്ടൻ:-എല്ലാം ചുമന്ന കുപ്പിയാണല്ലോ അങ്ങനേ, അവ ഞാൻ ചുമന്നല്ലേ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നത്.

മുരളീധരൻ:- (പുഞ്ചിരിയോടെ) സരസാ, സരസാ. ആകട്ടെ, പറഞ്ഞതു കേൾക്കൂ.

കിട്ടൻ:-അതാ, ഏമാനൻ വന്നുകഴിഞ്ഞു. ഇനി ഒരുമിച്ചാവാം.

മുരളീധരൻ:-എന്നാൽ അങ്ങനെയൊന്നെ.

മുരളീധരൻ:-എന്നാൽ അങ്ങനെയൊന്നെ. ബാരിസ്റ്റർ വന്നു പറഞ്ഞു. ഒരു കസാലയിൽ ഇരുന്നു. ആജ്ഞാൻ

സാരം കിട്ടൻ കുപ്പികളും ടംബുരകളും മേശപ്പുറത്തു നിരത്തി. അതിൽ രണ്ടെണ്ണം വാസവൻതന്നെ എടുത്തു കൊണ്ടു വരാനായിൽ ചെന്നു. ഭൂതൃന്മാക്കു സമ്മാനിച്ചു ചില ഉപദേശങ്ങളും നൽകിയശേഷം തിരിച്ചുവന്നു ആസ നസ്ഥനായി.

കിട്ടൻ ഉത്സാഹപൂർവ്വം മദ്യം പാത്രങ്ങളിൽ പകർന്നു കൊടുക്കുന്ന വേലയിൽ ഏർപ്പെട്ടു.

മുരളീധരൻ:- (ഒരു പാത്രം കൈയിൽ എടുത്തു ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു്) ഇതു ഞാൻ എന്റെ അഭിമതം ആരോഗ്യത്തിനായി കുടിക്കുന്നു.

വാസവൻ:- ഇതു ഞാനും എന്റെ അഭിമതം ആരോഗ്യത്തിനായി കുടിക്കുന്നു.

മുരളീധരൻ:- (മററൊരു പാത്രം എടുത്തിട്ടു്) ഇതു ഞാൻ എന്റെ പ്രാണപ്രേയസിയുടെ ആരോഗ്യത്തിനായി കുടിക്കുന്നു.

വാസവൻ:- എന്റെ പ്രിയതമയുടെ ആരോഗ്യത്തിനായി ഞാനും ഇതു കുടിക്കുന്നു.

മുരളീധരൻ:- കിട്ടാ, ഇന്നത്തെ സപ്ത മുഴുവൻ എന്റെ വകയാണു്; 'ചെന്നതു് ചെലവു്' എന്നാണു ബഡ്ജറ്റു്. ഒരു ലോഭവും കാണിക്കരുതു്.

കിട്ടൻ:- (സവിനയം) അങ്ങനേ കിട്ടന്റെ ആരോഗ്യം—

മുരളീധരൻ:- ശരി, ശരി! അതിനുവേണ്ടി ഓരോ പാത്രവും നിറയ്ക്കു്. കുടിച്ചുകളയാം.

കിട്ടൻ ഒരു വലിയ ടംബുറിൽ മദ്യം പകർന്നു ഉയർത്തി, "ഇതു് എന്റെ ആരോഗ്യത്തിനു്. ചിങ്ങം"

കുടിക്കുന്നു." എന്നു പറഞ്ഞു വേഗം ഉള്ളിലാക്കി. "എന്തൊ കിട്ടാ ഇത്!" എന്നു ഒരു വികൃതമാസത്തോടെ വാസവൻ ചോദിച്ചതിന് "എന്റെ ആരോഗ്യം നിങ്ങൾ കുടിച്ചുകുളഞ്ഞാൽ ഞാൻ ക്ഷീണിക്കും." എന്നു മറുപടി കേട്ടു രണ്ടുപേരും ചിരിച്ചു.

എല്ലാവരും ധാരാളം മദ്യം സേവിച്ചു. പ്രകൃതഭാവങ്ങളും അത്യാമാസങ്ങളും പ്രകടിതമായി.

മുരളീധരൻ:-നമ്മുടെ അഭിലാഷ സാധ്യത്തിനു ശശീന്ദ്രൻ, ആ ഭുക്തൻ വിലങ്ങുതടിച്ചായി എപ്പോഴും അനുഭവപ്പെടുന്നു. അതിന്—

വാസവൻ:-വേണ്ട പ്രതികാര നടപടികളെല്ലാം നാം സ്വീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഓരോന്നും ഉടനെ അനുഭവപ്പെട്ടുകൊള്ളും.

മുരളീധരൻ:-ആ ധൂർത്തൻ എന്ന അവമാനിച്ചത് എനിക്കു ചിന്തിക്കുവാൻപോലും സാധ്യമല്ല.

വാസവൻ:-പ്രതികാരം ഇന്നുതന്നെ നമുക്കു ചെയ്യണം. അതിനല്ലേ നമ്മുടെ ഒരുക്കം. ശശീന്ദ്രൻ പതിവിൻപടി ഉടനേ ഈ വഴിയേ വരും തല്ലി അവന്റെ എല്ലാടിക്കണം.

മുരളീധരൻ:-അതേ, അകൃത്യത്തിന്റെ ഫലം ഇന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെടണം.

കിട്ടൻ:-കൊല്ലരുതേ! കൊലക്കേസിൽ ഉത്തരം പറയേണ്ടിവരുമേ.

വാസവൻ:-ശരിയാണത്. തല്ലിക്കൊല്ലാതെ കൊല്ലണം. അതുമതി.

ആടി ആടി മുരളീധരന്റെ തല മേശപ്പുറത്തേയ്ക്കു

ചാഞ്ഞു. വാസവനും കിട്ടനും വരാന്തയിലേയ്ക്കു ഇറങ്ങി. കടിച്ചു മത്തരായി നില്ക്കുന്ന ഭൂതൃന്മാരെ അവർ കണ്ടു.

വാസവൻ:-കണ്ണനും മാരുതനും എവിടെയെടാ?

ഭൂതൃൻ:-അവർ കൊഴ നേഴും ഇവിടെ നിന്നിട്ടു പോയി.

വാസവൻ:-ആങ് ഹാ! നാളെയൊക്കെ എല്ലാവരും കടിച്ചിറക്കിയേക്കാം. നിങ്ങൾ കാര്യങ്ങളെല്ലാം മനസ്സിലാക്കിയല്ലോ?

ഭൂതൃന്മാർ:-അഴിഞ്ഞ അഴിഞ്ഞു! ഇപ്പം ചെഴിയാക്കിയേക്കാം.

വാസവൻ:-ആ ശശീന്ദ്രൻ വരുന്നതേറുമായി. ചത്തപ്പ് ഇഞ്ചയാക്കിവിട്ടേക്കണം.

കിട്ടൻ:-പിന്നെ താളിയാക്കി തലേലെടുത്തു ഭാരയെ റിഞ്ഞേക്കണം.

വാസവന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് ഭൂതൃന്മാർ തയ്യാറായിനിന്നു. റോഡിലെ ലൈററിന്റെ മങ്ങിയ വെളിച്ചം അവരുടെ സാഹസത്തിനു മാർഗ്ഗദർശനം അരുളി. ഉടനേ അതിലെ നടന്നുപോയ ഒരുവനോടു ചോദിച്ച് ശശീന്ദ്രൻ പിന്നാലെ വരുന്നു എന്നു മനസ്സിലാക്കി. അക്ഷമരായി ഭൂതൃന്മാർ തയ്യാറായിനിന്നു. അപ്പോൾ ഒരാളിന്റെ ധൂതഗതിയിലുള്ള യാത്ര അവർ കണ്ടു. “അതാ വരുന്നു, പിടിച്ച് നല്ലതു കൊടുക്കിൻ.” എന്നു വാസവൻ ആജ്ഞാപിച്ചു.

ഭൂതൃന്മാർ പിശാചുക്കളെപ്പോലെ ഓടിയെത്തു് ആഗതനെ പിടികൂടി രണ്ടുനാലു പ്രഹരം എളിച്ചു. “അയ്യോ! ഞാൻ മുരളീധരനാണേ കൊല്ലരുതേ!” എന്നുള്ള

രോദനം അവിടെ മുഴങ്ങി. ഭൃത്യന്മാർ അടിനിർത്തി. നിലം പതിച്ചു മുരളീധരൻ, അമ്പരന്നു നില്ക്കുന്ന വാസവന്റെ മുമ്പിൽ ആനീതനായി.

വാസവൻ:-അല്ല! ഈ സമയത്തു നിങ്ങൾ അവിടെ എത്തിയതെങ്ങനെ?

മുരളീധരൻ:-മദ്യം അധികം സേവിക്കയാൽ ഹർദ്ദം ദ്രീകേണ്ട ആവശ്യം എനിക്ക് നേരിട്ടു. നിങ്ങളാരുടേ അറിയാതെ ഞാൻ ഒരു ഒഴിഞ്ഞ ഭാഗത്തേയ്ക്കു മാറി.

വാസവൻ:-റോഡിൽ പോയത്?

മുരളീധരൻ:-അയ്യോ, പൈപ്പിൽനിന്നും പെട്ടെന്ന് മെടുത്തു മുഖം കഴുകാൻ.

കിട്ടൻ:-താൻ കഴിച്ച കഴിയിൽ താൻതന്നെ വീഴും.

അദ്ധ്യായം പതിനൊന്ന്

ഹേഡ്:-ഇതാത്, വാസവനല്ലേ. എന്താ ഇത്ര ബലപ്പെട്ട് ഇങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടത്?

വാസവൻ:-ഇങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടതെന്തെന്നോ? ഈ ഭിത്തിൽ താമസിക്കേണ്ട എന്നായി.

ഹേഡ്:-ഈ ഭേദത്തിന്റെ അധിനാഥനും മഹാ കബേരനുമായ നിങ്ങൾ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞാൽ?

വാസവൻ:-ഒന്നും പറയാനില്ല, പറഞ്ഞാൽ ഫലവുമില്ല. തൊഴിലാളികളായി, അമ്പലക്കുളിപ്പാലത്തിൽ സംഘടനയായി, അതിന്റെ നായകനായി, ഒക്കെയായി. അവർമാരും മേലാൽ ജീവിച്ചാൽ മതി, ഇതുള്ളവർ നാടുവിട്ടു പോയെങ്കിലും.

ഹേഡ്:-ഹേ, നിങ്ങൾ ഈ പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം മൊന്നും എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

വാസവൻ:-എന്റെ കൈവശമുള്ള ഹർജി നിങ്ങളുടെ സംശയം തീർക്കാ. നിങ്ങൾ എങ്ങോട്ടാണ് പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്?

ഹേഡ്:-കുറച്ചുരൂപയുടെ ഒരു വാഗ്ദാനം, പെട്ടെന്നുണ്ടായതാണ്. മനുഷ്യത്വവും സ്നേഹവും ഉള്ള ആരെങ്കിലും കണ്ടു കാര്യം പറയാം എന്നു വിചാരിച്ച് ഇങ്ങോട്ടിറങ്ങിയെന്നുള്ളതു.

വാസവൻ:-തുക എന്താണെന്നുകൂടി ഞാൻ ഒന്നുകേൾക്കട്ടെ.

മേഡ്:-ഓ, വെറും നിസ്സാരം. നിങ്ങളെ ആരേയും അറിയിക്കത്തക്കവണ്ണം ഒന്നും ഇല്ല.

വാസവൻ:-എങ്കിലും പറയണം.

മേഡ്:-ഒരു നൂറുരൂപാ, അത്രേയുള്ളൂ.

വാസവൻ:-പൂച്ചെള്ളിലേയ്ക്കു വല്ലവരേം ഒന്നു പറഞ്ഞയയ്ക്കാത്തതാണത്? അല്ലെങ്കിലും നിങ്ങൾക്കു സ്നേഹമില്ല.

മേഡ്:-ഹ്ഹഹ! കോഴിയെ കൊല്ലാൻ കുറുത്തു വേണോ? ഈ നിസ്സാരതയ്ക്കു നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ളവരെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതു ശരിയാണോ? തന്നെയല്ല, സ്നേഹമുള്ള നല്ലയാളുകളെ ബലപ്പെടുത്തുന്നത് എനിക്കിഷ്ടവുമല്ല.

വാസവൻ വേഗം ഒരു നൂറുരൂപാനോട്ടെടുത്തു കൊടുത്ത് കാൺസുബിളിനു കൊടുത്തു. പിന്നാലെ കൈവശമുള്ള ഒരു ഹർജിയും ഏല്പിച്ചു. നോട്ടു കീശയിൽ ഇട്ടശേഷം ആ പരമാർത്ഥവാദി ഹർജി വായിക്കാൻ തുടങ്ങി. പകുതിയായപ്പോഴേയ്ക്കും മുഖഭാവം മാറി, നേത്രങ്ങൾ വിടന്നു, മേൽമീശ വിറച്ചു. വായന തീർന്നുടനെ പറഞ്ഞു:

“അക്രമം, ഭയങ്കരമായ അനീതി, ധർഷ്ട്യത്തിന്റെ പാരശ്വം, അഹങ്കാരത്തിന്റെ തികച്ചിൽ. നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതു ശരി, മുഴുവൻ ശരി, ശരിയിലേക്കും ശരി. ഇതുകുറിക്കത്തക്കതല്ല. എല്ലാം ഞാൻ—ഈ നിങ്ങളുടെ മിത്രം—നേരെയൊക്കിക്കൊള്ളാം.”

വാസവൻ:-നിങ്ങളെ എനിക്ക് അത്യാധികമായി വിശ്വസമുണ്ട്. ആശപോലെ ആദ്യംതന്നെ കാണാൻ

ഇടയായതു ഭാഗ്യം; ഈ ഭേദത്തിന്റെ ഭാഗധേയം. ആ തെമ്മാടിയെ ഉടൻ അറസ്റ്റ് ചെയ്യണം.

ഹേഡ്:-അതിനു സംശയമില്ല. പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേയ്ക്കൊന്നു കയറിയാട്ടെ. നമ്മൾ ഒരുമിച്ചു ചെല്ലുന്നതല്ല ഭംഗി. കാര്യം ഞാൻ രസം പിടിച്ചിട്ടുകൊള്ളാം.

വാസവൻ:-വെല്ലുഹേഡ് അവിടെയുണ്ടോ?

ഹേഡ്:-ഉണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനെ സല്ലുരിക്കാൻ ഒന്നും ഒരുങ്ങരുതേ; ഒന്നും വാങ്ങുന്ന കൂട്ടത്തിലല്ല വലിയ പണക്കാരൻ. ഇൻസ്പെക്ടർ യജമാനനും അതാ വരുന്നു. നിങ്ങൾ നല്ല ശക്തനും കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കണം പറച്ചെട്ടത്. വേഗം ചെന്നു ഹർജി കൈയിൽ കൊടുക്കണം.

വാസവൻ നടന്നു സ്റ്റേഷനിലെത്തി, വരുന്നു പറഞ്ഞു. ഹർജി ഇൻസ്പെക്ടറെ ഏല്പിച്ചു. അദ്ദേഹം അതു വായിക്കുമ്പോഴേയ്ക്കും വലിയ ഹേഡും സമീപത്തെത്തി.

ഇൻസ്പെക്ടർ:- (ഹേഡിനോടു്) ഹേ, മിസ്റ്റർ നടരാജൻ, ഈ ഹർജി ഒന്നു നോക്കണം. ശശീന്ദ്രൻ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരിയായ ഹരിണിയേയും മാതാവിനേയും അപഹരിച്ചുകൊണ്ടു പോയിരിക്കുന്നതു എന്ന്.

നടരാജൻ:-ഏതു ശശീന്ദ്രൻ?

വാസവൻ:-ഏതു ശശീന്ദ്രനെന്നോ? തൊഴിലാളി നേതാവായി അഹങ്കരിക്കുന്ന ആ വലിയ തത്വവാദി.

നടരാജൻ:-ഏയ്, ആ നല്ലമനുഷ്യൻ ഈ ഹീന കൃത്യത്തിനൊരുമ്പെടുമോ?

വാസവൻ:-നിങ്ങൾക്കു സംശയമാണല്ലോ? കൂടുതൽ സൽഭാവം നടിക്കുന്നവരുടെയെല്ലാം പണി ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണു്. ഉടൻ നടപടിയെടുക്കണം.

ഇൻസ്പെക്ടർ:-മിനിഞ്ഞാന്ന് ഈ അപഹരണം നടന്നതായി ഹർജിയിൽ പറയുന്നു. പിന്നെ ഇത്രയും അമാന്തിക്കാൻ കാരണം?

വാസവൻ:-ഞാൻ രണ്ടുദിവസമായി ശിവപട്ടണത്തായിരുന്നു.

നടരാജൻ:-ഏയ്, ഇന്നലെ പകലേ നിങ്ങളെ ഞാൻ കണ്ടുവെന്നു തോന്നുന്നല്ലോ, നിങ്ങളുടെ ബാങ്കാഫീസിന്റെ മറ്റാരുത്.

വാസവൻ:-അതുശരി. ഇന്നലെ ഉച്ചതിരിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ വന്നു. ഞാൻ ഇവിടെ ഇല്ലാത്തതടങ്ങേക്കിയാണ് ആ നന്ദികെട്ടവൻ ഈ ദുഷ്കൃത്യം ചെയ്തത്. ഞാൻ വീട്ടിലെത്തിയശേഷമേ കാര്യം മനസ്സിലായുള്ളൂ.

നടരാജൻ:-ഉടനേ അറിവു തരാമായിരുന്നല്ലോ.

വാസവൻ:-ഞങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയെപ്പറ്റി ശരിയായ അറിവുകൂടാതെയാണ് നിങ്ങൾ സംസാരിക്കുന്നത്.

നടരാജൻ:-സ്ഥിതിഗതികളൊക്കെ ഏറെക്കുറെ എനിക്കും അറിയാം. ആ ഭാഗമായും വിസ്തരിക്കേണ്ട, കാര്യം പറയണം.

വാസവൻ:-ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് അസുഖം ഉണ്ടാക്കിയെങ്കിൽ ക്ഷമിക്കണം. വിവരം അറിഞ്ഞയുടനെ അന്വേഷണം നടത്തി. എന്റെ സഹോദരിയേയും മാതാവിനേയും ഒരു നിസ്സാരൻ അപഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോയി എന്നു പറഞ്ഞു അറിയുന്നതു കറച്ചിലല്ലേ? ഇന്നു കാലത്തുവരെ പല മാറ്റേണ തിരക്കിനോക്കിയിട്ടും ഒരു തുമ്പും കിട്ടാഴി കയാലാണു ഞാൻ ഇങ്ങോട്ടു പറച്ചെട്ടത്.

അല്പസമയത്തേയ്ക്ക് അവിടെ ഒരു മൗനം പാലിച്ചു.

എല്ലാവരും ചിന്താവിഷ്ണുരായി സ്ഥിതിചെയ്തു. അപ്പോൾ പറഞ്ഞുപോയിരുന്ന ഫെഡ് കാൺസ്റ്റബിൾ കൗടില്യൻ നടരാജന്റെ സമീപം വന്നുനിന്നുകൊണ്ട് ഇൻസ്പെക്ടർ ക്രൂടെ കേൾക്കത്തക്കവണ്ണം അല്പം ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു.

കൗടില്യൻ:-പട്ടണത്തിലെല്ലാം ഒരു ബഹളം.

നടരാജൻ:-ബഹളമോ? ആരുതമ്മിൽ?

കൗടില്യൻ:-ശബ്ദമൊന്നുമില്ല. ഹരിണീദേവിയെ ശശീന്ദ്രൻ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി, എന്ന് ഒരു വർത്തമാനബഹളം.

നടരാജൻ:-അതാ, ഇൻസ്പെക്ടറുടെ അപ്പുറത്തു വാസവനല്ലേ ഇരിക്കുന്നത്. ഈ ഹർജി നോക്കൂ.

കൗടില്യൻ:- (ഹർജി വായിച്ചിട്ട്) അപ്പോൾ, കേട്ടതു ശരിയാണല്ലോ. ഇത് ഭയങ്കരമായ അനീതി! അക്ഷന്താഗ്യാമായ അക്രമം. സിംഹത്തിനെ കടുവാ പിടിക്കാൻ തുടങ്ങിയാൽ പിന്നെ പശുക്കുട്ടികളെ ഇട്ടേക്കുമോ?

നടരാജൻ:- (മന്ദസ്പന്ദത്തിൽ പുഞ്ചിരിയോടെ) വലിയ ഗൗരവത്തിൽ ആണല്ലോ തുടസ്സം. നല്ല കൈമടക്ക കിട്ടിയെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടല്ലോ.

കൗടില്യൻ:- (സന്ദേഹം) ഏയ്! ഒന്നുമില്ല. ഉണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ എന്ത്? ഇക്കാലത്ത് ഈ ഇരുപതുരൂപകൊണ്ട് എങ്ങനെ ചെലവു നടക്കും. സക്കാരിൽനിന്നും നല്ല ശമ്പളം തരട്ടെ. പിന്നെ ഒരു കാശു വാങ്ങിക്കയില്ല.

നടരാജൻ:-അതൊക്കെ ശരി. എന്നാലും കൈക്കൂലി വാങ്ങുന്നവർ എന്നെങ്കിലും കുടുങ്ങും. ഓർത്തുകൊള്ളണം.

ഇൻസ്പെക്ടർ:-നാം ഉടനേ എന്താണു ചെയ്യേണ്ടത്?

കൗടില്യൻ:-ആലോചിക്കാനൊന്നുമില്ല. ശശീന്ദ്രനെ ഉടനേ അറസ്റ്റ് ചെയ്ത് ലാക്കപ്പിലാക്കണം.

നടരാജൻ:-അതൊക്കെ എളുപ്പം കഴിയും. ശശീന്ദ്രൻ ഇന്നു സാമാന്യനായ ഒരു ആൾ അല്ല. ഗൗരവതരമായ പല ഫലങ്ങളും തുടൻ സംഭവിക്കാൻ ഇടയുണ്ട്.

ഇൻസ്പെക്ടർ:-മിസ്റ്റർ നടരാജന്റെ അഭിപ്രായമാണു ശരി. ശശീന്ദ്രൻ എല്ലാവിധത്തിലും നിസ്സൂചമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്.

വാസവൻ:-ഏയ്! ഒരു മണ്ണാങ്കുട്ടയുമില്ല. അടുത്തു നോക്കുമ്പോൾ ഉള്ളി പൊളിച്ചുപോലെ ഇരിക്കും.

നടരാജൻ:-ഉള്ളി പൊളിക്കുന്നവന്റെ കണ്ണിൽ കൂടി വെള്ളം ചാടുമെന്നു വാസവൻ അറിയാമോ?

ഇൻസ്പെക്ടർ:-ശശീന്ദ്രൻ നിസ്സാരനായ ഒരു വ്യക്തി അല്ല. വലിയ സ്വാധീനശക്തിയും പ്രഭാവവും അയാൾക്കുണ്ട്.

വാസവൻ:- (സഗൗരവം) അതുകൊണ്ട് ഇഴമാതിരി അക്രമം കാണിക്കാമെന്നോ? ഇതിൽവെച്ച് ആ ദുന്യനെ മര്യാദ പഠിപ്പിക്കണം. ഇപ്പോൾ ഒരു കക്ഷിയായി നിന്നു ഉജ്ജ്വലിതമായി പെരുമാറേണ്ട ചുമതല നിങ്ങൾക്കു ഉണ്ട്.

നടരാജൻ:-ഉം! അതെന്താണ്?

വാസവൻ:-അയാൾ സക്കാരിനെതിരായി തൊഴി ലാഭിപ്രസ്ഥാനം കെട്ടിയുയർത്തുന്നു. എന്നിട്ടു കലാപത്തിനുള്ള തയ്യാർ എടുക്കുന്നു.

ഇൻസ്പെക്ടർ:-ആ അഭിപ്രായത്തിൽ വലിയ കഴമ്പു

ഒന്നും ഇല്ല. നിങ്ങൾ പറപ്പെടുവിച്ച ധാരണ വച്ചുകൊണ്ടു സർക്കാരിന്റെ നിദ്ദേശപ്രകാരം കമ്മീഷൻകൂടി ഇടപെട്ടു ഞങ്ങൾ ഗൗരവതരമായ അന്വേഷണം നടത്തിയതാണ്.

വാസവൻ:-എന്നിട്ട്?

ഇൻസ്പെക്ടർ:-ശശീന്ദ്രന്റെ പ്രസ്ഥാനം സർക്കാരിന് എതിരായിട്ടുള്ളതല്ലെന്നും പാവപ്പെട്ടവരുടെ രക്ഷയെ മാത്രം പരിഗണിച്ചുള്ളതാണെന്നും ബോധ്യപ്പെട്ടു. അതുതന്നെ.

കൗടില്യൻ:-അതൊക്കെ എങ്ങനെയും ആകട്ടെ. ഇതു ഗൗരവതരമായ ഒരു കേസാണ്. ഉടൻ വേണ്ട നടപടി സ്വീകരിക്കാത്തപക്ഷം നമ്മൾ.....

നടരാജൻ:-ഈ ഘട്ടത്തിൽ സൂപ്രണ്ടിനെ വിവരം ധരിപ്പിക്കണമെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.

വാസവൻ:-അഹ്! ഹാ! ഞാൻ വെറുതേയിരിക്കുകയല്ല. ഫോൺമൂലം സംഗതി പ്രധാനസ്ഥാനങ്ങളിലൊക്കെ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു മണിക്കൂർ മുൻപേ സൂപ്രണ്ടിനെ ഫോണിൽ വിളിച്ചു. അദ്ദേഹം സ്ഥലത്തില്ലെന്നും ഉടൻ വരുന്നതുമെന്നും അറിവു കിട്ടി. ദുരതരമായ നടപടി നടത്താൻ നിങ്ങൾ അമാന്തിക്കയാണെങ്കിൽ...!

അവരെല്ലാംകൂടി അല്പനേരം ആലോചന നടത്തി. കൗടില്യന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾ അവിടെ വിജയം നേടി. അതനുസരിച്ച് അവർ ഏതാനും പോലീസുകാരോടുകൂടി ഒരു ബസ്സിൽ കയറി മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ അടുത്തുചെന്നു. ശശീന്ദ്രനെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യാനും വേണ്ടിവരുന്നപക്ഷം

ഭവനപരിശോധന നടത്താനും അധികാരപത്രം വാങ്ങി നേരേ യൂണിയൻ ആഫീസിൽ എത്തി.

സെക്രട്ടറി മാത്രം അവിടെയുണ്ട്. ശശീന്ദ്രൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിലാണെന്നും അരമണിക്കൂറിനകം വന്നെത്തുമെന്നും സെക്രട്ടറി ഇൻസ്പെക്ടറെ അറിയിച്ചു. അതിനിടയിൽ കൗടില്യൻ ശശീന്ദ്രന്റെ ആഫീസുമറി പരിശോധിച്ച് ഒരു കടലാസുകഷണം ഇൻസ്പെക്ടറുടെ അടുത്തു ഫാജരാക്കി.

“ഇത് ശശീന്ദ്രന്റെ കൈപ്പടങ്ങളല്ലേ?” എന്നു ചോദ്യത്തിന് “അതേ, നക്ഷത്രം പോലെ സുന്ദരമായ ആ അക്ഷരം കണ്ടാൽ ആക്ഷം അറിയാം.” എന്നു സെക്രട്ടറി മറുപടി നൽകി. സെക്രട്ടറിയെ ഭൂരെയാക്കിയശേഷം കൗടില്യൻ ആ ലേഖനം ഇങ്ങനെ വായിച്ചു.

“ഓമനേ! ഞാൻ കാമതാപസന്തപ്തനാണ്. ഉത്തരം ഉറക്കവും ഇല്ലാതെ ഞാൻ വലയുന്നു. കമംശക്തി എന്തിൽനിന്നു വിട്ടുമാറി. ഞാൻ ഏറ്റവും വിവശനായി. ഭവതിയോടു കൂടാതെയുള്ള ജീവിതം ഇനി എനിക്കു സാദ്ധ്യമല്ല.

ഭവതിയുടെ അവിടെയുള്ള വാസവും ഭരിതകരമെന്നെനിക്കറിയാം. സ്വസ്ഥോദരന്റെ വിപരീതഭാവം ഭവതിയെ വളരെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കണം. അതിനുള്ള നിവൃത്തിമാത്രം ഞാൻ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇന്നുരാത്രി ഒരുമണിക്കു് ഞാൻ കാരമായി അവിടെവരാം. എന്നോടു സ്നേഹത്തിന്റെ കണികയെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ ഉറങ്ങാതെ കാത്തിരിക്കണം. അവിടെനിന്നും

രക്ഷപെട്ടശേഷം ബാക്കി നടപടികൾ നമുക്കു തീരുമാനിക്കാം. എല്ലാം ഏറ്റവും രഹസ്യമായിരിക്കണം.

എന്ന്, ഭവതിയുടെ വിശ്വസ്തകാമുകൻ (ഒപ്പ്)"

ഇതു ശശീന്ദ്രന്റെ മേശയുടെ കീഴിൽനിന്നു കിട്ടിയതാണെന്നും, അദ്ദേഹം ഹരീണിക്കുകൊടുത്ത അറിയിപ്പിന്റെ പകർപ്പാണെന്നതിൽ സംശയിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും കൗടില്യൻ കത്തുവായിച്ചുകഴിഞ്ഞശേഷം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

ഇൻസ്പെക്ടർ ആ അപരാധപ്രമാണം വാങ്ങി വീണ്ടും വായിച്ചുനോക്കി. കൂടുതൽ ചില പരിശോധനകൊണ്ട് അതു ശശീന്ദ്രൻ എഴുതിയതുതന്നെ എന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ആ രേഖ അതുവരെ ശശീന്ദ്രപക്ഷപാതികളായിരുന്ന ഇൻസ്പെക്ടരേയും നടരാജനേയും അഭിപ്രായപരിവർത്തനം ചെയ്യിച്ചു. രൂപാ വാങ്ങിക്കൊണ്ടാണെങ്കിലും കാര്യസാദ്ധ്യത്തിനുവേണ്ടി ഉററുശ്രമിക്കുന്ന കൗടില്യന്റെ ബുദ്ധിയെ വാസുചൻ അഭിനന്ദിച്ചു. അതോടൊപ്പം കേസിന്റെ വിജയവും ഭരിച്ചു. അയാൾ ആനന്ദസമുദ്രത്തിൽ ആറാടി.

ഇതേ സന്ദർഭത്തിൽ സെക്രട്ടറി ഒരു വിശ്വസ്തനെ ശശീന്ദ്രന്റെ അടുക്കലേയ്ക്ക് രഹസ്യമായി ഓടിച്ചു.

അവൻ മാഗ്ഗ്മലേയ്ക്കു ശശീന്ദ്രനെ കണ്ടുകൂടി.

ശശീന്ദ്രൻ:-നീ പരിഭ്രമിച്ചേക്കാതാണു സോമാ?

സോമൻ:-(വിറച്ചുകൊണ്ട്) അയ്യോ, അങ്ങനേ! പോലീസുകാർ യൂണിയനാഫീസ് പരിശോധിക്കുന്നു.

ശശീന്ദ്രൻ:-എന്തിന്?

സോമൻ:-ആ ഹരീണിക്കുഞ്ഞമ്മയെ അങ്ങനേ അപഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോയി എന്നു വാസുചന്ദ്രേഹം ഹർജി

കൊടുത്തു. അതിൻപ്രകാരം പോലീസുകാർ ഉടനേ അങ്ങുന്നിനെ അറസ്റ്റുചെയ്യുമെന്നും, തല്ലാലം അതിൽ പെടാതിരിക്കുവാനായി അങ്ങനെയങ്ങൊട്ടെങ്കിലും പോകണമെന്നും അങ്ങുന്നിനെ രഹസ്യമായി അറിയിക്കുവാൻ സെക്രട്ടറിയട്ടേമം എന്നെ അയച്ചിരിക്കുകയാണ്.

ശശീന്ദ്രൻ:- (പുഞ്ചിരിയോടെ) അതെന്തിനുസോമാ! ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ പിടികൂടുകയില്ലേ?

സോമൻ:- അങ്ങനെയല്ല, ഇപ്പോൾ പിടികൊടുക്കരുത്.

ശശീന്ദ്രൻ:- ആകട്ടെ, നീ പൊയ്ക്കോ.

ശശീന്ദ്രൻ വേഗം നടന്നു യൂണിയനാഫീസിൽ എത്തി. അവിടെനിന്നും എടുത്ത രേഖയൊഴികെ ഹർജിയും മറ്റും ഇൻസ്പെക്ടർ അടുത്തുവെക്കുന്ന കാണിച്ചു. ഉടനേ ശശീന്ദ്രനെ അറസ്റ്റുചെയ്ത് ഒരു ക്വാർട്ടിൽ കയറ്റി പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോയി.

അദ്ധ്യായം പന്ത്രണ്ടു്

ശശീന്ദ്രനെ അറസ്റ്റുചെയ്തു വിവരം വെടിമരുണി ന്ന തീ പിടിച്ചതുപോലെ ക്ഷണംകൊണ്ടു നാനാദിക്കിലേ യ്ക്കു പരന്നു. കേട്ടവർ കേട്ടവർ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേ യ്ക്കു നടന്നുതുടങ്ങി. അതിന്നേതപരിപ്പിക്കാൻ ചില ഉത്സാഹികൾ സൈക്കിളിൽ സവാരി ആരംഭിച്ചു.

ഉത്സാഹി:-വരീനെടാ, വേഗം വരീനെടാ; എല്ലാ രും വരീൻ.

ജനങ്ങൾ:-എങ്ങോട്ടു്? എങ്ങോട്ടു്?

ഉത്സാഹി:-പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേയ്ക്കു്. നമ്മുടെ നേതാവിനെ—ശശീന്ദ്രനെ—അറസ്റ്റ് ചെയ്തു.

ജനങ്ങൾ:-ശശീന്ദ്രന്ദ്രേഹത്തെ അറസ്റ്റുചെയ്ത ന്നോ?

ഉത്സാഹി:-അതേ, ശശീന്ദ്രനെ അറസ്റ്റുചെയ്തു് ലാക്കപ്പിലാക്കി.

ജനങ്ങൾ:-എന്താണു കാരണം? എന്താണു കാരണം?

ഉത്സാഹി:-അദ്ദേഹം മോഷ്ടിച്ചുപോലും!

ജനങ്ങൾ:-എന്തോന്നു്, ചക്കയോ മോഷ്ടിച്ചതു്?

ഉത്സാഹി:- അല്ല, പെണ്ണിനെ. പൂപ്പെള്ളിവെ ഹരിണീദേവിയേയും മറും. വരീൻ, എല്ലാരും ഓടി വരീൻ.

ഇപ്രകാരമുള്ള പ്രചോദനം നാനാദിക്കിലും ഉണ്ടു യി. “ശശീന്ദ്രൻ കീ ജെയ്”, നേതാജി കീ ജെയ്, സത്യം

കീജെയ്, ധമ്ം കീജെയ്, മഹാത്മജി കീജെയ്" എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഘോഷണങ്ങളോടുകൂടി പോലീസ് സ്റ്റേഷനു പുറം തൊഴിലാളികൾ ചെന്നു കൂടിത്തുടങ്ങി. ആ ഭാവഭേദങ്ങൾ കണ്ട് ഇൻസ്പെക്ടർ സൂപ്പണ്ടിനു ഫോൺ ചെയ്തു. അദ്ദേഹം അതിവേഗത്തിൽ സ്ഥലത്തെത്തി. സ്റ്റേഷൻമൈതാനം ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. ഈ സമയം ഒരു പോലീസ് കാൺസ്റ്റബിൾ കൈയിൽ ഒരു കാപ്പിപ്പാത്രവുമായി ഗേറ്ററിൽ വന്നെത്തി. കടന്നുപോകുവാൻ വിഷമിക്കയാൽ ആ അധികാരസംവാഹകൻ കോപാകലനായി.

കാൺസ്റ്റബിൾ:-പോയിനടാ എല്ലാത്തം. വയ്യാവേലിക്ക്—പെണ്ണിനെ മോട്ടിച്ചവനു കൂട്ടുനില്ക്കാൻ വന്നിരിക്കുന്നു, എല്ലാത്തം പോയിൻ.

ഒരാൾ:-എങ്ങോട്ടാ അമ്മാച്ചാ പോകേണ്ടത്?

കാൺസ്റ്റബിൾ:-നിന്റെ അമ്മേടെ...ഞാൻ പറേണോ, വേഗം ഇവിടെനിന്നു പോയിൻ.

മറൊരാൾ:-അല്ലെങ്കിലോ?

കാൺസ്റ്റബിൾ:-അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ എല്ലാത്തിനേം അറസ്റ്റ് ചെയ്ത് അകത്താക്കും.

വേറൊരാൾ:-അമ്മാച്ചന്റെ അകത്ത് ഇത്രവളരെ സ്ഥലമുണ്ടോ?

നാലാമൻ:-ഉണ്ടെടാ, പേടിക്കണം. ഈ കടവയർ കണ്ടില്ലേ, ഇതിൽ ഒരുപക്ഷം എണ്ണത്തിന്റെ അടയ്ക്കാം.

അഞ്ചാമൻ:-എന്നാലും അവസാനിക്കുമോടാ!

കാൺസ്റ്റബിൾ:-നോക്കിനടാ, തെമ്മാടിത്തരം പറഞ്ഞാലുത്തെ ഫലം അറിയാമോ?

ആറാമൻ:-പചമോ, എന്താ പലമുണ്ടു്?

കാൺസ്റ്റബിൾ:- (ബാറൺതടി ഉയർത്തിട്ടു്) തെമ്മാടികളെ, എൻറ കൈയിൽ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടോ?

ഏഴാമൻ:-അതെന്തോവാ, ഇതച്ചേ ഓടിക്കാനൊള്ള കോലോ?

എട്ടാമൻ:-അമ്മാച്ചനെന്താ ഇത്തറ കോപം, ഇന്നലെ ഒന്നും കഴിച്ചില്ലേ?

ഒമ്പതാമൻ:-അയ്യോ, മിണ്ടാതിരിയെടാ.....ഇതാ കൊമ്പൻമീശ വെറച്ചുതുടങ്ങിയെടാ.

കാൺസ്റ്റബിൾ:-പോക്കിറികളെ, നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ എന്തോടു മേടിക്കും!

പലർ:-ഞങ്ങൾക്കും അങ്ങനെതന്നെ തോന്നുന്നു.

ആ രംഗത്തിൻറ ഭാവം ഭേദിക്കുന്നതു കണ്ടു് അല്പം അകലെനിന്നിരുന്ന വിവേകിയും നയജ്ഞനുമായ മറ്റൊരു കാൺസ്റ്റബിൾ ഓടി അവിടെ എത്തി. ആ തന്ത്രശാലി കൂട്ടുകാരനെ ശാസിക്കയും ജനങ്ങളോടു രഞ്ജന വചനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കയും ചെയ്തുകൊണ്ടു് “നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വഴിതരണം. ഇതു ശശീന്ദ്രനദ്രേഹത്തിന്നു കൊടുക്കാനുള്ള കാപ്പിയാണു്.” എന്നു പറഞ്ഞു. “മാറെടാ, മാറെടാ!” എന്ന പ്രേരണയോടെ ജനങ്ങൾ ഒഴിഞ്ഞുനിന്നു. പോലീസുകാർ നിഷ്പ്രയാസം സ്റ്റേഷനിലും എത്തിച്ചേർന്നു.

അല്പസമയംകൊണ്ടു് സ്റ്റേഷൻമൈതാനം മാത്രമല്ല പരിസരപ്രദേശങ്ങൾ മുഴുവൻ ജനനിബിഡിതമായി. എന്നതെന്നയല്ല, മലവെള്ളംപോലെ തൊഴിലാളികൾ വന്നുകൂടിക്കൊണ്ടു് മിരുന്നു. അവരെ പിരിച്ചയയ്ക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരികളുടെ ശ്രമം മുഴുവൻ വിഫലമായി.

“ശശീന്ദ്രൻ കീജെയ്, നേതാജി കീജെയ്, സത്യം കീ ജെയ്, ധർമ്മം കീ ജെയ്, മഹാത്മജി കീജെയ്.” എന്നുള്ള നൃത്തപ്രണവ കീർത്തനങ്ങൾ സർവ്വത്ര മുഴങ്ങി. ആ ശബ്ദസമുച്ചയം ആകാശത്തേയും ഭേദിക്കുമാറ് സർവ്വദാ ഉയന്നു. പ്രക്ഷുബ്ധമായ ജനസഞ്ചയത്തിന്റെ മനോഹതി ഏതരത്തിൽ തിരിയുമെന്നുള്ള ഭീതിയും അധികാരികളെ ബാധിച്ചു.

അനന്തരകരണീയം എന്നെന്നു ഭയപരവശരായി അവർ ആലോചന തുടങ്ങി. കണ്ണു തകർന്ന ജയജയ ഘോഷത്തിനിടയ്ക്കു കരടിലുൻ “അതിവേഗം ക്കൂറു പോലീസുകാരെക്കൂടി വരുത്തി ബാററൺ പ്രയോഗം നടത്തിയാൽ ഇവരെ പിരിച്ചയയ്ക്കാം.” എന്നു ക്ഷോഭപൂർവ്വം പറഞ്ഞു.

നടരാജൻ “ഇല്ല! ആ സംരംഭം വിജയിക്കയില്ല. പോലീസെന്നല്ല, പട്ടാളം മുഴുവൻ വന്നാൽപ്പോലും ഇവിടെ പിന്മുചകയേ ഉള്ളൂ.” എന്നു ശക്തിപൂർവ്വം പ്രതിഷേധിച്ചു.

തൽക്ഷണം സൂപ്രണ്ട് “പിന്നെ ഇവിടെ രക്ഷാമാർഗ്ഗം എന്താണ്?” എന്ന് ഉല്ക്കണ്ഠാപൂർവ്വം ഒരു ചോദ്യം ഉയർത്തി.

“എന്താണ് കേൾക്കട്ടെ, കേൾക്കട്ടെ!” എന്നു ഇൻസ്പെക്ടർ അക്ഷമനായി ജിജ്ഞാസ പുറപ്പെടുവിച്ചു.

“ജനക്ഷോഭത്തിനു പരിഹാരമുണ്ടാക്കണമെന്നപേക്ഷിച്ചു” ഗുണശീലനായ ശശീന്ദ്രനെ പാഠത്തക്കു കൊണ്ടുവരണം.” എന്നു ബുദ്ധിമാനായ നടരാജൻ സപാലിപ്രായം പ്രകടമാക്കി.

ആ അഭിപ്രായം എല്ലാവരും സ്വീകരിച്ചു. ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കകം ശശീന്ദ്രൻ പുറത്തുവന്നു. അപ്പോഴും ശാന്തസുന്ദരമായ ആ മഹാനഭാവന്റെ മുഖകമലം അവിടെ വിളങ്ങി. ജനങ്ങളുടെ ഒത്തൊരുമിച്ച ജയജയ ശബ്ദം അവിടെ മാറൊരാലിരിക്കാണ്ടു. “ഞങ്ങൾക്കു വാസവനെക്കൂടി—ആ വഞ്ചകനെക്കൂടി ഒന്നു കാണണം.” എന്ന് ഏതാനുംപേർ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ആ ഭൂഭാഗം ഒന്നു കലങ്ങുന്നതുപോലെ എല്ലാവർക്കും തോന്നി. ശശീന്ദ്രന്റെ സുശക്തകരം മേല്പോട്ട് ഉയർന്നു. അതാ! ആ രംഗം ഒന്നുപോലെ പ്രശാന്തമായി.

ശശീന്ദ്രൻ എല്ലായിടത്തും ഒന്നു നോക്കി. “എന്റെ വന്ദ്യ സഹോദരന്മാരെ, സഖാക്കളേ!” എന്ന് സംബോധന ചെയ്യുമ്പോഴേയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണും ഇടറി. ശബ്ദം തടസ്സപ്പെട്ടു.

വീണ്ടും “പ്രിയപ്പെട്ട സുഹൃത്തുക്കളേ!” എന്ന് വിളിക്കുമ്പോഴേയ്ക്കും ആ മുഴുവ്വരയൻ സ്തബ്ധനായി.

ജനങ്ങൾ “ശശീന്ദ്രൻ കീജയ്, ജയ് ജയ്” എന്നിങ്ങനെ ആത്മവിളിച്ചു. വീണ്ടും കരം ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു് ശാന്തമായ മനുഷ്യസമുദ്രത്തോടു് അദ്ദേഹം, “മാന്യരെ, നിങ്ങൾ ഈ എളിയ എന്നിൽ ഉള്ള ബഹുമാനംകൊണ്ടല്ല, സ്നേഹംകൊണ്ടല്ല, കാരുണ്യം നിമിത്തമാണു് ഇവിടെ വന്നുചേർന്നതു്” എന്നു പറയുമ്പോഴേക്കു്—

“അല്ല അല്ല! ബഹുമാനംകൊണ്ടാണു്; ഭക്തികൊണ്ടാണു്” എന്നെല്ലാം ചിലർ ഉച്ചത്തിൽ അഭിപ്രായപ്രകടനം ചെയ്തു. ആ സ്നേഹമൂർത്തിയുടെ നേത്രങ്ങൾ ആനന്ദബാഷ്പപൂരിതങ്ങളായി. കൈലേസുകൊണ്ടു് മുഖം തുടച്ചു

ശേഷം ആത്മവീര്യത്തെ പ്രത്യാഹരിച്ചുകൊണ്ട് ആ ധീര
ചിത്തൻ തുടന്നു.

ശശീന്ദ്രൻ:- ഞാൻ അഞ്ചലിഖന്ധപൂർവ്വം—സവിന
യം—നിങ്ങളോട് അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ജനങ്ങൾ:- ഞങ്ങൾ കേൾക്കാം. എന്തും അനുസരി
ച്ചുകൊള്ളാം.

ശശീന്ദ്രൻ:- ആ വിശ്വാസം എനിക്കുണ്ട്. എന്റെ
ജനങ്ങൾ യാതൊരു ബഹളവും ഉണ്ടാക്കരുത്. അക്രത്യ
ങ്ങൾ ഒന്നും ചെയ്യരുത്. വാസവനോട് യാതൊരു ദോഷ
വും ഭാവിക്കരുത്.

ജനങ്ങൾ:- ഇല്ല ഇല്ല! ഈ ആജ്ഞയെ ഞങ്ങൾ പാ
ലിച്ചുകൊള്ളാം.

ശശീന്ദ്രൻ:- നമസ്കാരപൂർവ്വം ഞാൻ അപേക്ഷിക്ക
ുന്നു, നിങ്ങൾ ശാന്തരായി പിരിഞ്ഞുപോകണം.

ജനങ്ങൾ:- പോകാം, പോകാം. അങ്ങിനെയെ ഞങ്ങളു
ടെ മുൻപേ നടന്നുകൊള്ളണം.

ഉടനേ സൂപ്രണ്ട് ശശീന്ദ്രന്റെ അടുക്കൽവന്ന് എ
ന്തൊക്കെയോ മന്ത്രിച്ചു. അതിനെ ആസ്പദമാക്കി ആ നേ
താവ് ജനങ്ങൾക്കൊരറിയിപ്പു നൽകി.

“ഞങ്ങൾ ജാമ്യം അനുവദിക്കുമോ എന്നറിവാൻ
യി മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതിവരെ പോയിട്ടു വേഗം വന്നെ
ത്താം. നിങ്ങൾ ശാന്തരായിരിക്കണം.”

“അങ്ങനെയൊന്നു അങ്ങനെയൊന്നു,” എന്ന് ജന
ങ്ങൾ സമ്മതിച്ചു. സൂപ്രണ്ടും ശശീന്ദ്രനും കാരിൽ കയറി.
ബഹുമാനപൂർവ്വം ജയ് വിളിയോടുകൂടി ആളുകൾ അവർക്ക്
യാത്രാസൗകര്യം നൽകി. അവർ അപ്രത്യക്ഷരായി.

മീയ അനന്തരം ഏതാനും പ്രമാണികളുടെ ഉത്സാഹാനുസാരം ജനങ്ങൾ ഒരു പണപ്പിരിവു നടത്തി. ഒരുമണിക്കൂറിനകം കേസിന്റെ ആവശ്യത്തിന്നു പര്യാപ്തം ഇരുപതിനായിരത്തോളം രൂപാ സെക്രട്ടറിയുടെ കൈവശം വന്നു ചെന്നു.

താമസംവിനാ സുപ്രഭാതം ശശീന്ദ്രനും വന്നു. പണക്കിഴി സെക്രട്ടറി സ്വന്തം സന്നിധിയിൽ നിവേദിച്ചു. “അയ്യായിരം രൂപയ്ക്കു പരമേ രണ്ടു വ്യക്തികളുടെ ബാധ്യതയോടെ എനിക്കു ജാമ്യം അനുവദിച്ചുകിട്ടി. ഇനി നിങ്ങളെല്ലാം ശാന്തരായി പിരിഞ്ഞു പോകണം,” എന്നു ശശീന്ദ്രൻ വിളിച്ചറിയിച്ചു. ജനങ്ങൾ ജെയ് വിളികളോടു കൂടി സമാധാനപൂർവ്വം അവിടെനിന്നും പിരിഞ്ഞു പോയി.

അദ്ധ്യായം പതിമൂന്നു്

ശശീന്ദ്രന്റെ പേരിലുള്ള കേസ് സവിശേഷം സ
ർജനങ്ങളുടേയും ശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയമായി. പത്രങ്ങൾ വെ
ണ്ടയ്ക്കാ അക്ഷരത്തിലുള്ള തലക്കെട്ടുകളോടുകൂടി ആ കേ
സുകാർപ്പങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി.

ഗവണ്മെൻറിൽനിന്നും ആ കേസിന്റെ ശരിയായ
വിചാരണയ്ക്കു വേണ്ടി ഒരു സ്പെഷ്യൽ കോടതിയെന്ന ഏ
ർപ്പാട്ടുണ്ടി. ഏറ്റവും സത്യസന്ധനും ന്യായസ്ഥനും ധീര
ശൂരനും എന്ന് പ്രസിദ്ധീകേട്ട ദിവാകരനെ അവിടെ വി
പുലാധികാരങ്ങളോടുകൂടി സ്പെഷ്യൽ മജിസ്ട്രേറ്റായും നി
യമിച്ചു.

പുണ്യാത്മാവായ ശശീന്ദ്രൻ ഹരിണിയെ അപഹ
രിപ്പു് ഒളിവിൽ വച്ചിരിക്കയില്ലെന്ന് ആ നാട്ടിലെ ഭൂരി
ഭാഗം ആളുകളും വിശ്വസിച്ചു. ആ നിലയ്ക്കു് പ്രസ്തു
ത കേസിൽ സത്യവാനായ ആ ധന്യശീലൻ വിജയലബ്ധി
യുണ്ടാകണമെന്നതിൽ ഹരിണിയെ കണ്ടുകിട്ടുകതന്നെ വേ
ണമെന്നു കരുതി സകല ജനങ്ങളും അന്വേഷണം തുടങ്ങി.
നാടൊട്ടുക്കു വ്യാപിച്ചു നിവസിക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾ
അവിടെയുള്ള വീടുകളും കാടുകളുംകൂടി, സശ്രദ്ധം പരി
ശോധന നടത്തിയതിൽ യാതൊരു ഫലവും ഉണ്ടായില്ല.
തന്മൂലം നീതിശാലിയായ മജിസ്ട്രേറ്റു് ദിവാകരൻ, നിർഭ
യം കഠിനമായ ശിക്ഷ ശശീന്ദ്രനു നൽകുമെന്നും അതു്
അനിവാര്യമായ ഭാവിഫലങ്ങളെ ഉളവാക്കുമെന്നുംപലരും

ശങ്കിച്ചു. ആകപ്പാടെ ആ അപഹരണക്കേസ് കല്പകശ്ലേരിരാജ്യത്തിൽ വലിയ ഭൂകമ്പത്തിനിടയാക്കിത്തീർത്തു എന്ന് നിർദ്ദിശകം പ്രസ്താവിക്കാം.

വാശിയുടേയും വൈരാഗ്യത്തിന്റേയും വിളനിലമായ വാസവൻ യഥാവിധി അന്ത്യായം മജിസ്ട്രേറ്റുമുന്മാകെ കൊടുത്തു. ഇരുഭാഗത്തും പ്രസിദ്ധനാരായ അഭിഭാഷകനാരു ഏറ്റെടുത്തു.

ആദ്യദിവസംതന്നെ കോടതി വാദിയായ വാസവന്റെ മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തി. അത്യധികം സപാധീനശക്തിയുള്ള ശശീന്ദ്രൻ തന്റെ ഏകസഹോദരിയായ ഹരിണിയേയും മാതാവിനേയും അപഹരിച്ചു ഒളിവിൽ വച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും, സങ്കടപരിഹാരമുണ്ടാക്കിത്തരണമെന്നും വാദി സത്യത്തിന്മേൽ മൊഴികൊടുത്തു. അതിസമർത്ഥനാരായ പ്രതിഭാഗം വക്കീലന്മാർ മറിച്ചും തിരിച്ചും ക്രാസ് നടത്തിയിട്ടും അയാളുടെ മൊഴിയിൽ ഒരുക്കരംപോലും തെറ്റുവരുത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സാക്ഷികളെ വിസ്തരിക്കാനായി കേസ് അടുത്തദിവസത്തേയ്ക്കു മാറ്റിവച്ചു.

അടുത്തദിവസം കോടതികൂടി. പൂപ്പെള്ളിലെ ഭൃത്യനായ ഒരു വിക്രമനേയും സമീപവാസിയായ ഒരു പാത്ഥനേയും വാദിഭാഗത്തുനിന്നും സാക്ഷിസ്ഥാനത്തു് ഹാജരാക്കി. ഒന്നാംസാക്ഷി വിക്രമൻ ഇപ്രകാരം മൊഴികൊടുത്തു.

“പേരു് വിക്രമൻ വിക്രമൻ എന്നാണ്. വയസ്സ് മൂപ്പത്തെട്ടുണ്ട്. ഒരുരൂപയോളം കരംതീരുവയും അഞ്ഞൂറു രൂപയ്ക്കു് സ്വത്തും വരും. അഞ്ചെട്ടുവർഷക്കാലമായിട്ടു്

പൂപ്പുള്ളിൽ അരിവെണ്ണാണു ജോലി. ഇതുവരെ ഒരു കേസിലും സാക്ഷിയെഴുതിയിട്ടില്ല. പ്രതിയായ ശശീന്ദ്രനേയും, ഹരിണിയേയും നല്ലപോലെ അറിയാം. കൃത്യം നടന്ന ദിവസം ഗൃഹനാഥനായ വാസവൻ വീട്ടിൽ ഇല്ലായിരുന്നു. ഹരിണിയും വാദിയും തമ്മിൽ സഹോദരബന്ധമാണുള്ളതു്. അവർതമ്മിൽ കലഹിച്ചുപോന്നതായി തന്നിരിക്കുവിലല്ല. ഹരിണിയും മാതാവും ഒരുമുറിയിലാണു കിടക്കാറുള്ളതു്. അതിനതൊട്ടു് അടുത്ത മുറിയിലാണു് തന്റെ കിടപ്പു്.

“പ്രസ്തുതദിവസം രാത്രി ഒരുമണിക്കു് ഒരു കാർ പടിക്കൽ വന്നുനിന്നു. സ്വഭത ഉറക്കം കുറവുള്ള താൻ കാറിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടു് പായിൽനിന്നും എഴുന്നോറു. വന്നതു് ഗൃഹനാഥനായ വാസവൻ ആയിരിക്കാമെന്നു കരുതി വാതിൽ തുറന്നു് പുറത്തുവന്നു. ഉടനേ വണ്ടിയിൽനിന്നും പ്രതിയായ ശശീന്ദ്രൻ ഇറങ്ങിവരുന്നതാണു് കണ്ടതു്. മോട്ടോറിന്റെ തെളിഞ്ഞ ലൈറ്റിൽക്കൂടെ ആൾ ശശീന്ദ്രനാണെന്നു് സ്പഷ്ടമായി അറിയാമായിരുന്നു. അയാളെ കണ്ടു് താൻ ഒഴിഞ്ഞ ഒരു സ്ഥലത്തേയ്ക്കു മാറിനിന്നു. ചന്ദ്രപ്രകാശം നല്ലപോലെ ഉള്ള ഒരു ദിവസമായിരുന്നു അതു്. ശശീന്ദ്രൻ ഹരിണി കിടക്കുന്ന വാതിലിൽ ചെന്നു മുട്ടി വിളിച്ചു. അവൾ ഉറക്കമായിരുന്നോ ഇല്ലയോ എന്ന് നിശ്ചയിച്ചു. രണ്ടുമുറു വിളിച്ചപ്പോൾ വാതിൽ തുറന്നു് ഹരിണി പുറത്തുവന്നു. മാതാവും പിന്നാലെ എത്തി. അവർ മൂവരുകൂടി രഹസ്യമായി എന്തൊക്കെയോ സംസാരിച്ചു. തമ്മിൽത്തമ്മിൽ പരസ്പരക്കകൾ പറയുന്നു എന്നും എനിക്കു തോന്നി. എന്റെ നില പത്തുപതിനഞ്ചടി

അകലെ ആയിരുന്നതിനാൽ സംസാരിച്ചത് എന്തൊക്കെയെന്ന് ഞാൻ കേട്ടില്ല. ശശീന്ദ്രൻ അവിടെ സാധാരണ വരാറുള്ള ആളും ആ വീട്ടിൽ വലിയ സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ളവനും ആയിരുന്നതിനാൽ ഞാൻ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കുകയോ സംശയിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. എന്നെ അവരാരും കണ്ടിരിക്കയില്ലെന്നാണ് വിശ്വാസം. അരമണിക്കൂറോളം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവർ മൂവരും വണ്ടിയിൽ കയറി. വണ്ടി വളരെ വേഗം പാഞ്ഞുപോയി. അവർ ഉത്സവം കാണാനോ മറ്റോ പോയതായിരിക്കുമെന്നും താമസിയാതെ തിരിച്ചുവരുമെന്നും കരുതി ഞാൻ അപ്പോൾ ആരോടും ആവിവരം പറഞ്ഞില്ല. എനിക്ക് അറിയാവുന്ന വിവരങ്ങൾ ഇത്രയും മാത്രമാണ്.”

വിശ്വാതന്മാരായ പ്രതിഭാഗം വക്കീലന്മാർ വിക്രമനായ ആ സാക്ഷിയെ ക്രാസുചെയ്തു. അവൻ സാത്മകനാമാവായിത്തന്നെ വിജയിയായി.

അടുത്ത സാക്ഷിയായ പാത്മന്റെ മൊഴി ഇപ്രകാരമായിരുന്നു:

“പേര് ദേവൻ പാർത്ഥൻ. വയസ്സ് മൂപ്പത്തിയേഴ്. കരന്തീരുവ 15 രൂപയോളം വരും. ഇരുപതിനായിരം രൂപയുടെ സ്വത്തുണ്ട്. കടം ഇല്ല. ഇതുവരെ വേറെ സാക്ഷി എഴുതിയിട്ടില്ല. വാദിപ്രതികളെ നല്ലപോലെ അറിയും. അവരോട് വിശേഷാൽ സന്തോഷമോ വിരോധമോ ഇല്ലതന്നെ. പൂപ്പെള്ളിൽനിന്നു നാലു ഫർലാംഗ് അകലെയാണ് വീട്. അവിടെനിന്നും ഭാല്യവീട്ടിലേയ്ക്ക് ഒന്നരനാഴിക ദൂരംവരും. കൃത്യദിവസംരാത്രി രണ്ടുമണിയോളമായപ്പോൾ ഞാൻ ഭാല്യവീട്ടിലേക്കു പോയി. സിനിമാ

കണ്ടതിനാലാണ് അത്രത്തോളം താമസിച്ചത്. നല്ല നിലാവ് ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ഇടവഴിയിലേക്കു തിരിയാ-
 രായപ്പോൾ ഒരു കാർ അവിടെ വന്നുനിന്നു. അതിൽനി-
 ന്നു മൂന്നുപേർ റോഡിലിറങ്ങി. ഞാൻ അവരെ സൂക്ഷിച്ചു
 നോക്കി. വിശേഷ വസ്ത്രങ്ങളൊന്നും അവർ ധരിച്ചിരുന്നി-
 ല്ല. അവർ ശശീന്ദ്രനും ഹരിണീദേവിയും മാതാവും ആ-
 ണെന്ന് മനസ്സിലായി. അവർ എന്നെ കണ്ടില്ല. ഒരു ചെ-
 റിയ ഇടവഴിയിലൂടെ അവർ നടന്നു. പിന്നീടുള്ള പോ-
 ക്കിനെപ്പറ്റി എനിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടാ. ഞാൻ വണ്ടിയു-
 ടെ സമീപത്തേക്കു ചെന്നു. അപ്പോൾ ഡ്രൈവർ കാർ
 തിരിയ്ക്കുകയായിരുന്നു. ആ ആളിനെ ഞാൻ അറിയുകയില്ല.
 അവർ മൂവരും എവിടെപ്പോകുന്നു എന്ന് ഞാൻ അയാ-
 ലോടു ചോദിച്ചു. 'മിണ്ടരുത്. ഒരു അപഹരണമാണ്.' എ-
 ന്നുമാത്രം അയാൾ പറഞ്ഞു. ഇതിൽക്കൂടുതൽ വിവര-
 ങ്ങൾ അറിവില്ല."

ആ സാക്ഷിയേയും പ്രതിവക്കീലന്മാർ ക്രാസ് ചെ-
 യ്തു. പ്രതിക്ക്, കാര്യമായ ഗുണം ചെയ്യുന്ന ചൊഴികൾ ഒ-
 ന്നത്തന്നെ അവനിൽനിന്നും കിട്ടിയില്ല. അനന്തരം വാദി-
 വക്കീൽ, യൂണിയൻ ആഫീസിൽനിന്നും പോലീസുകാർ
 കണ്ടെടുത്ത ലേഖനം പ്രതിയെ കാണിച്ച് കൈപ്പട സ-
 മതിപ്പിച്ച് കോർട്ടിൽ ഹാജരാക്കി.

അന്ന് വിശേഷവിധിയായി മജിസ്ട്രേറ്റ് ആവശ്യ-
 പ്പെട്ട പ്രകാരം ശശീന്ദ്രൻ താഴെ പറയുന്നപ്രകാരം ഒരു
 സ്റ്റേറ്റ്മെൻറു നൽകി.

"ഞാനിപ്പോൾ സംയുക്തതൊഴിലാളി യൂണിയന്റെ
 വൈസ് പ്രസിഡൻറാണ്. പൂച്ചെള്ളിൽ കുടുംബത്തേ

കുറിച്ചു നല്ല പാചകം അറിയാം. അവിടെ കരകൊലം താമസിച്ചിട്ടുണ്ട്. എല്ലാവരുമായി ഇഷ്ടമാണ്. ഹരിണിയും ഞാനും ഒരു മീറ്ററിംഗിൽ പ്രസംഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. വാദിയായ വാസവൻ എന്നോടു വിരോധമാണ്. തൊഴിലാളിമതലാളി പ്രസ്ഥാനത്തിലുള്ള രൂപിഭേദമാണ് കാരണം. കൃത്യഭിവാസം ഞാൻ ഹരിണിയുമായി കണ്ടിട്ടില്ല. ഇപ്പോൾ എന്നെ കാണിച്ച ലേഖനം ഹരിണിക്ക് അയച്ചതിന്റെ പകർപ്പല്ല ഞാൻ ഒരു സാഹിത്യകാരനാണ്. ഈയിടെ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു നോവലിൽ, കഥാ നായകൻ നായികയ്ക്ക് എഴുതിയതാണ് അത്. ഈ കേസുമായി ആ ലേഖനം ബന്ധിക്കാവതല്ല. ഞാൻ ഹരിണിയേയും മാതാവിനേയും അപഹരിച്ചുകൊണ്ടു പോകണമെന്ന് വിചാരിക്കുമ്പോൾ അപഹരിക്കുമ്പോൾ ചെയ്തിട്ടില്ല. കൃത്യഭിവാസം രാത്രിയിൽ ഞാൻ പൂപ്പെള്ളിൽ പോയിത്തന്നു പറയുന്നത് അസത്യമത്രേ. എല്ലാവിധത്തിലും ഈ കേസിൽ ഞാൻ നിരപരാധിയാകുന്നു."

ന്യായാധിപൻ സ്റ്റേറ്റ് മെൻറ് വാങ്ങിയശേഷം കുറുപതും നൽകുന്നതിനെപ്പറ്റി ഇരുഭാഗത്തേയും വാദം കേൾക്കുന്നതിനായി കേസ് അടുത്ത ദിവസത്തേക്കു മാറ്റി.

പിറേദിവസം കോടതി കൂടി. വലിയ ഒരു ജനക്കൂട്ടം അന്ന് അവിടെ എത്തി. വാദിപ്രതികൾ യഥാസ്ഥാനത്തു നിന്നു. രണ്ടു ഭാഗത്തേയും അഭിഭാഷകപ്രവീണന്മാർ ശക്തിയായ വാദം നടത്തി. അവയെല്ലാം അവധാനപൂർവ്വം മജിസ്ട്രേട്ടു കേട്ടു. അദ്ദേഹം ആലോചനയിൽ മുഴുകി പളരെനേരം സ്ഥിതിചെയ്തു. അനന്തരം ആ ന്യായാധിപൻ, പ്രതിയുടെമേൽ അപരാധം തെളിയുന്നതു

കാരണം പ്രതിഷ്ഠ കററപതം കൊടുക്കുന്നു എന്ന് വിധി പ്രസ്താവിച്ചു. അടുത്ത രണ്ടുദിവസം പഞ്ചിങ്ങ് ഒഴിവാക്കുവാൻ മൂന്നാംദിവസം മുതൽ കേസിയൻ അനന്തരനടപടികൾ തുടരുന്നതാണെന്ന് അദ്ദേഹം എല്ലാവർക്കും അറിവു നൽകി. വികാരഭരിതരേങ്കിലും ജനങ്ങൾ ശാന്തരായി പിരിഞ്ഞുപോയി.

അദ്ധ്യായം പതിനാലു്

“ശശീന്ദ്രൻ കുറുപതം നൽകി” എന്ന സുസ്ഫുടാക്ഷരങ്ങൾ പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് അന്നത്തെ സായന്തനപത്രങ്ങൾ പ്രചരിച്ചത്. ആ വാർത്താശ്രവണം കല്പകശ്ലേരിരാജ്യത്തെ ആകമാനം ഒന്നു നട്ടുക്കി എന്നു പറഞ്ഞാൽ ലേശം അതിശയോക്തിയാകുന്നതല്ല. കേസ് ശിക്ഷയിൽ വരുമെന്നും, തുടൻ്റുണ്ടാകുന്ന പ്രക്ഷോഭം അനിവാര്യമായിരിക്കുമെന്നും ചിന്താശീലന്മാർ ഭയപ്പെട്ടു. ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ വാസവനെക്കൊണ്ടു് കേസ് പിൻവലിപ്പിക്കുവാനുള്ള വിഫലശ്രമങ്ങളും ചില പ്രമാണികൾ നടത്താതിരുന്നില്ല.

കുറുപതം കൊടുത്തതിന്റെ പിറേറ്റടിവസം ഉച്ചകഴിഞ്ഞു് ഹരിപുരം മഹിളാസംഘം സെക്രട്ടറി ഭാഷായണി, ശശീന്ദ്രന്റെ സന്നിധിയിൽ എത്തി. ആ പ്രശാംഗനയുടെ കോമളമുഖം കൂടുതൽ തുടുത്തു്, ഫലമുസ്പേദബിന്ദുക്കൾ നിറഞ്ഞു് ഭയനീയമായിരുന്നു.

ഭാഷായണി:- ശശീന്ദ്രാ, കാര്യങ്ങൾ കഴിപ്പത്തിലേയ്ക്കു വരുന്നല്ലോ.

ശശീന്ദ്രൻ:- നാം എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതു്?

ഭാഷായണി:- ഹരിണിയെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിലാണു നമ്മുടെ വിജയം നിലകൊള്ളുന്നതു്. പക്ഷേ, ആ മനസ്സിനി ഈ കല്പകശ്ലേരിരാജ്യത്തിൽ ഇല്ലതന്നെ.

ശശീന്ദ്രൻ:- എന്റെ സുഹൃത്തുക്കളുടെ ശ്രമങ്ങൾ ഞാൻ അറിയുന്നുണ്ടു്.

ദക്ഷായണി:-മുരളീധരനെപ്പറ്റി എന്തെങ്കിലും വിവരങ്ങൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

ശശീന്ദ്രൻ:-അയാൾ സിലോണിലേയ്ക്കു പോയി എന്നാണ് കേൾവി.

ദക്ഷായണി:-വാസവൻ ഗ്രന്ഥതന്ത്രങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു ഹരിണിയേയും അയാളോടൊന്നിച്ചു അയച്ചു എന്നും പ്രസ്താവമുണ്ട്.

ശശീന്ദ്രൻ:-(ദീർഘനിശ്വാസത്തോടെ) അപ്രകാരം സംഭവിച്ചുകൂടാ എന്നില്ല.

ദക്ഷായണി:-അതേപ്പറ്റി സിലോണിൽ ഒരുന്വേഷണം നടത്താവതല്ലേ?

ശശീന്ദ്രൻ:-ഏയ്, അതൊന്നും എളുപ്പമുള്ള കാര്യമല്ല.

ദക്ഷായണി:-ഇനി ഞങ്ങളെല്ലാം ഇക്കാര്യത്തിൽ ചെച്ചേണ്ടതെന്തെന്നു കൂടി അനുശാസിക്കണം.

ശശീന്ദ്രൻ:-എന്റെ അപേക്ഷ നിങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുമോ?

ദക്ഷായണി:-എന്താണതിൽ സംശയം? അങ്ങനെയുണ്ടെങ്കിൽ അനവധി ലക്ഷം ജനങ്ങൾ ജീവൻ വെടിയാൻ പോലും തയ്യാറായി നില്ക്കുന്നു.

ശശീന്ദ്രൻ:-ശരി, എന്നാൽ കേസ് വിധിപറയുന്ന ദിവസം വലിയ ആൾക്കൂട്ടം ഇവിടെ ഉണ്ടാവാതിരിക്കാനായി വേണ്ട ഇടപാടുകൾ ഓരോ സംഘങ്ങളിലും ചെയ്യണം. കൂടാതെ എന്നെ ശിക്ഷിക്കുന്നപക്ഷം നമ്മുടെ ആളുകൾ യാതൊരുവിധത്തിലും പ്രകടനങ്ങളോ ബഹള

അജോ നടത്താതിരിക്കാൻ ഉത്തർജ്ജിതപ്രവർത്തനം നടത്തണം; ഇത്രമാത്രം.

ആ രാജ്യസ്നേഹിയുടെ സൗജ്യോക്തികൾ കേട്ട് ആ പ്രൗഢാംഗനാമണി, ബാഷ്പപൂരിതങ്ങളായ നേത്രങ്ങൾ തുടച്ചു. ആ സമയം ശശീന്ദ്രന്റെ വക്കീൽ അവിടെ കടന്നുവന്നു. ആസനസ്ഥനായശേഷം അയാൾ പറഞ്ഞു:

വക്കീൽ:-സുഹൃത്തേ, ഈ മൗനം ഇനി നല്ലതാണോ?

ശശീന്ദ്രൻ:-ഞാൻ എന്താണു ചെയ്യേണ്ടത്?

വക്കീൽ:-മററന്നാൾ കോർട്ടിൽ കൊടുക്കുവാൻ വേണ്ട തെളിവുകൾ ശേഖരിക്കണം.

ശശീന്ദ്രൻ:-ഏതുവിധമെന്നുകൂടി പറയണം.

വക്കീൽ:-കൃത്യം നടന്നുവെന്നു പറയുന്ന രാത്രി ഏതെങ്കിലും ഒരു വിദൂരസ്ഥലത്തു് നിങ്ങൾ സംഘടനാശ്രമങ്ങൾ ചെയ്തതായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു് അവിടത്തെ സംഘത്തിൽ റിക്കാർഡ് ഉണ്ടാക്കുകയും, അപ്രകാരം രേഖ കാണിച്ചു് തൽഭാരവാഹികൾ മൊഴി കൊടുക്കയും വേണം.

ഭാഷയണി:-ശശീന്ദ്രനുവേണ്ടി ആ ജോലി ഞങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കാം.

വക്കീൽ:-കൂടാതെ ആ രാത്രി വാസവൻ ഹരീണിയേയും മാതാവിനേയും ഒരു കാനിൽക്കയറ്റി കൊണ്ടു പോകുന്നതു കണ്ടതായി മൂന്നുനാലു പ്രബലസാക്ഷികൾ കോർട്ടിൽവന്നു പറയണം.

ശശീന്ദ്രൻ:-ഇതെല്ലാം സത്യവിശ്വാസത്തിന്മേൽ നടത്താൻ കഴിയുമോ?

വക്കീൽ:-സത്യം, നിങ്ങളുടെ സത്യം! സത്യവുമകൊണ്ടിരുന്നാൽ കേസു ജയിക്കുമോ?

ശശിന്ദ്രൻ:-വേണ്ടാ, വേണ്ട. അസത്യംകൊണ്ടു ലഭിക്കുന്ന വിജയത്തേക്കാൾ സത്യം ദീക്ഷിച്ചു ഉളവാകുന്ന പരാജയമാണെന്നിരിക്കട്ടെ.

വക്കീൽ കുപിതനായി അവിടെനിന്നും ഇറങ്ങിപ്പോയി. ഭാഷായണിയും സങ്കടപൂർവ്വം യാത്രപറഞ്ഞു. “സത്യത്തിലും ധർമ്മത്തിലും വിശ്വസിച്ചു” ദൈവത്തെ ശരണം പ്രാപിക്കുക.” എന്ന സന്ദേശം കൊടുത്ത് ആ മഹാമനസ്സൻ ആ സ്ത്രീയെ അയച്ചു.

അടുത്ത കോടതിദിവസം ന്യായാധിപനും കക്ഷികളും വക്കീലന്മാരും ഹാജരായി. ഒരു മൂന്നു പ്രതിഭാഗത്തു ദൃശ്യമായി. വിശേഷവിധിയായി യാതൊരു തെളിവുകളും പ്രതിഭാഗത്തുനിന്നും നൽകിയില്ല. ന്യായാധിപൻ ഹിയറിംഗിനായി അഭിഭാഷകന്മാരെ ക്ഷണിച്ചു. വാദി വക്കീലന്മാർ പ്രതി കുറുകാരെന്നതിനു ധാരാളം തെളിവുകൾ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ മുമ്പാകെ നിരത്തി. പ്രതിഭാഗം വക്കീലന്മാരും അവർ കഴിയുന്നവിധത്തിൽ ഏതാണ്ടൊക്കെ പറയാതിരുന്നില്ല. ന്യായാധിപൻ ആ വാദങ്ങൾ എല്ലാം കേട്ടശേഷം അടുത്തദിവസം കേസ് വിധി പറയുന്നതാണെന്നു പ്രസ്താവിച്ചു.

അപരവാസരപ്പലരി നിഷ്പ്രഭം വന്നുണ്ടെന്നു. അരുണദേവൻ പ്രസാദഹീനനായി കാണപ്പെട്ടു. കാര്യം ചിലിയില്ല. വൃക്ഷലതാദികൾ നിശ്ചലതയെ സ്വീകരിച്ചു. ഒരു ഭീകരാവസ്ഥ പ്രകൃതി കൈക്കൊണ്ടു.

മണി പതിനൊന്നടിച്ചു ന്യായാധിപൻ കോടതി

യിൽ എത്തി. വാദിപ്രതികൾ യഥാസ്ഥാനത്തു നിന്നു. വക്കീലന്മാർ പുരോഭാഗത്തു നിരന്നു. പോലീസ് സൂപ്രണ്ട് ഒരു വലിയ സൈന്യസമേതം ഹാജർ കൊടുത്തു. ശശീന്ദ്രന്റെ നിയന്ത്രണത്തെയും അതിലംഘിച്ചു വലിയ ജനക്കൂട്ടം ചുറ്റുപാടും വന്നുകൂടി. മൗനവും ശാന്തയും സർവ്വത്ര നടമാടി.

ന്യായാധിപൻ വിധിപത്രികയോടുകൂടി എഴുന്നേറ്റു. ഏതാനും വിശദീകരണങ്ങൾക്കുശേഷം അദ്ദേഹം തുടന്നു: “വാദിഭാഗത്തുനിന്നും പ്രതി കുറ്റക്കാരനെന്നു തെളിയിച്ചു. എന്നാൽ പ്രതിഭാഗത്തിന് അവയെ ദുർബലപ്പെടുത്താൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

“പ്രതിയുടെ—ശശീന്ദ്രന്റെ— വ്യക്തിമാഹാത്മ്യത്തെയും സ്വഭാവഗുണത്തെയും ഞാൻ പരിഗണിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, അവ ഈ കേസിൽ അനുകൂലഫലം നൽകാൻ ശക്തങ്ങളല്ല. ആകപ്പാടെ പ്രതി കുറ്റക്കാരനെന്നു ഞാൻ കാണുന്നു. അതുകൊണ്ട്...” ന്യായാധിപൻ ഗ്ലാനവദനനായി ചുറ്റുപാടും നോക്കി. അപ്പോഴും ശാന്തസുന്ദരമായ ശശീന്ദ്രന്റെ മുഖകമലം അദ്ദേഹം കണ്ടു.

അതേ സമയം “ഹരിണീദേവി കീ ജയ്”, സത്യം കീജയ്”, ധർമ്മം കീജയ്” എന്നുള്ള ഉച്ചപ്രഘോഷണം വെളിയിൽ കേട്ടു. സാദരം ജനങ്ങൾ ബലപ്പെട്ട് ഒഴിഞ്ഞു നൽകുന്ന മാഗ്നീറ്റിഡുടെ ഓടിയ ഒരു കാർ കച്ചേരിയുടെ മുറ്റത്തെത്തി. ശ്രീദുർഗ്ഗയോ എന്ന് സംശയിക്കത്തക്ക ഒരു ദിവ്യരൂപം താഴെ അവതരിച്ച് കോടതിയിലേയ്ക്കു് ഓടി അന്നത്തു. രംഗസ്ഥർ “ഹരിണി! ഹരിണി! എന്ന്” ഉൽഘോഷിച്ചു. ആ ധന്യരൂപിണി ന്യായാ

ധിപസന്നിധിയിൽ ആഗതയായി. എല്ലാവരും ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു.

ന്യായാധിപൻ:- (ആശ്ചര്യപൂർവ്വം) ഭദ്രേ! ഹരിണി! ഭവതി തക്ക സമയത്തു വന്നുചേർന്നു. എനിക്കു ഗുരുതപവും ദൈവായീനവും ഉണ്ട്.

രംഗസ്ഥർ:- ശരിയാണ്, മറ്റു ചിലർക്കും കൂടെ.

ന്യായാധിപൻ:- ഇവിടെ നടക്കുന്ന കേസിയെപ്പറ്റി ഭവതി ഏതാനുമെല്ലാം ധരിച്ചു കാണുമെന്ന് ഈ ആഗമനം മൂലം എനിക്കു വിശ്വസിക്കാമല്ലോ?

ഹരിണി:- തീവണ്ടിയിൽ വെച്ച് അല്പം ചില വിവരങ്ങൾ എനിക്കു കിട്ടി. റയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ എത്തിയ സമയം ബാക്കി കൂടി ധരിച്ചു, കാനിൽ ഇങ്ങോട്ടു പുറപ്പെടുകയായിരുന്നു.

ന്യായാധിപൻ:- സത്യസമേതം ഏതാനും ചില വിവരങ്ങൾ ഭവതിയിൽനിന്നും എനിക്കു കിട്ടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഭവതിയെ ശശീന്ദ്രൻ അപഹരിച്ചു കൊണ്ടുപോയി എന്നുള്ളതു ശരിയാണോ?

ഹരിണി:- അപഹരിച്ചു എന്നുള്ളതു ശരി! സത്യം!

ന്യായാധിപൻ:- ശശീന്ദ്രൻ അപഹരിച്ചു എന്നുള്ളതു ശരിയോ? തെളിച്ചു പറയൂ.

ഹരിണി:- അതേ. പക്ഷേ, എന്റെ മനസ്സിനെയാണ് അപഹരിച്ചത്. അതുപോലെ അനവധി ലക്ഷം സാധുക്കളുടെ ഹൃദയം ഈ ത്യാഗിവര്യൻ അപഹരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടുതൽ എന്തോടു ചോദിക്കയില്ലെങ്കിൽ— എന്റെ ഈ സഹോദരന്റെ സമ്മതത്തോടുകൂടി ഒരു മുരളീധരൻ സൃഷ്ടിച്ച ആപൽഗർഭത്തിൽ നിന്നുകൂടി ഈ മഹാനു

ഭാവൻ എന്നെ അപഹരിച്ചു. പക്ഷേ, ഒരു ക്വാറിൽ കയറി എന്നെ എന്റെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുചെന്നു എത്തിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. അതല്ലാതെ എന്റെ ശരീരം അപഹരിക്കാൻ ഇദ്ദേഹം ചിന്തിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല എന്ന് അറിയിക്കുവാൻ എനിക്കു സന്തോഷമുണ്ട്.

ന്യായാധിപൻ:-എന്നാൽ ഭവതിയുടെ ഈ തിരോധാനുകൂല്യം ഒന്നു വിവരിക്കുകതന്നെ.

ഹരിണി:-കഴിഞ്ഞ മാസം ഇരുപത്തിയാറാണ്ടായിരത്തി രാത്രി ഏകദേശം പത്തുമണിയായപ്പോൾ എന്റെ വലിയ അമ്മാവനും ഈ നില്ക്കുന്ന സമോദരനും കൂടി വീട്ടിൽ വന്നു. വൃദ്ധമാതുലൻ രാമേശ്വരൻ കാശി മുതലായ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്കു യാത്രപുറപ്പെടുന്ന വേഷത്തിലാണു വന്നത്. ഉടനേ എന്റെ മാതാവ് അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടരുവാൻ ഔസുക്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. പുണ്യതീർത്ഥം ആടുവാൻ കയറുകമുള്ള ഞാൻകൂടെ ചെല്ലുന്നതിൽ സന്തോഷവും പുറപ്പെട്ടുവിട്ടു.

ന്യായാധിപൻ:-അക്കാലത്തിൽ ഈ വാസവന്റെ അഭിപ്രായം എന്തായിരുന്നു?

ഹരിണി:-പറയാം. “കേന്ദ്ര ഹരിണി! നിനക്കു ഇപ്പോൾ അത്യന്തം ഗ്രഹപ്പിഴയുള്ള കാലമാണ്. നിന്റെ ജാതകം നോക്കി ഒരു വലിയ ജോത്സ്യൻ ഇന്നലെ എന്നോട്, അങ്ങനെ പറഞ്ഞു. അതിന്റെ ശാന്നിക്ക് ഈ തീർത്ഥാടനം സഹായമായിരിക്കും. നീ കൂടി പോവുകതന്നെ വേണം” എന്നെല്ലാം എന്റെ സോദരൻ എന്നെ നിർബന്ധിച്ചു.

ന്യായാധിപൻ:-ഉം, ശരി, ശരി! അതിൽ ചില ഉദ്ദേശ്യങ്ങളെല്ലാം കാണണം. എന്നിട്ട്?

ഹരിണി:-വാവുദിവസം രാമേശ്വരത്ത് എത്താൻ അന്നു "പുറപ്പെടേണ്ടത്" അത്യാവശ്യമായിരുന്നതിനാൽ ഞങ്ങളെല്ലാം യാത്ര ഒരുങ്ങി. രണ്ടുദിവസംനാലോടുകൂടി അന്നു രാത്രി നാലരയ്ക്കുള്ള എക്സ്പ്രസ്സിൽ ഞങ്ങൾ സ്ഥലം വിട്ടു.

ന്യായാധിപൻ:-നിങ്ങൾ കാശിയിലേയ്ക്കു പോയില്ല, ഉദ്യോഗ്?

ഹരിണി:-ഉദ്ദേശം ഒരു മൂന്നു മാസത്തേക്കെങ്കിലുമുള്ള യാത്രാപരിപാടികളോടു കൂടിയാണു ഞങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടത്. റയിൽവേ പണിമുടക്കുഭീഷണി അതിനു ബാധകമായി വന്നു.

ന്യായാധിപൻ:-അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം ഭവതി ഉടനടി തിരിച്ചു പോന്നത്.

ഹരിണി:-മറ്റൊരു കാരണം കൂടിയുണ്ട്. മിനിത്താൻ ഞാൻ ഞങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന സത്രത്തിന്റെ വരാന്തയിൽ നില്ക്കുമ്പോൾ, അവിടെ അപ്പോൾ വന്നു ചേർന്ന ഒരാളിന്റെ പക്കൽ ഒരു മലയാളരാജ്യം കണ്ടു. അതിലെ ചില വലിയ അക്ഷരങ്ങൾ എന്റെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു. ആ പത്രം വാങ്ങി വായിച്ചതിൽനിന്നും ഇവിടെ നടക്കുന്ന സംഭവങ്ങളുടെ ഏതാനും രൂപങ്ങൾ മനസ്സിലായി.

രംഗസ്ഥർ:-അതെല്ലാം ദൈവഗതിയെ തെളിയിക്കുന്നു.

ഹരിണി:-അതേ! ഉടനെയുംഗതികൾ മാതാവിനെ

ധരിപ്പിച്ചശേഷം കഴിയുന്ന വേഗം ഇങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടു. ഈശ്വരകൃപയാൽ തക്ക സമയം തന്നെ ഇവിടെ വന്നെത്തുകയും ചെയ്തു.

ഹരിണിയുടെ ഈ വിവരണമേകട്ടെ വാസവൻ ഹതബോധനായി നിലംപതിച്ചു. മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം വേഗം അയാളെ മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേയ്ക്കു മാറ്റി.

സത്തുഷ്ടനായ ന്യായാധിപൻ, കേസിന്റെ പരമാത്മത ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായിരിക്കുന്നുവെന്നും റോഹബുദ്ധിയോടെ കള്ളക്കേസു കൊണ്ടുവരികയും അതിനനുസരിച്ച് സാക്ഷിപരകയും ചെയ്തു വാദിയുടെയും, സാക്ഷികളുടെയും മേൽ സത്പരനടപടികൾ എടുക്കുന്നതാണെന്നും പ്രതിയായ ശശീന്ദ്രൻ നിർദ്ദോഷിയെന്ന് വിധി കല്പിക്കുന്നു എന്നും അവിടെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു.

ആ വിവരം അറിഞ്ഞ ജനസഞ്ചയം ഹർഷാരവം മുഴക്കി. ന്യായാധിപന്റെ അഭിപ്രായം അറിഞ്ഞ് ശശീന്ദ്രൻ ജനാപലിക്കു പ്രത്യക്ഷനായി. ജയജയഘോഷം മുഴക്കിയശേഷം ശാന്തരായ അവരോട്, തൊഴുകൈയോടെ ആ സാധുസ്സന്ധി പറഞ്ഞു:

“ഈശ്വരകാരുണ്യംകൊണ്ട് സത്യം യഥാസമയം വെളിപ്പെട്ടു. ദൈവഗതിക്കൊപ്പം നിങ്ങളുടെയെല്ലാം ആശംസകൂടി അതിനു സഹായകമായി തീർന്നിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. വീണ്ടും വീണ്ടും ഞാൻ നന്ദിപ്രകടിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഇക്കാര്യത്തിൽ നാം ആരോടും പരിഭവിക്കേണ്ടതില്ല. പരമാത്മദൃഷ്ടി ഉപയോഗിക്കുവാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ ആരും ആരോടും ഒന്നും ചെയ്യുന്നില്ലെന്നു

കാണാം. വിധിവിഹിതം നടക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണ് വാസ്തവം.

“ഏതു വിഷമങ്ങൾ നേരിട്ടാലും മനസ്സ് കലുഷമാകാതെ സത്യത്തിൽ മുറുകെപ്പിടിച്ച് സർവ്വം ജഗദീശങ്കലേയ്ക്കു സമർപ്പിക്കുകയാണ് വ്ജയലാഭത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം. ഒന്നുകൂടി നിങ്ങൾക്കെല്ലാം ഞാൻ സാദരം നന്ദിപറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. ശാന്തരായി സന്തോഷപൂർവ്വം പിരിഞ്ഞുപോവുക.”

അദ്ധ്യായം പതിനഞ്ചു്

ഭരതൻ:-എന്താ ആനന്ദാ! തനിക്കു് ഇന്ന് ഇത്ര വലിയ സന്തോഷം? ശശീന്ദ്രന്റെ വിജയത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചിട്ടായിരിക്കും അല്ലേ?

ആനന്ദൻ:-അക്കാര്യത്തിൽ ഞാൻ മാത്രമല്ലല്ലോ, ഈ കല്പകശ്ലോരിരാജ്യം മുഴുവൻ ആനന്ദസാഗരത്തിൽ ആറാടുകയല്ലേ.

ഭരതൻ:-മുഴുവൻ എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. വാസവൻ സന്തുഷ്ടചിത്തനല്ല.

ആനന്ദൻ:-എന്തുകൊണ്ടു്?

ഭരതൻ:-വ്യാജക്ഷേസു് കൊണ്ടുവന്നതിനെക്കുറിച്ച് നീതിമാനായ മജിസ്ട്രേട്ടു് വാസവന്റെമേൽ ഉഗ്രനടപടികൾ സ്വീകരിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

ആനന്ദൻ:-അക്കാര്യത്തിൽ ഇനി ഭയപ്പെടണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ശശീന്ദ്രനും ഹരിണീദേവിയും വിന്യസപുരും അപേക്ഷിക്കയാൽ നിർബന്ധശീലനേങ്കിലും ആന്യായാധിപൻ സൗജന്യബുദ്ധി കൈക്കൊള്ളുവാൻ ഇടയുണ്ടു്.

ഭരതൻ:-അപ്രകാരമാണോ കാര്യത്തിന്റെ ഗതി? നോക്കണം മഹത്തുക്കളുടെ മനോഹരം. എന്നാലും വാസവനു് ശശീന്ദ്രനോടുള്ള പരിഭവം കുറഞ്ഞിരിക്കയില്ല.

ആനന്ദൻ:-അങ്ങനെയല്ല. ഇന്നലെ വാസവൻ ശശീന്ദ്രനെക്കുറിച്ച് പകർത്തിപ്പറയുന്നതു ഞാൻ കേട്ടു. എന്നു

തന്നെയല്ല ഇനിമേലാൽ ദർവിഷന്മാരിൽ ഏർപ്പെടുകയില്ലെന്ന് ശപഥം ചെയ്തതായും അറിവുണ്ട്. അദ്ദേഹം നന്നാവുകയാണ്.

ഭരതൻ:-ഓ! അങ്ങനെയും സംഭവിക്കാം. പാഷാണം ശുദ്ധികർമ്മത്താൽ ഔഷധം ആകാറുണ്ടല്ലോ. ഈ കാണുന്ന നിലം പൂച്ചെള്ളിലെ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട രണ്ടായിരപ്പറയല്ലേ കൂവേ!

ആനന്ദൻ:-അതേ, വാസവൻ കുറെ മുമ്പും ഇവിടെവന്ന് പരിശോധന നടത്തുന്നത് കണ്ടു.

ഭരതൻ:-എടോ സ്നേഹിതാ! “വാസവൻ നിർദ്വയനാണ്”, സാധുക്കളിൽ കരുണയുള്ളവനല്ല, അഞ്ചുരൂപാ വിലയ്ക്കു നെല്ലുവില്ക്കുന്നു, ലേശം ധർമ്മശീലനല്ല.” എന്നൊക്കെ പലരും പറയാറില്ലേ?

ആനന്ദൻ:-ഉവ്വ്, അതൊക്കെ സത്യവുമാണ്.

ഭരതൻ:-എന്നിട്ട് അയാളുടെ നിലത്തിലെ വിളവ് ഒന്നു നോക്കൂ.

ആനന്ദൻ:-ദൃഷ്ടനെ ദൈവം അല്പകാലത്തേക്കു പനപോലെ വളർത്തുമെന്നല്ലേ മഹദ്വാക്യം.

ഭരതൻ:-ഏതോ ഏതോ! അയൽനിലങ്ങളെല്ലാം കൊയ്തുകഴിഞ്ഞല്ലോ. ഒരു പതിനഞ്ചു മേനിയിലധികം ഒരിടത്തും ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. ഇതോ?

ആനന്ദൻ:-ഇതു ഒരു മുപ്പതു മേനിയിലധികം കാണം. പനപോലെ അല്പ തഴച്ചു കലമറിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നത്. കാണുന്നവരെല്ലാം “ഹരിയോഹരി” എന്നു വിളിക്കുകയാണ്.

ഭരതൻ:-ഇതിൽ കൃഷിയിറക്കിയ വേലക്കാർ,

“കണ്ണിർകുട്ടിയായ്ഞ വിത. അതുതന്നെ കൊയ്യും.” എന്നു പറയുന്നത് ഞാൻ കേട്ടു.

ആനന്ദൻ:-എന്തോ! ദൈവഗതി ആർക്കറിയാം.

ഭരതൻ:-ഇനി ഇതു കൊയ്യാൻ അമാന്തിക്കുന്നത് എന്തിന്?

ആനന്ദൻ:-കൃഷിയിറക്കിയത് അല്പം താമസിച്ചു ല്ലേ. അതാ, വാസവനും കൃഷിക്കാരനുംകൂടി വരുന്നു. നമുക്കു പോകാം. ഇവിടെ നിന്നാൽ കണ്ണവയ്ക്കു കയാണോ എന്നു ചോദിച്ചു ശണ്ണകുടും.

വാസവൻ കൃഷിക്കാരനോടുകൂടി നിലത്തിൽ ചുറ്റി നടന്ന് പരിശോധന നടത്തി. അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ആനന്ദം വളർന്നു കിളി. അടുത്തദിവസം കൊയ്ത്തു് ആരംഭിക്കണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി അയാൾ പോയി.

വാസവന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം പെരുമാറുവാൻ തൊഴിലാളികൾ മടികാണിച്ചു. രണ്ടുമൂന്നുദിവസത്തേ തീവ്രയത്നവും വിഫലമാവുകയാണു ചെയ്തത്. നിരാശയും ഭിതിയും അയാളെ ബാധിച്ചു.

നാലാംദിവസവും വിഫലശ്രമം ചെയ്തു പരവശനായി അയാൾ വീട്ടിൽ വന്നു. ഉടനേ ഒരു ഭൃത്യൻ ഓടി വന്ന്, “ഏമാനേ മടവീണു, നിലത്തിൽ മടവീണു.” എന്നു വിളിച്ചുറിയിച്ചു. അയാൾ ദശലക്ഷത്തനായി അങ്ങോട്ടോടി. വലിയ മടവീണു് നിലത്തേയ്ക്കു വെള്ളം പാഞ്ഞു കയറുന്നത് കണ്ടു് തൽക്ഷണം ബോധമീനനായി നിലംപതിച്ചു.

ആ വാത്സകൾ പരിസരങ്ങളിലെല്ലാം പരന്നു. ആളുകൾ അതിവേഗത്തിൽ അവിടെ ഓടിക്കൂടി. അല്പം

കഴിഞ്ഞു ബോധാപിണ വാസവൻ, “മട തടുക്കവിൻ, മടതടുക്കവിൻ!” എന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. “വേണ്ട, അടുത്തകൊല്ലം അഞ്ചുരൂപയ്ക്കു നെല്ലു വില്ക്കേണ്ട.” എന്നു ചിലർ പരിഹാസഘോഷം മുഴക്കി.

“അയ്യോ, മട തടുക്കണം, അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കയില്ല.” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് വാസവൻ സ്വപക്ഷസ്സിൽ താഡനം തുടങ്ങി. തൽക്ഷണം ഓടിയണഞ്ഞ ശശീന്ദ്രൻ അയാളുടെ കരം ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട്, “പരിഭ്രമിക്കരുത്, ഉടൻ മടതടുക്കാം. വെള്ളം വററിക്കാം” എന്നു പറഞ്ഞ് സമാധാനപ്പെടുത്തി. ഹരിണിയും സമീപത്തു വന്നെത്തിയിട്ട്, “ചേട്ടാ, സങ്കടപ്പെടരുത്. ഇപ്പോൾ ഇവിടെ ചിറ ശരിപ്പെടുകയും വെള്ളം ഒഴിച്ചു വിടുകയും ചെയ്യും.” എന്നു ആശ്വാസം നൽകി. എങ്കിലും വീണ്ടും വാസവനു ബോധക്ഷയമുണ്ടായി. ശശീന്ദ്രൻ ഉടൻ അയാളെ അടുത്തുള്ള ക്ഷേത്രത്തിലെ കിട്ടിത്തട്ടിലേയ്ക്കു മാറ്റി. യഥാവിധി വേണ്ട ശീതോപചാരങ്ങൾ ചെയ്തു.

ഒരുമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞിട്ടും ബോധം ഉളവാകുന്നില്ലെന്നു കണ്ട് ഡോക്ടർ കാർ അതല്ല ഡോക്ടർ വളരെ വേഗം വന്നെത്തുകയും അനല്പപരാശ്രമംകൊണ്ട് രോഗിയെ ഉൽബുദ്ധനാക്കുകയും ചെയ്തു.

സ്വശക്തി ലഭിച്ചു പിടഞ്ഞെഴുന്നേറ്റ വാസവൻ പാടത്തേയ്ക്കു നോക്കി. ചിറ തടുത്ത് അനവധി ആളുകൾ വെള്ളം വററിക്കാൻ ഉററുശ്രമിക്കുന്നത് കണ്ട് അയാളുടെ ഹൃദയം ശാന്തവും ഉത്സാഹപൂർണ്ണവും ആയി.

നഷ്ടപ്പെട്ട ജീവചൈതന്യം അയാൾക്കു വീണ്ടുകിട്ടി. മാത്രം
മല്ല, കണ്ണും കരളും ഒന്നുപോലെ തെളിയുകയും ചെയ്തു.

ചുരുപാടും നില്ക്കുന്ന മഹാജനങ്ങളേയും വിശേഷി-
ച്ച് ശശീന്ദ്രനേയും ഹരിണിയേയും ആ കൃതജ്ഞതാഭരി-
തൻ മാറിമാറി നോക്കി. അനന്തരം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:

“മഹാജനങ്ങളെ, തൊഴിലാളികളുടെ വൈഭവം,
മഹത്വം, മനോഹരണം, ശക്തിവിശേഷം, ഞാൻ പ-
ലതവണ കണ്ടറിഞ്ഞു. ഇതാ ഇപ്പോൾ കൂടുതൽ ബോ-
ദ്ധ്യപ്പെട്ടു. ഇന്നുമുതൽ ഞാൻ യഥാർത്ഥ തൊഴിലാളിസ്നേ-
ഹിയായി, പോരാ, നല്ല തൊഴിലാളിയായി പരിവർത്ത-
നം ചെയ്യിരിക്കുന്നു.”

“കേൾക്കുക, കേൾക്കുക!” എന്ന് ജനങ്ങൾ ഉത്സാ-
ഹധ്വാനി മുഴക്കി. സന്തുഷ്ടനായ വാസുദൻ തുടന്നു:

“ഈ നില്ക്കുന്ന ശശീന്ദ്രനും എന്റെ സുഹൃദി
ഹരിണിയും, പാവപ്പെട്ട തൊഴിലാളികളുടെ നന്മയ്ക്കും
മേന്മയ്ക്കുമായി ചെയ്ത പരിശ്രമങ്ങളിലെല്ലാം ഞാൻ വി-
ലങ്ങിയിട്ടു നിന്നു. പക്ഷേ, സ്നേഹപൂർവ്വമായ പരിശ്രമം
കൊണ്ടും സത്യനിഷ്ഠമായ സേവനംകൊണ്ടും ഇവർ വിജ-
യം നേടി.

“പരസ്പരം നിർമ്മലപ്രേമബദ്ധരായ ഇവരെ ഞാൻ
എതിർത്തിനും ദ്രോഹിച്ചതിനും കണക്കില്ല. പുണ്യതീ-
ർത്ഥാടനത്തിനു നിർബന്ധപൂർവ്വം നിയോഗിച്ച എന്റെ
ഏക സുഹൃദിയെ, ദുർബ്ബലിയായ മുരളീധരൻ മാർഗ്ഗ-
മദ്ധ്യേ അപഹരിച്ച് സിലോണിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോ-
യ്ക്കൊള്ളുന്നതിനും തദ്വാരാ ഉത്തമനായ ശശീന്ദ്രനെ അ-
പകടത്തിലാക്കുവാനുംകൂടി ഞാൻ ഉൽസുകനായിരുന്നു.

പെയ്തപ്പോയ തെരട് ഏറ്റുപറകയും യഥാർത്ഥമായി പശ്ചാത്തപിക്കുകയും ആണല്ലോ പാപപരിഹാരമാർഗ്ഗം. എല്ലാവരും, വിശേഷിച്ച് ഇവർ രണ്ടുപേരും, പോരാ സർവ്വേശ്വരനും എന്നോട് ക്ഷമി...ക്കണം, ക്ഷ...മി...ക്ഷ...ണം."

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണും ഇടറി. കണ്ണീർ ധാരധാരയായി ഒഴുകി. അവിടെനിന്ന സകല ജനങ്ങളുടേയും ഹൃദയം തരളമാവുകയും നേത്രങ്ങൾ ബാഷ്പപൂർണ്ണങ്ങളാവുകയും ചെയ്തു. പരിരമ്യമായ ഒരു നിശ്ശബ്ദത അവിടെ കളിയാടി. സ്നേഹാദരപൂർവ്വം ചുറ്റുപാടും നില്ക്കുന്ന ജനസഞ്ചയത്തിൽ കണ്ണോടിച്ചുകൊണ്ട് വിശുദ്ധനായ വാസവൻ വീണ്ടും തുടന്നു:

"പുണ്യപുണ്ണരായ ഈ ശശീന്ദ്രനും ഹരിണിയും എന്റെ വിനീത സൽകൃതിക്കും സമ്മാനത്തിനും സർവ്വമാ അർഹരാണ്. സത്തുക്കളായ നിങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ഈ പുണ്യസ്ഥലം അതിനനുയോജ്യവുമാണെന്നു. എന്റെ ധർമ്മം, കടമ, ഇതുതന്നെയാണ്." എന്നു പറഞ്ഞു വാസവൻ ഹരിണിയുടെ പാണിപങ്കജം ശശീന്ദ്രന്റെ കരതലത്തിൽ സസന്തോഷം അർപ്പിച്ചു. ആ ഉചിതകൃത്യം കണ്ട് ഉല്ലാസഭരിതരായ ജനങ്ങൾ "ശശീന്ദ്രൻ കീജെയ്, ഹരിണീദേവി കീജെയ്, വാസവൻ കീജെയ്, സത്യം കീജെയ്, ധർമ്മം കീജെയ്, സ്നേഹംകീജെയ്" ഇത്യാദി ഹർഷാരവം വാനോളം ഉയർത്തി.

"OH" What a Novel It is!
★
1946

K: R: Pillai

V: B: C.

K: T: M.

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM

Cl. No. **MF3**

Acc. No. **36272**

This book should be returned on or before the date
last stamped below.

24 AUG 1982

8 MAR 1989

23 SEP 1982

4 AUG 1989

28 SEP 1982

13 MAY 1991

25 OCT 1982

30 OCT 1982

23 DEC 1982

12 FEB 1983

14 FEB 1983

12 JUL 1983

8 DEC 1983

14 APR 1984

5 JUL 1984

11 APR 1985

19 DEC 1985

MF3

36272

ഗോപലവിജയപത്മപെട്ടി

ഹരിണി

